

Allt för en enklare vardag

Innehåll

ÅRET I KORTHET	1
VD HAR ORDET	2
STRATEGISK INRIKTNING	4
NYA MARKNADER	8
MARKNADSÖVERSIKT	10
HÅLLBAR UTVECKLING	14
Engagerade och kunniga medarbetare - kärnan i varumärket Clas Ohlson	14
Vårt sociala ansvar och arbete för mänskliga rättigheter	18
Vi tar ansvar för miljön	20
VERKSAMHETEN	22
Försäljningskanaler	22
Varumärket och vår marknadsföring	26
Sortiment och inköp	28
Egna varumärken	31
Logistik och IT	32
Risker och osäkerhetsfaktorer	34
AKTIE OCH ÄGARE	38
ÅRSREDOVISNING	
Förvaltningsberättelse	42
Fem år i sammandrag	46
Kommentarer till femårsutvecklingen	47
Koncernens resultaträkning och kassaflödesanalys	48
Koncernens balansräkning och förändring i eget kapital	49
Moderbolagets resultaträkning och kassaflödesanalys	50
Moderbolagets balansräkning och förändring i eget kapital	51
Redovisningsprinciper och noter	52
Årsredovisningens undertecknande	64
Revisionsberättelse	65
BOLAGSSTYRNING	66
Internkontroll	68
STYRELSE	70
LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE	71
RESULTAT PER KVARTAL	72
DEFINITIONER	72
ADRESSER	73

Strykiärn
Dammduk
Sop-set
Klädnypor

Flytvästar
Ankarlina
Kättdräkt
Fiskeprogram

Perisar
slippapper
sågklinga
borrar

Reparat närmare
skruvskiften
CO-SKIVOR
DIGITAL KAMERA

BELYSNING
RADIO
LÄGNERG-LAMPA
SPOTLIGHT

CLAS OHLSON I KORTHET

Clas Ohlson är ett detaljhandelsföretag med försäljning i Sverige, Norge och Finland. Vid verksamhetsårets slut fanns 86 butiker och distanshandel.

Vi erbjuder ett brett sortiment inom bland annat el & elektronik, mobiltelefoni, datortillbehör, hifi/stereo, verktyg, hushåll, hem och förvaring. Vi har 15 000 olika produkter i vårt sortiment. Företaget är noterat på den nordiska börsen. Huvudkontor och distributionscentral finns i Insjön i Sverige. Vår försäljning uppgår till mer än 4,5 miljarder kronor och vi har totalt cirka 3 000 medarbetare. Under 2008/09 planeras de första butiks-etableringarna i Storbritannien.

CLAS OHLSONS VÄRLD

För mer utförlig beskrivning av våra butiker och deras placeringar se vår hemsida www.clasohlson.se

Delårsrapporterna för 2008/09 offentliggörs följande datum

Första kvartalet (maj–juli)	9 september 2008
Andra kvartalet (aug–okt)	5 december 2008
Tredje kvartalet (nov–jan)	11 mars 2009
Bokslutskommuniké 2008/09	11 juni 2009

ÅRSSTÄMMAN

Årsstämman för verksamhetsåret 2007/08 hålls lördagen den 13 september 2008 i Insjön. Kallelse skickas till samtliga aktieägare som är registrerade i slutet av juli 2008. Kallelsen finns också på vår hemsida www.clasohlson.se under finansiell information – koncernen. I kallelsen finns bland annat dagordning och information om hur man anmäler sig.

Styrelsen har beslutat föreslå årsstämman att utdelningen för 2007/08 blir 5,00 kronor per aktie (föregående år 4,50 kronor).

Clas Ohlson AB (publ), organisationsnummer: 556035-8672
Årsredovisning första maj 2007 till sista april 2008.

	SVERIGE	NORGE	FINLAND
Antal butiker	45	29	12
Andel av koncernens försäljning			
Andel av koncernens antal anställda			
Startår	1918	1985	2002

SVERIGE

Borås
 Eskilstuna
 Gävle
 Göteborg, Bäckebo
 Göteborg, Nordstan
 Göteborg, Partille
 Halmstad
 Helsingborg
 Insjön
 Jönköping
 Kalmar
 Karlstad
 Kristianstad
 Kungsbacka
 Linköping
 Luleå
 Malmö
 Norrköping
 Nyköping
 Piteå
 Skellefteå
 Stockholm, Farsta
 Stockholm, Gallerian
 Stockholm, Haninge
 Stockholm, Häggvik
 Stockholm, Kista
 Stockholm, Nacka
 Stockholm, Sickla
 Stockholm, Skärholmen
 Stockholm, Solna
 Stockholm, Täby
 Stockholm, Vällingby
 Stockholm, Väsby
 Sundsvall, Birsta
 Sundsvall, Inre Hamnen
 Trelleborg
 Uddevalla
 Umeå
 Uppsala
 Visby
 Västerås
 Växjö
 Örebro
 Örnköldsvik
 Östersund

NORGE

Arendal
 Bergen, Bergen Storsenter
 Bergen, Laguneparken
 Bergen, Sartor
 Bergen, Åsane
 Fredrikstad
 Gjøvik
 Hamar
 Haugesund
 Kristiansand
 Lørenskog
 Moss
 Oslo, Alna Senter
 Oslo, Oslo City
 Oslo, Torggata
 Porsgrunn
 Sandnes
 Sandvika
 Sarpsborg
 Ski
 Skien
 Stavanger, Kilden
 Stavanger, Madla
 Strømmen
 Trondheim, City Syd
 Trondheim, Lade
 Trondheim, Solsiden
 Tønsberg
 Ålesund

FINLAND

Esbo
 Helsingfors, Kamppi
 Helsingfors, Mannerheimvägen
 Helsingfors, Östra Centrum
 Karleby
 Kuopio
 Villmanstrand
 Lembois
 Tammerfors
 Vanda
 Vasa
 Åbo

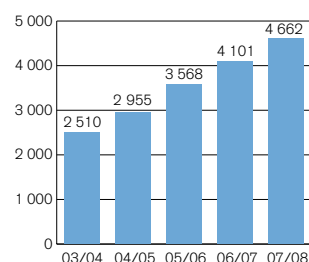
Historien om Clas Ohlson

Clas Ohlson, som var mycket intresserad av tekniska produkter, startade företaget i Insjön 1918 som ett postorderföretag. Produktkatalogen, som på den tiden var på ett fåtal sidor, utvidgades allteftersom och har under årens lopp varit en inspirationskälla för generationer av kunder. Företaget växte sedan för varje år, och Clas själv var aktiv i verksamheten under hela sitt liv.

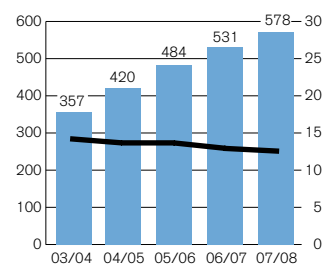
Året i korthet

- Försäljningen uppgick till 4 662 Mkr (4 101 Mkr)
- Vinst efter skatt uppgick till 422 Mkr (386 Mkr)
- Vinst per aktie uppgick till 6,43 kr (5,88 kr)
- Utdelningen föreslås vara 5,00 kr per aktie (4,50 kr)
- Etablering av 15 nya butiker
- Förberedelse för etablering i Storbritannien
- Beslut om etablering av inköpsbolag i Asien

Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr
Rörelsemarginal, %

Nyckeltal	2007/08	2006/07	Förändring
Nettoomsättning, Mkr	4 662	4 101	14 %
Rörelseresultat, Mkr	578	531	9 %
Resultat före skatt, Mkr	588	538	9 %
Resultat efter skatt, Mkr	422	386	9 %
Rörelsemarginal, %	12,4	12,9	-0,5
Avkastning på eget kapital, %	29,4	29,4	0,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	41,0	40,9	0,1
Soliditet, %	68,4	70,6	-2,2
Resultat per aktie, kr	6,43	5,88	9 %
Utdelning per aktie, kr	5,00*	4,50	11 %
Totalt antal butiker	86	71	21 %
Antal årsanställda	1 801	1 647	9 %

* Föreslagen utdelning

Nytt rekordår och stora planer framåt

Clas Ohlson har sedan starten för 90 år sedan genomgått en formidabel utveckling – i verksamheten, organisationen och finansiellt. Vår framgång har byggts på att vi inte bara hittat in i kundernas plånbok utan också vägen in i deras hjärtan. Vi är övertygade om att Clas Ohlson är ett av få detaljhandelsföretag som har förutsättningarna att bli nästa stora svenska exportsuccé.

Vi har därför stakat ut första etappen i Europa och ser samtidigt över hur vi kan utvecklas och förbättras på befintliga marknader. För precis som steget från postorder till butikskedja krävde att vi förändrade vårt sätt att arbeta, så kommer de steg vi nu tar att både möjliggöra och kräva att vi gör saker på ett nytt sätt.

Att förstå magin

Under mitt första år har jag arbetat mycket med att förstå styrkan i Clas Ohlson och ta reda på vad det är som skapar magin hos våra kunder. Jag ville förstå detta på djupet eftersom det är grunden för vår affär och på vilken vi bygger vår framtid. Jag tror att det är extra viktigt för oss nu när allt fler konkurrerar om kundernas uppmärksamhet. Vi står också i begrepp att slå upp portarna för Clas Ohlson på nya marknader där vi inte har draghjälp av vårt goda rykte.

Förr var vi relativt ensamma om att erbjuda många ett brett produktutbud – då via postorder. Vi var tidigt ute med att köpa in produkter från världens olika hörn utan dyra mellanhänder – något som gav en stark prisfördel. Idag när Clas Ohlson och många andra har butiker i varje landsände och de flesta handlar direkt från tillverkare är det inte här magin skapas.

Att smidigt lösa vardagens praktiska små problem

Våra kunder ger svaret på var magin ligger. Jag och mina medarbetare har därför lyssnat mycket till dem under det gångna året och våra kunder säger att vi löser vardagens små praktiska problem på ett smidigt sätt. Det gör dem nöjda och skapar tillfredställelse. Vi gör det med ett prisvärt, brett

sortiment med hög service genom kunniga och hjälpsamma medarbetare och vi gör det genom att finnas där våra kunder rör sig i sin vardag. Att vi dessutom erbjuder de där kluriga, lite fiffiga produkterna eller lösningarna inspirerar och gör det roligt att handla hos oss. Det är en viktig ingrediens för att fortsätta vår framgångssaga.

Med detta perspektiv har vi lyft på många stenar för att se hur vi kan utveckla företaget och göra det ännu bättre. Vi har redan idag hög försäljning i våra butiker, men den kan bli ännu högre. Vi har gått igenom stora som små saker för att stärka vår konkurrenskraft och utveckla oss vidare. Vår framtida väg har vi samlat under tre rubriker.

Tillväxt med en förtydligad position

För att behålla en långsiktig stark tillväxt expanderar vi till nya marknader. Intåget till Storbritannien skapar stora möjligheter och är ett första steg utanför Norden. Tillväxt ska även genereras på våra befintliga marknader genom en förtydligad marknadsposition. Butiksgolvet är den viktigaste mötesplatsen med kunderna. För att göra det lättare att hitta i våra butiker utvecklar vi ett nytt butikskoncept. Vi jobbar även igenom hela vårt sortiment, tar bort dubletter, lyfter fram det som är bra och kompletterar med nytt när vi upptäcker att något saknas.

Vi vill också ta större plats i våra kunders vardag. Våra produkter är en stor del av vår framgång och nu ska vi visa dem bättre och oftare. Därför ska vi också synas mer utanför butikerna. Med start 2009 ger vi ut den stora katalogen två gånger per år i stället för en. Det gör att vi kan vara mer snabbfotade och bättre anpassa oss efter säsong. För att påminna om att vi finns för och i vardagen kommer vi också att synas mer i TV och andra medier.

Förenkla och effektivisera

Samtidigt som vi "gasar" med vår tillväxt så förenklar och effektiviserar vi för att stärka oss på en allt mer konkurrensutsatt marknad. Vi etablerar inköpskontor i Asien och ser över våra leverantörer och tillverkare för att hitta bästa möjliga

samarbetspartner. Bästa betyder att vi vill jobba med dem som tar fram bra varor till attraktiva priser, men som också behandlar sina medarbetare och miljön med respekt. För att hantera det ökade varuflödet bygger vi ut vår distributionscentral i Insjön. Detta för att på ett effektivt sätt kunna leverera till minst 150 butiker. Vi lyfter och samordnar frågor i koncernen för att förenkla och se till att vi är kostnadseffektiva i allt vi gör. Som del i detta har vi bland annat rekryterat en operativ chef, en marknadschef och en informationschef.

Utveckla organisationen

Dessa rekryteringar hör också samman med det tredje området – att förbereda organisationen för steget ut i Europa. Samtidigt som vi värnar om vårt ursprung, utvecklar vi nu den kompetens som behövs i en internationell detaljhandelskedja. Vi lär känna nya marknader, analyserar vad som är "universellt" i det vi gör och hur Clas Ohlson-andan ska tolkas i andra länder. För Clas Ohlson Academy innebär steget ut i Europa helt nya utmaningar – från att ha utbildat nya medarbetare som redan känner oss väl ska de bidra till att skapa en Clas Ohlson-anda hos kommande medarbetare som kanske aldrig satt sin fot i Norden och än mindre i en Clas Ohlson-butik.

Ett nytt spännande år väntar

Vi avslutade återigen året med att presentera nya rekordsiffror. Omsättningen ökade till 4,6 miljarder kronor efter en uppgång på 14 procent. Resultatet var det högsta i företagets historia på 588 Mkr före skatt. Av årets vinst föreslår styrelsen att 78 procent motsvarande 5 kr per aktie delas ut. Resultatet uppnådde vi under ett år med hårdnande konkurrens och en något vikande konjunktur.

Mycket står på agendan inför det kommande året. Kunderna kommer att möta ett tydligare Clas Ohlson och samtidigt upptäcka att vi har mer att ge. Vi ska bli ännu bättre på att smidigt lösa de små praktiska problemen i vardagen. De första butikerna i Storbritannien kommer att öppna och vi ska fortsätta växa på redan

etablerade marknader. Vi ska se till att Clas Ohlson förblir ett företag utöver det vanliga.

När jag i mars var på väg hem från en av årets 15 butiksoppningar – denna gång i Visby på Gotland – tänkte jag tillbaka på vad jag sett och lärt under månaderna som gått. Känslan när kunderna kommer fram och tackar för att vi öppnar en butik i deras närhet är speciell. Magin finns där och delas av sporrade och nya butiksmedarbetare och förväntansfulla kunder. När man så ofta möter engagerade medarbetare och nöjda kunder är jag övertygad om att vi framgångsrikt kommer ta Clas Ohlson till nästa nivå.

I år kom vi till Gotland. Nästa stora ö blir Storbritannien. Tack alla duktiga medarbetare för alla fina arbetsinsatser under året, tack alla kunder som gör framgången möjlig och tack alla aktieägare som ger oss fortsatt förtroende. Välkomna till ett nytt spännande år!

Insjön i juni 2008
Klas Balkow

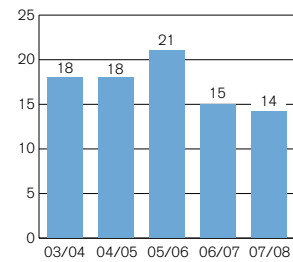

Affärsidé, mål och strategier

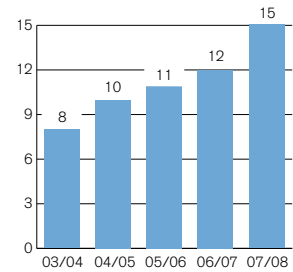
Finansiella mål

Målsättningen är en årlig försäljningstillväxt på 15 procent. När det gäller resultatet är målsättningen en rörelsemarginal om lägst 10 procent.

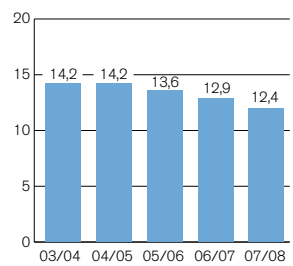
Försäljningstillväxt, %

Antal nya butiker

Rörelsemarginal, %

Clas Ohlsons vision är att utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Detta ska ske genom att vara det självklara valet för människors praktiska problemlösning i vardagen.

Clas Ohlsons styrelse och ledning har under verksamhetsåret gjort en översyn av bolagets strategiska inriktning. Slutsatsen av arbetet är att det finns en betydande potential att fortsätta växa på både nya och befintliga marknader och att utveckla Clas Ohlson till ett europeiskt detaljhandelsföretag.

Marknadsundersökningar som vi låtit genomföra bland annat i Storbritannien visar att konsumenter efterfrågar en kedja som Clas Ohlson och att företaget har ett efterfrågat koncept och en egen marknadsnisch. Konceptet bedöms vara konkurrenskraftigt och särskiljande på europeisk basis, vilket möjliggör expansion till ett antal nya marknader framöver.

Affärsidén har under verksamhetsåret vidareutvecklats för att ge Clas Ohlson en ännu tydligare position på marknaden. Ett förändringsarbete har inletts som bland annat omfattar en vidareutveckling av Clas Ohlsons butikskoncept, sortiment och kommunikation. Detta tillsammans med en förstärkning av organisationen ska skapa förutsättningar för en fortsatt hög tillväxttakt med expansion till nya marknader och ökad försäljning i befintliga butiker.

Affärsidé och strategier

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem.

Affärsidén baseras på grundaren Clas Ohlsons ursprungliga motto "Vi ska sälja rejäla produkter till låga priser med rätt kvalitet efter behov."

Ett prisvärt och attraktivt sortiment

Vårt sortiment ska vara anpassat och fokuserat på att möta kundens behov i vardagen. Produkterna ska vara prisvärda med rätt kvalitet efter behov. Clas

Ohlsons sortiment ska vara mångsidigt och innehålla smarta och prisvärda lösningar på människors praktiska vardagsproblem.

Hög service

Vi ska ge hög service via hjälpsam och kunnig personal som guidar till enkla lösningar. Våra medarbetare ska ha en bred och grundläggande kunskap om sortimentet.

Smidigt och lättillgängligt

Clas Ohlson ska finnas i attraktiva lägen där människor rör sig i sin vardag. Kunden ska uppleva att det är smidigt att lösa vardagens praktiska små problem hos oss.

Ansvar för människa och miljö

Vi tar ansvar för vår egen verksamhet och vår påverkan på människa och miljö. Vi ställer också krav på våra leverantörer gällande arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan.

Vision och mål

Vi vill utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Detta ska ske genom att vara det självklara valet för människors praktiska problemlösning i vardagen.

Försäljningstillväxt 15 procent

Koncernens långsiktiga målsättning är en årlig försäljningstillväxt på 15 procent. Målet mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Försäljningstillväxten på 15 procent ska uppnås genom ökad försäljning i befintliga butiker och genom fortsatta nyetableringar på såväl befintliga som nya marknader. Under verksamhetsåret 2008/09 planeras totalt 20-25 nya butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Målet är att etablera verksamhet i Storbritannien genom att öppna 2-4 butiker i citylägen under verksamhetsåret 2008/09.

Under verksamhetsåret 2007/08 öppnades 15 nya butiker varav sju i Sverige, fem i Norge och tre i Finland. Försäljningen ökade med 14 procent och försäljningstillväxten för den senaste femårsperioden har i genomsnitt legat på 17 procent.

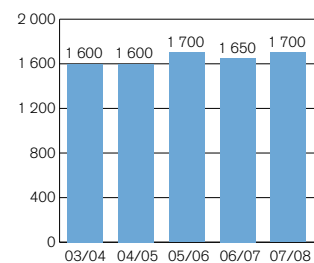
Strykjärn
Dammduk
Sop-set
Klädnypor

Allt för en enklare vardag

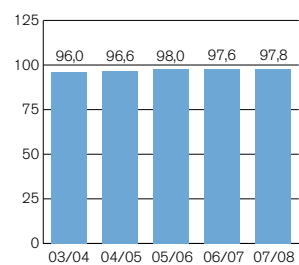
Övriga målsättningar

Målsättningen är att 10–15 procent av sortimentet ska förnyas årligen. Vidare ska lageromsättningshastigheten uppgå till 6–7 gånger medan servicegraden ska vara minst 98 procent.

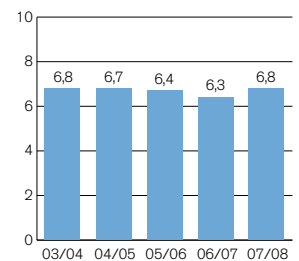
Antal nya produkter

Servicegrad distanshandel

Lageromsättningshastighet, distributionscentralen

Rörelsemarginal över 10 procent

Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent. Clas Ohlsons resultat kommer att variera mer under kommande år till följd av ökade investeringar, bland annat i samband med inträde på nya geografiska marknader. Under verksamhetsåret 2007/08 uppgick rörelsemarginalen till 12,4 procent. För den senaste femårsperioden har den genomsnittliga rörelsemarginalen uppgått till 13,5 procent.

Delmål

Egna märkesvaror minst 25 procent

Clas Ohlson kompletterar välkända varumärken med en bas av icke kända varumärken samt egna märkesvaror som Clas Ohlson, Cotech, Cocraft, Coline, Exibel med flera. Målet är att andelen egna varumärken ska svara för minst 25 procent av försäljningen. Vid verksamhetsårets slut var andelen cirka 22 procent.

Förstärka varumärket Clas Ohlson

Varumärket Clas Ohlson uppfattas redan i dag som starkt i Sverige och Norge. I Finland är kännedomen lägre, vilket beror på att företaget haft verksamhet där under kortare tid.

Marknadsföringen innefattar bland annat katalogutskick, direktmarknadsföring och annonser. Under verksamhetsåret har Clas Ohlson även kompletterat med varumärkesstärkande reklam i TV och radio. Varumärket ska stärkas ytterligare genom fortsatt utveckling av företagets marknadsföring, inte minst på nya marknader där företaget inte är känt sedan tidigare.

Anpassa och förnya sortimentet

Vi ska erbjuda våra kunder ett brett och attraktivt sortiment. Därför förnyas 10–15 procent av sortimentet varje år genom att nya produktområden tillförs samt genom kompletteringar och utbyten inom befintliga områden. En större variation mellan katalog och butik kommer att införas, bland annat för att kunna arbeta mer med säsongsinriktat sortiment och beställningsvaror.

Årets kataloger innehöll 1 700 nya produkter. Detta innebär att 12 procent av katalogsortimentet har förnyats sedan

föregående år. Många nya produkter och produktlinjer har tillkommit, bland annat inom datortillbehör, båttillbehör och hus-håll. Vidare har en framgångsrik satsning gjorts på produkter som säljs under egna varumärken. För mer information om egna märkesvaror, se sidan 31.

Hög servicegrad

Vid beställning av varor är ambitionen att kunden i genomsnitt ska få minst 98 procent av artiklarna vid första leveransen. Under verksamhetsåret uppgick den genomsnittliga servicegraden inom distanshandel till 97,8 procent jämfört med 97,6 procent föregående år.

Vår erfarenhet är att servicegraden i butikerna, dvs att varan finns i butiken när kunden vill köpa produkten, överstiger 95 procent.

Lageromsättningshastighet 6–7 gånger i distributionscentralen

Lager binder kapital, vilket innebär att en hög lageromsättningshastighet är ett viktigt effektivitetsmått. Målet är en lageromsättningshastighet på 6–7 gånger i distributionscentralen.

Under verksamhetsåret uppgick distributionscentralens lageromsättningshastighet till 6,8 gånger mot 6,3 gånger föregående verksamhetsår. Det innebär att vi byter ut hela lagret oftare än varannan månad.

Lageromsättningshastighet 8–10 gånger i butikslager

I våra butiker består varulagret i huvudsak av produkterna som finns i butiken. Målet är en lageromsättningshastighet på 8–10 gånger i butikslager.

Under verksamhetsåret uppgick butikernas lageromsättningshastighet till i genomsnitt 6 gånger. Våra stora butiker klarar målsättningen 8–10 gånger per år, medan de mellanstora har individuella mål utifrån den årliga försäljningen.

Nöjda, trygga kunder är målet

God kundservice är det centrala i vårt koncept. Samtliga medarbetare i våra butiker utbildas i att hantera reklamationärenden. Policyn föreskriver att varje kundkontakt

ska präglas av ödmjukhet och servicevilja. Målet är en nöjd kund efter varje kontakt.

Som en extra trygghet tillämpar vi 30 dagars öppet köp/ångerrätt för såväl butikskunder som distanshandelskunder. Vi är övertygade om att god kundvård kommer att bli ett av framtidens viktigaste konkurrensmedel, och strävar därför kontinuerligt efter att bli ännu mer professionella i våra kundkontakter.

Motiverade, kunniga och engagerade medarbetare

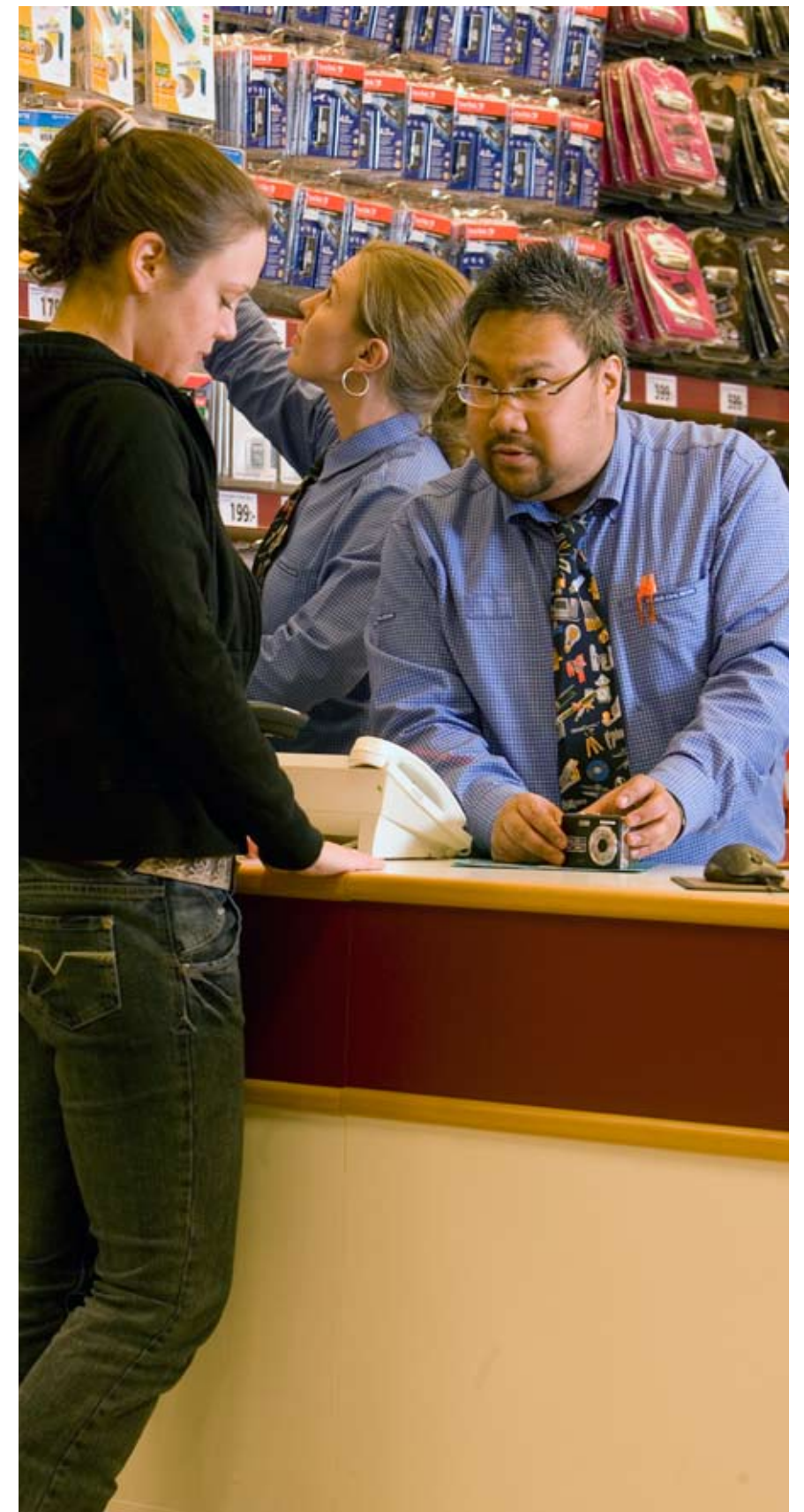
Vår satsning på medarbetarna märks bland annat på den relativt låga personalomsättningen i koncernen. Bland heltidsanställda uppgick personalomsättningen under verksamhetsåret till 9,0 procent (föregående år 6,6 procent). Ökningen beror främst på en generellt stark arbetsmarknad och därmed ökad rörlighet.

För våra medarbetare på huvudkontoret och distributionscentralen i Insjön var personalomsättningen under samma period 1,9 procent (föregående år 1,0 procent).

Alla nya fast anställda medarbetare inleder sin anställning med en introduktionsutbildning i Insjön i syfte att skapa en gemensam värdegrund baserad på servicekänsla. Antalet utbildningstimmar i koncernen uppgick till 69 630 timmar jämfört med 53 750 timmar föregående år.

Hållbar utveckling

Vi ska erbjuda våra kunder kvalitativa och prisvärda produkter samtidigt som vi bidrar till en hållbar utveckling för människan och miljön.

Det ska vara smidigt att lösa vardagens små praktiska problem hos Clas Ohlson.

Storbritannien – den första butiken är kontrakterad

Clas Ohlson är i full fart med att förbereda en etablering i Storbritannien. Målsättningen är att öppna 2–4 butiker i citylägen under verksamhetsåret 2008/09.

Stora möjligheter

Storbritannien, med sina 60 miljoner invånare, innebär stora långsiktiga möjligheter för Clas Ohlson. Antalet potentiella kunder är en av de faktorer som har påverkat valet av ny marknad. Andra faktorer som talar för Storbritannien är den starka köpkraft som finns i landet och att prisnivån på våra produkter överlag är gynnsam. Vidare finns en stark cityhandel i städerna där mycket av handeln sker i olika köpcenter. Det passar vårt koncept med butiker i starka köpcenter i citylägen.

Omfattande kundundersökningar inom målgruppen visar också att en butikskedja som Clas Ohlson är efterfrågad på den brittiska marknaden. Ingen annan kedja erbjuder idag motsvarande koncept i centrala butikslägen.

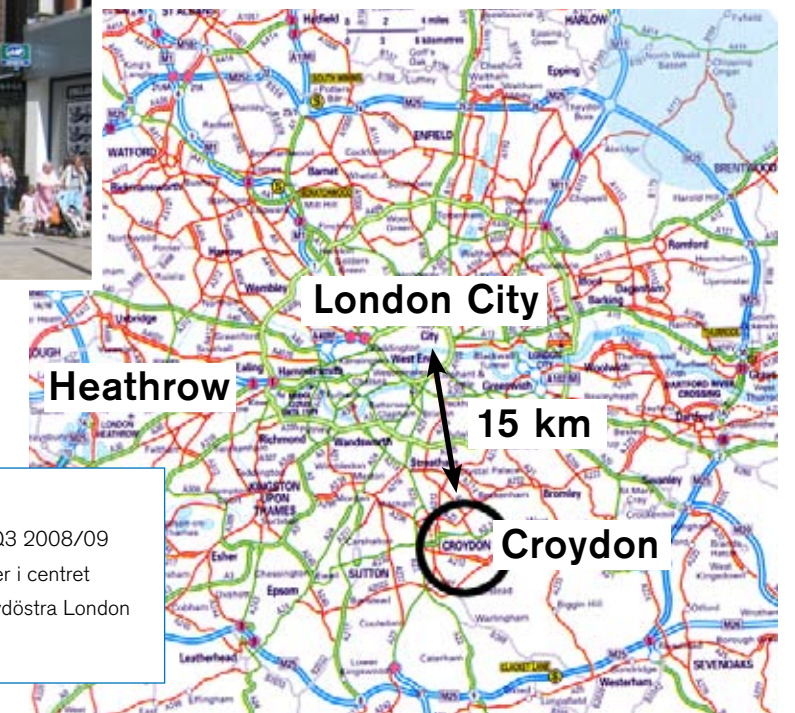
Produktsortiment och leveranser

En del av vårt sortiment måste anpassas till den brittiska marknaden eftersom det skiljer en del i standarder, bland annat när det gäller elektriska produkter. Vi gör också en översyn för att säkerställa att vi erbjuder varumärken som den brittiska konsumenten känner till och är van att handla. Leveranserna till de brittiska butikerna kommer inledningsvis att ske från distributionscentralen i Insjön. I takt med att verksamheten utökas kommer vi löpande att utvärdera andra alternativ som innebär kortare transporter.

Den första butiken

Clas Ohlson har kontrakterat sin första butik i Storbritannien. Den nya butiken kommer att ligga i köpcentret the Whitgift Croydon i sydöstra London och får en butiksyta på 1 900 kvadratmeter. Upptagningsområdet för butiken är cirka 512 000 invånare. Köpcentret har totalt 140 butiker, 2 000 parkeringsplatser och 25 miljoner besökare per år. Den nya Clas Ohlson-butiken beräknas öppna under tredje kvartalet 2008/09.

Butiken, som är i två plan, kommer att få en entrébutik mot gågatan samt ytterligare en entré inne i köpcentret.

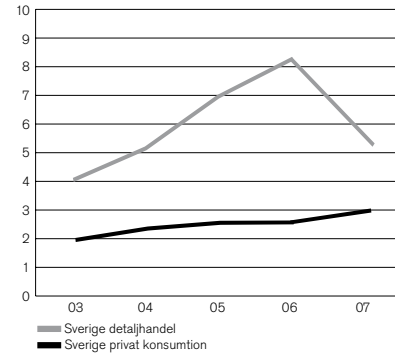
The Whitgift Croydon
Attraktivt butiksläge centralt i centret • Planerad öppning Q3 2008/09
Butiksyta 1 900 kvm • 2 000 parkeringsplatser • 140 butiker i centret
Upptagningsområde 512 000 personer • Innanför M25 i sydöstra London
25 miljoner besökare i centret per år

En lägre konsumtionstillväxt väntas

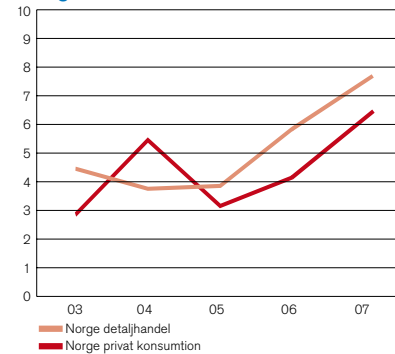
Privat konsumtion och detaljhandel

Utveckling av privat konsumtion och detaljhandel i fasta priser i Sverige, Norge och Finland 2003–2007, %

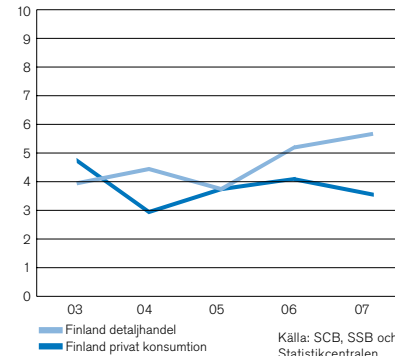
Sverige

Norge

Finland

2007 blev ett bra år för detaljhandeln i både Sverige, Norge och Finland. Detta var tack vare den starka konjunkturen i kombination med låga räntor.

Clas Ohlsons nuvarande marknader Sverige, Norge och Finland har de senaste åren uppvisat en stadig tillväxt i konsumtionsutveckling. En viss avmattning noterades under verksamhetsåret i Sverige. Samtidigt ökar konkurrensen och internationella butikskedjor etablerar sig på nya marknader.

Utvecklingen av detaljhandel och privatkonsumtion påverkar Clas Ohlson, eftersom vår kundkrets till största delen består av privatpersoner. Även sällanköpshandeln påverkar oss, eftersom tillbehör till produkter som datorer, mobiltelefoner, tv, video, radio, bil och båt ingår i sortimentet.

Historiskt har vår försäljning emellertid påverkats mindre än detaljhandeln i stort av de nedgångar som följer i spåren av en lägre ekonomisk tillväxt. Att vi är mindre konjunkturkänsliga än många andra detaljhandelsföretag beror delvis på vår sortimentsstrategi, med en stor del produkter som behövs i vardagen, men också på att vi har attraktiva priser.

Vi genomför nu ett antal åtgärder för att öka försäljningen i befintliga butiker. Åtgärderna omfattar allt från en tydligare marknadspositionering, ett nytt butikskoncept som ska göra det lättare att hitta i våra butiker, ett vidareutvecklat sortiment och vidareutvecklad marknadsföring med bland annat utökad TV-reklam. Läs mer om Clas Ohlsons marknadsföring på sidan 26.

Clas Ohlson tar marknadsandelar

Clas Ohlsons marknadsandelar är svåra att mäta eftersom vårt sortiment är brett och spänner över många olika varugrupper i respektive lands statistikuppgifter. Marknadsandelarna ökar emellertid på alla marknader – Sverige, Norge och Finland. Vi ser att försäljningen för Clas Ohlsons produktgrupper ökar snabbare än totalmarknaden för dessa grupper. Vår ambition är att fortsätta ta marknadsandelar i alla de länder där vi är verksamma.

Detaljhandeln i Sverige

Under 2007 noterades en lägre tillväxttakt för den svenska detaljhandeln, som genomsnittligt ökade med 5,7 procent i fasta priser jämfört med 8,2 procent för 2006

enligt Statistiska centralbyrån, SCB. Samma tendens visade handeln med sällanköpsvaror som under 2007 ökade med i genomsnitt 8,1 procent i fasta priser jämfört med 9,5 procent under 2006.

Den privata konsumtionen ökade med i genomsnitt 3,0 procent, mot 2,5 procent 2006. Clas Ohlsons försäljning i Sverige ökade med 10 procent i löpande priser under 2007/08.

Enligt HUI, Handels Utredningsinstitut, förväntas en viss avmattning av tillväxten i den svenska detaljhandeln. Detta innebär enligt HUI en ökning med 4,0 procent i fasta priser under 2008 och 3,0 procent under 2009. Även handeln med sällanköpsvaror förväntas få en lägre tillväxt. HUI:s prognos visar en ökning med 6,0 procent under 2008 och 4,5 procent under 2009.

Detaljhandeln i Norge

Detaljhandeln i Norge fortsatte att öka under verksamhetsåret. Enligt Statistisk Sentralbyrå, SSB, ökade detaljhandeln under 2007 i med i genomsnitt 7,7 procent i fasta priser, jämfört med 5,9 procent 2006. Handeln med sällanköpsvaror fortsätter att öka snabbare än den övriga detaljhandeln och ökade under 2007 med i genomsnitt 10,8 procent i fasta priser, jämfört med 16,2 procent 2006.

Den privata konsumtionen ökade med 6,4 procent under 2007, jämfört med en ökning på 4,6 procent under 2006. Clas Ohlsons försäljning i Norge ökade med 18 procent i löpande priser under 2007/08.

Enligt HSH, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, förväntas en fortsatt god utveckling de närmaste åren. Prognosen för år 2008 är att detaljhandeln ökar med 5,0 procent i löpande priser och att handeln med sällanköpsvaror ökar med 7,0 procent.

Detaljhandeln i Finland

Även detaljhandeln i Finland ökade under verksamhetsåret. Enligt Statistikcentralen i Finland ökade försäljningen i detaljhandeln under 2007 med i genomsnitt 5,7 procent i fasta priser, jämfört med 5,1 procent 2006.

Den senaste femårsperioden har den finska detaljhandeln haft en god tillväxt, med en genomsnittlig tillväxttakt på 4,9 procent per år.

Den privata konsumtionen i Finland ökade med 3,7 procent under 2007 jämfört

*Flyttröskor
Ankarlina
kättdräkt
Fiskepyntar*

Allt för en enklare vardag

med 4,1 procent under 2006. Clas Ohlsons försäljning i Finland ökade med 21 procent i löpande priser under 2007/08.

Marknadstrender

Stora kedjor söker sig utanför landets gränser

Marknaden för den typ av produkter som Clas Ohlson säljer fortsätter att öka i hela Europa, men börjar ändå bli relativt mogen. Denna trend gäller framför allt de största marknaderna, som Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Branschen har tidigare dominerats av lokala kedjor i respektive land som kunnat växa och öka sina marknadsandelar främst på bekostnad av enskilda fackhandlare.

Stora kedjor, som Clas Ohlson, har stora inköpsvolymmer, effektivare logistik och andra skalfördelar. Därmed kan större kedjor oftast erbjuda bättre priser och har större resurser att lägga på marknadsföring. De kan också erbjuda helt nya produkter på ett tidigare stadium än enskilda fackhandlare. Då tillväxten nu börjar avta söker sig allt fler kedjor utanför landsgränserna.

I de nordiska länderna fortsätter marknaden att växa, även om en viss avmattning förväntas de närmaste åren. Också här har stora butikskedjor de senaste åren tagit marknadsandelar på bekostnad av enskilda fackhandlare. Kedjorna satsar till stor del på stora butiker, ofta lokaliserade utanför stadskärnan. Undantaget är Clas Ohlson,

med butiker främst i centrum där människor rör sig i sin vardag.

Internationella aktörer är fortfarande ganska sällsynta i Norden. Ett undantag är schweiziska Bauhaus som etablerat sig i Norden med ett tjugotal byggvaruhus och tyska Mediamarkt som har åtta varuhus i Sverige. Exempel på gränsöverskridande nordiska aktörer är, förutom Clas Ohlson, svenska Biltema med butiker i Sverige, Norge, Finland och Danmark, danska Harald Nyborg med butiker i Danmark och Sverige samt finska K-rauta med byggvaruhus i Finland och Sverige.

Större varuhus

En annan trend är att butikerna blir allt större. I stora europeiska länder är det inte ovanligt med varuhus på mellan 5 000 och 10 000 kvadratmeter, som i de allra flesta fall ligger i anslutning till köpcentrum utanför städerna. Detta är tvärt emot Clas Ohlsons etableringsstrategi, som i stället går ut på att öppna butiker på mellan 800 och 2 000 kvadratmeter, med bra lägen företrädesvis centralt i städerna.

Egna märkesvaror

Att detaljhandelskedjor marknadsför produkter under egna varumärken blir allt vanligare. Genom att reducera antalet mellanhänder från producent till detaljist, kan kedjorna behålla sina marginaler, trots den ökade prispress som kännetecknar handeln generellt.

Clas Ohlson har ökat andelen egna märkesvaror, speciellt de senaste åren och ambitionen är att andelen ska fortsätta att öka. Vid verksamhetsårets slut uppgick andelen egna varumärken till cirka 22 procent, vilket ska öka successivt till cirka 25 procent. På nya marknader, där Clas Ohlsons varumärke inte är känt sedan tidigare är det viktigt att även kunna erbjuda kända märkesvaror.

Konkurrenter

Det är få konkurrenter som har samma bredd i sitt sortiment som Clas Ohlson (se jämförelse på sidan 12). De som ligger närmast i Norden är Jula i Sverige och Norge samt Biltema, med butiker i alla de nordiska länderna som har ett snarligt sortiment och försäljning via butik och distanshandel. Därutöver konkurrerar vi också inom specifika produktområden med en rad företag som Mediamarkt, Järnia, Bauhaus, K-Rauta, Teknikmagasinet och Kjell & Co. Vi konkurrerar också i viss mån med stormarknader och varuhus, som Coop Forum och Ica Maxi i Sverige, Obs i Norge och Anttila i Finland.

Av konkurrenterna ovan är det bara Teknikmagasinet och Kjell & Co som har en etableringsfilosofi som liknar Clas Ohlsons, med etableringar centralt i städerna, gärna i anslutning till starka köpcenter.

I Storbritannien kommer Clas Ohlson framför allt att konkurrera med den brittiska butikskedjan Argos och med aktörer som Maplin och Robert Dyas som erbjuder ett sortiment inom några av våra produktområden. Det finns dock ingen konkurrent som erbjuder ett liknande koncept som Clas Ohlson i Storbritannien.

Clas Ohlson i jämförelse med ett urval av konkurrenter

		Antal butiker*	Startår*	El och elektronik	Mobiltelefonitillbehör	Datoritillbehör	Båttillbehör	Maskiner	Verktyg	VVS	Förvaring	Hushåll	Konstruktionsmaterial	Ur
Nordiska	CLAS OHLSON	86	1918	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Biltema	49	1963	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Jula	24	1979	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Teknikmagasinet	81	1989	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Svenska	Kjell & Co	33	1990	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Norska													
Norska	Jernia	150	1951	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Obs	41	1907	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Maxbo	70	1995	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Finska	Anttila	28	1953	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	K-Rauta	41	1940	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Brittiska	Argos	700	1973	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Maplin	112	1972	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Robert Dyas	105	1872	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

* Källa: Websidor

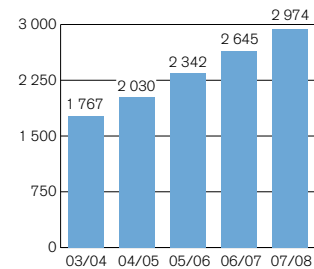
Det är få konkurrenter som har samma bredd i sitt sortiment som Clas Ohlson.

Engagerade och kunniga medarbetare - kärnan i varumärket Clas Ohlson

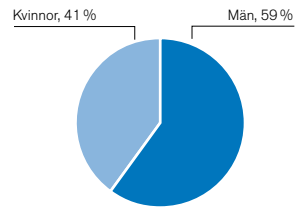
En jämnare könsfördelning

Målet i årets jämställdhetsplan är att uppnå en jämnare könsfördelning inom varje avdelning. Vårt mål är att ingen yrkesgrupp ska bestå av mindre än 40 procent av det ena könet.

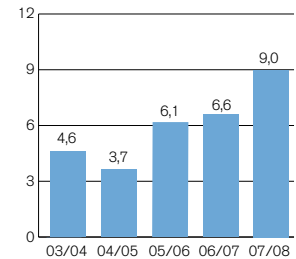
Totalt antal anställda

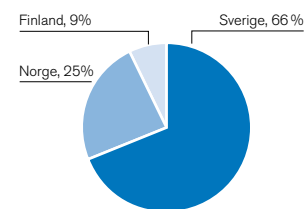
Antal anställda, män/kvinnor

Personalomsättning

Medarbetare per land

Clas Ohlsons medarbetare är kärnan i varumärket Clas Ohlson och det förtroende som kunderna ger oss. En vanlig kommentar som vi får från våra kunder är att man förväntar sig lite mer av Clas Ohlson, att vi ger bra service och att vi har trevliga och kunniga medarbetare. Vi ska vara en tilldragande arbetsgivare som kan attrahera och behålla branschens bästa medarbetare. För att nå målet lägger vi stor vikt vid rekrytering, kontinuerlig kompetensutveckling och en företagskultur som bygger på gemensamma värderingar.

Clas Ohlson-andan

Vår företagskultur präglas av Clas Ohlsons starka entreprenörskap och personliga omsorg om både kunder och medarbetare. Den särskilda Clas Ohlson-anda, som utvecklats under åren, kännetecknas av en positiv anda, engagemang, lojalitet, servicevilja, en familjär laganda och nytänkande. Alla möten mellan medarbetare och kunder ska präglas av tillgänglighet, värme och servicevilja. Med kunden i fokus jobbar vi tillsammans, oavsett funktion, mot våra uppsatta mål.

Det är varje medarbetares ansvar att bidra till att vårda och utveckla företagskulturen. Vår snabba expansionstakt – med 15 nya butiker och mer än 300 nya medarbetare under verksamhetsåret – gör detta särskilt viktigt.

Intressanta karriärmöjligheter

Clas Ohlsons snabba expansion skapar förutsättningar för medarbetarna att utvecklas och göra karriär inom företaget. Vi har en hög rörlighet mellan butikerna och intresset för att arbeta i andra länder ökar. I samband med uppbyggnad av nya butiker tillsätts projektteam där medarbetare från huvudkontoret, från distributionscentralen och från olika butiker deltar i förberedelserna som krävs för att öppna en ny butik. Den förestående expansionen i Storbritannien ger nya möjligheter för våra medarbetare att under kortare eller längre perioder, arbeta utomlands.

En hög andel interna rekryteringar säkerställer också den kontinuitet och

tradition som vi eftersträvar. Av verksamhetsårets 24 nya chefer kommer nio från våra egna led.

Clas Ohlson Academy

Clas Ohlson Academy, vårt interna utvecklingscentrum, är ett nytt initiativ för att samla våra utvecklings- och utbildningsverksamheter i en sammanhållen enhet. Clas Ohlson Academy ska säkerställa att Clas Ohlson har den kompetens som behövs inför framtiden, och att skapa förutsättningar för interna karriärvägar. En viktig uppgift är också att vårda, utveckla och sprida Clas Ohlson-andan.

Under verksamhetsåret har verksamheten främst inriktats på utbildningar som riktar sig till chefer och arbetsledare som vill utvecklas i sitt ledarskap, men också till andra medarbetare som i ett längre perspektiv vill utveckla sina ledaregenskaper.

Clas Ohlson Academy ansvarar för att våra butiksmedarbetare får den kompetens som krävs för att ge kunderna en god service. Vi lägger stor kraft och omsorg på introduktionsutbildningar för att nya medarbetare ska integreras i vår företagskultur. Teori och praktik blandas med olika aktiviteter i syfte att stärka lagandan inom arbetsgruppen som är ansvarig för en butik eller någon annan verksamhet inom koncernen. Utbildningen omfattar Clas Ohlsons historia och värderingar, kundbemötande, kundtjänstpolicy, produktkunskap och arbetsrutiner.

Utbildningarna sker huvudsakligen på plats i Insjön men även interaktivt via vårt intranät och videokonferensanläggning. De interaktiva produktutbildningarna har utvecklats ytterligare och blivit ett uppskattat sätt att snabbt och enkelt ta del av ny information. Våra säljutbildningar filmas och distribueras via koncernens nät av videokonferensanläggningar. Genom denna kanal når vi alla medarbetare och kunskapen om sortimentet och andra aktuella frågor höjs i våra butiker. På så sätt säkerställer vi att våra medarbetare är väl förberedda att möta kunderna och ge dem råd och vägledning kring våra produkter och de vardagsproblem som de behöver hjälp med.

Många vill jobba på Clas Ohlson

Clas Ohlson ses som en attraktiv arbetsgivare och intresset för att arbeta hos oss är stort. Det visar inte minst antalet ansökningar till våra nya butiker. I genomsnitt får vi i Sverige 1 000 ansökningar per 20 platser och av dessa tar vi ut 200 (eller ca 20 procent) till intervju.

För att effektivisera och kvalitets-säkra rekryteringsprocessen har IT-stödet utvecklats, vilket ger oss möjlighet att jobba mer kvalitativt med urvalet och säkerställa att vi täcker de kompetenser som behövs för att möta kunderna på alla bästa sätt.

Clas Ohlson har en hög trivselfaktor och en bra arbetsmiljö, vilket inte minst visar sig i en för branschen låg personalomsättning och låga ohälsotal. Vi har en generös personalpolitik med konkurrenskraftiga löner och andra förmåner baserade på kompetens och prestation.

Löner och förmåner

Clas Ohlson lönepolicy innebär att lönerna ska vara konkurrenskraftiga och i nivå med eller bättre än andra företag i branschen. Alla medarbetare har, utöver den fasta lönen, någon form av resultatlön, oavsett om man arbetar i butik, lager eller på huvudkontoret. För butikssäljarna är en del av månadslönen baserad på försäljning och resultat i respektive land, region eller butik. Motsvarande gäller för våra medarbetare på lagret med den skillnaden att lönen baseras på hela koncernens försäljning. Tjänstemännen har ett vinstdelningssystem som baseras på koncernens resultat. För befattningshavare i chefs- eller nyckelfunktioner är en del av lönen rörlig och kopplad till koncernens resultat och den egna funktionens måluppfyllelse. För ledande befattningshavare och andra personer som bedöms ha stor möjlighet att påverka koncernens långsiktiga utveckling har också ett långsiktigt aktierelaterat incitamentsprogram införts. Se vidare sidan 44.

Övriga förmåner är till exempel löneutfyllnad för föräldralediga, friskvårdsbidrag, fri tillgång till frukt och kaffe på arbetet och personalrabatt.

Clas Ohlsons utbildningar

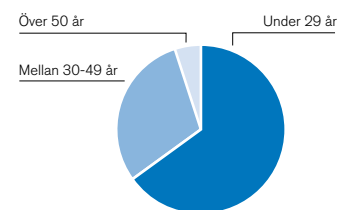
Chefer & arbetsledare		
Ledarskap ur ett hälsoperspektiv, arbetsrätt, medarbetarsamtal m m		
Specialistutbildningar		
Områdesansvariga i butik, produktutbildningar m m		
Breddkompetens		
Säljande kundbemötande, friskvårdsföreläsningar, introduktion för nyanställda, brandskydd, interaktiv produktutbildning m m		
Utbildning, intern tid	antal timmar	andel %
Chefer & arbetsledare	10 805	15
Specialistutbildningar	8 120	12
Breddkompetens	50 705	73
Totalt	69 630	100

Vi delar upp våra utbildningar i tre segment, Chefer & arbetsledare, Specialistutbildningar och Breddkompetens. Totalt har vi lagt ner 69 630 timmar på utbildning under verksamhetsåret.

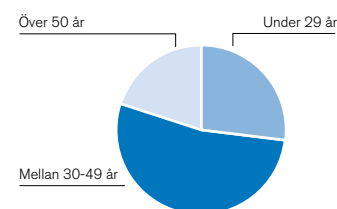
En ung organisation

En stor del av våra medarbetare är yngre än 29 år. Det är naturligt eftersom många av medarbetarna i våra butiker arbetar deltid. Vanligt förekommande är studerande som arbetar under helger och kvällar i någon av Clas Ohlsons butiker.

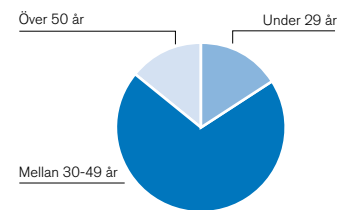
Åldersfördelning Butik

Åldersfördelning Distributionscentral

Åldersfördelning Tjänstemän

Personalomsättning

Bland heltidsanställda i koncernen uppgick personalomsättningen till i genomsnitt 9,0 procent (föregående år 6,6 procent). Ökningen beror främst på en generell god arbetsmarknad och därmed ökad rörlighet. Bland deltidsanställda är omsättningen högre, vilket är naturligt eftersom vi har ett flertal studerande som arbetar deltid under studieperioden. För våra medarbetare i Insjön på huvudkontoret och distributionscentralen var personalomsättningen under samma period 1,9 procent (föregående år 1,0 procent).

Mångfald berikar

Vi är övertygade om att en inspirerande arbetsmiljö och ett bra resultat uppnås genom en jämn fördelning av medarbetare med olika erfarenheter, kön, ålder och bakgrund.

Koncernens jämställdhetspolicy ligger till grund för vår jämställdhetsplan som uppdateras löpande. Under de senaste

åren har målet varit att uppnå en jämnare könsfördelning inom varje avdelning, dels genom strategisk kompetensutveckling, dels genom att vi prioriterar en jämn könsfördelning vid rekrytering till nya tjänster. Målsättningen är att ingen yrkeskategori ska ha en fördelning mindre än 40-60, det vill säga att inget kön ska ha lägre andel än 40 procent i respektive yrkeskategori. För verksamhetsåret var 41 procent av koncernens medarbetare kvinnor vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år. Vårt arbete med att öka andelen kvinnor i chefsposition har också givit resultat, och andelen kvinnliga butikschefer har ökat till 29 procent. I Sverige var motsvarande andel 36 procent. Andelen kvinnor bland de ledande befattningshavarna i koncernen ökade från 11 procent till 22 procent.

Hälsa och friskvård

Det övergripande målet för vårt hälso- och friskvårdsarbete är att skapa en god arbets-

miljö där medarbetarna kan känna trygghet, arbetstillfredsställelse och gemenskap.

Under 2007/08 uppgick den totala sjukfrånvaron till 3,9 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2006/07 (4,1 procent). Andelen långtidssjuka av den totala sjukfrånvaron har under samma period minskat från 37 procent till 31 procent.

Vår hälsostrategi bygger på att skapa förutsättningar för såväl fysiskt som psykiskt välbefinnande på arbetsplatsen. Hälsoperspektivet ingår som en naturlig del i vårt systematiska arbetsmiljöarbete. För att hålla detta levande informerar vi regelbundet våra skyddsombud och hälsoinspiratörer som överför kunskap till sina kollegor.

Antal anställda*	Sverige	Norge	Finland	Totalt
Butik	1 289	692	232	2 213
Distributionscentral	355	0	0	355
Tjänstemän	318	63	25	406
Totalt	1 962	755	257	2 974
- varav kvinnor, %	41	37	48	41

Genomsnittlig anställningstid i företaget, år*	Sverige	Norge	Finland	Totalt
Tjänstemän	7	6	3	6
Butik/Distributionscentral	7	2	1	5

Genomsnittlig sjukfrånvaro, %	Sverige	Norge	Finland	Totalt
Total sjukfrånvaro	3,9	6,0	3,7	3,9
- varav långtidssjukfrånvaro	31	54	17	31
- varav män	3,0	4,8	2,4	3,0
- varav kvinnor	5,3	8,1	5,3	5,4
- varav anställda -29 år	3,0	5,1	3,9	3,2
- varav anställda 30-49 år	4,5	7,3	3,2	4,4
- varav anställda 50 år-	4,9	6,6	5,6	4,9

* 2008-04-30

Utbildning i Insjön

För alla medarbetare som rekryteras till nya butiker anordnar vi en utbildning i Insjön. Teori och praktik blandas med aktiviteter i syfte att stärka lagandan inom gruppen.

Vårt sociala ansvar och arbete för mänskliga rättigheter

Vår uppförandekod

1. Lagliga krav
2. Arbetsmiljö
 - Hälsa och säkerhet
 - Bostäder
3. Arbetsvillkor
 - Diskriminering
 - Tvångsarbete
 - Disciplinära åtgärder
 - Barnarbete
 - Löner och arbetstider
 - Föreningsfrihet och rätten till kollektiv löneförhandling
 - Alkohol och droger
4. Miljö
5. Tillämpning och uppföljning

Uppförandekoden i korthet

Clas Ohlsons uppförandekod (Code of Conduct) ska vara ett stöd för våra leverantörer i arbetet att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor samt minska sin miljöpåverkan. Den stödjer FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det är vår inköpsorganisation, i samarbete med vår CSR-organisation, som har ansvar för att informera leverantörer, samt stödja arbetet och följa upp att koden efterlevs.

När det gäller den fullständiga uppförandekoden finns denna på vår hemsida www.clasohlson.se.

Clas Ohlson ska bidra till att främja de mänskliga rättigheterna i de länder där vi är verksamma. Vi har ett ansvar, inte bara för vår egen personal, utan även för dem som arbetar i företag som tillverkar de produkter vi säljer.

Vårt ansvar innefattar att ställa krav och att stödja våra leverantörer och tillverkare att förbättra sin verksamhet avseende mänskliga rättigheter och miljöpåverkan.

Clas Ohlson blir en allt större inköpare av både produkter och tjänster i olika länder, vilket ökar våra möjligheter att bidra till bland annat en förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor samt en så liten miljöpåverkan som möjligt i de delar av världen där vi är verksamma. Det är ett långsiktigt och komplext arbete som kräver både engagemang och arbetsinsatser från hela vår organisation och de leverantörer, tillverkare och andra organisationer vi samarbetar med.

Vårt ansvar

Vårt ansvar är att upprätthålla och utveckla ett ekonomiskt sunt och framgångsrikt företag med en långsiktigt hållbar verksamhet som tar ansvar för människa och miljö. Från vår grundare Clas Ohlson finns en tradition av familjekänsla och ansvarstagande. Företaget har en stark intern kultur, Clas Ohlson-andan, som bygger på ett antal värderingar och förhållningssätt. Dessa kärnvärden för vi med oss in i nya länder genom våra butiksetableringar och i förhållningssättet till våra samarbetspartners. För mer information när det gäller företagskulturen, se medarbetaravsnittet på sidan 14.

Clas Ohlson har ingen egen tillverkning och äger inga fabriker. Vi är ett renodlat detaljhandelsföretag som köper in produkter från ett stort antal olika leverantörer,

agenter och tillverkare runt om i världen och säljer via vårt butiksnät och distanshandel. Vårt CSR-arbete (Corporate Social Responsibility) inriktas på vår egen verksamhet, det vill säga vår direkta påverkan på människa och miljö, och på hur våra leverantörers verksamhet påverkar människa och miljö. Vi ska beakta hela produktens livscykel, det vill säga hur den tillverkas, används och dess påverkan på miljön när den är uttjänt.

Vår ambition

Vi ska erbjuda våra kunder kvalitativa och prisvärda produkter samtidigt som vi bidrar till en hållbar utveckling för människa och miljö. Detta är ett långsiktigt arbete där vi arbetar med ständiga förbättringar. Vår ambition är att stanna och påverka i de länder där villkoren för människa och miljö inte har kommit lika långt som i till exempel Sverige.

Vår uppförandekod (Code of Conduct)

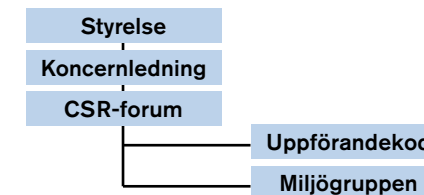
Uppförandekoden innehåller de krav vi ställer på oss själva och våra leverantörer gällande arbetsmiljö, arbetsvillkor och miljöpåverkan i samband med tillverkning av de produkter och tjänster som vi köper. Av de produkter vi säljer har drygt hälften tillverkats i Asien. En tredjedel av vårt sortiment köper vi in själva, via inköpsagenter i Asien, direkt från olika leverantörer och tillverkare. För dessa inköp har vi ett särskilt stort ansvar och möjligheter att påverka positivt genom att kontrollera och stödja leverantörerna i deras arbete för bättre villkor för deras medarbetare och för miljön. För närvarande är Clas Ohlson beroende av ett nära samarbete med våra inköpsagenter som tillsammans med våra inköpare och CSR-revisorer ska föra dialogen med leverantörerna.

Mål och strategier

Clas Ohlson ska bidra till att förbättra de mänskliga rättigheterna i de länder där vi är verksamma. CSR-perspektivet ska vara med i alla väsentliga affärsbeslut och en integrerad del av våra olika processer. Vi ska ta vara på de affärsmöjligheter som finns genom att söka nya lösningar på de utmaningar som vi och vår omvärld möter gällande socialt ansvarstagande och miljöpåverkan.

Vi har under verksamhetsåret etablerat ett nytt CSR-forum med VD samt andra

medlemmar av koncernledningen som är ansvariga för bland annat företagets inköp, logistik, arbetsmiljö- och andra personalfrågor samt information. Forumets uppgift är att sätta mål, strategier och aktiviteter för de närmaste åren och att följa upp att företaget på ett effektivt sätt arbetar mot uppsatta mål. I forumet finns också Clas Ohlsons interncontroller, uppförandekodansvarig och miljöansvarig som koordinerar det operativa arbetet inom respektive område.

Några av de åtgärder som vi vidtar innefattar:

- Minskat antal tillverkare
- Större kontroll och närhet genom nytt inköpskontor i Kina
- Samarbeta med branschöverskridande organisationer
- Utökad kontrollorganisation med rekrytering av interna revisorer med fokus på hållbar utveckling
- Fortsatta utbildningsinsatser både internt och externt
- Utökad antal utvärderingar av leverantörer och att åtgärda avvikelser

Under verksamhetsåret har vi påbörjat etableringen av ett kontor i Shanghai för att komma närmare våra leverantörer och att bygga upp en kontroll- och stödorganisation som kan besöka olika leverantörer och tillverkare regelbundet, kontrollera att koden följs och att genom information och utbildning hjälpa leverantörerna i sitt arbete med att förbättra de sociala och miljömässiga aspekterna av deras tillverkning.

Många utmaningar i arbetet med leverantörskontroll

Vårt sortiment omfattar 15 000 olika artiklar och vi har fler än 800 leverantörer. Det stora antalet leverantörer och tillverkare innebär att det är ett omfattande och komplicerat

arbete att se till att uppförandekoden tillämpas på alla punkter. Information och utbildning är centralt i arbetet eftersom det gäller att, tillsammans med leverantörerna, etablera en process som bygger på ständiga förbättringar. Några av de utmaningar som finns i flera länder i Asien är övertidsarbete, inga eller svaga fackföreningar, låg kunskap bland medarbetare om deras rättigheter, bristande arbetsmiljö och bristfällig skyddsutrustning. Det förekommer också korruption med till exempel manipulerade tidrapporter, mutor och annat som försvårar kontrollarbetet. Alla företag som direkt eller indirekt har verksamhet i Asien möter dessa utmaningar och kan på olika sätt bidra till att villkoren förbättras. Clas Ohlsons strategi är att använda en kombination av egna CSR-revisorer och externa revisionsföretag för att minimera risken för att kontrollen ska vara felaktig eller bristfällig.

Våra verktyg och processer

Arbetsprocessen börjar med att vår uppförandekod skickas till våra leverantörer och tillverkare. De allra flesta är villiga att underteckna koden och att, i dialog med oss, arbeta för att förbättra eventuella punkter som de inte vill följa koden avslutas samarbetet.

Under verksamhetsåret 2007/08 har drygt 97 procent av våra leverantörer tagit del av och undertecknat Clas Ohlsons uppförandekod. Samarbetet har avslutats med 13 tillverkare på grund av en ovilja eller oförmåga att leva upp till våra krav. Alla nya tillverkare måste besökas av oss eller någon av våra agenter innan de får leverera varor.

Det finns olika sätt att bedöma leverantörer och tillverkare, varav revisioner är en del. Vi arbetar också med självutvärderingar där leverantören kan identifiera eventuella brister gällande de krav vi ställer. Cirka 300 av våra leverantörer har hittills gjort en självutvärdering som de delgett oss. Våra egna inköpare gör också en så kallad snabbutvärdering i samband med leverantörsbesök. Under verksamhetsåret gjordes 26 snabbutvärderingar. Den mest omfattande kontrollen görs vid en leverantörsrevision eller så kallad audit. I samband med en revision hos en tillverkare går vi igenom tillverkningsanläggningen och tar del av olika dokument som visar på

schemaläggning och andra förhållanden. Besöket dokumenteras i en rapport med en handlingsplan och åtgärder som måste vidtas i de fall då tillverkaren inte efterlevt kodens olika kriterier. Om en allvarlig avvikelse identifierats måste bristen rättas till direkt för att tillverkaren ska få fortsätta att vara leverantör till Clas Ohlson.

Egen kontrollorganisation byggs upp i Shanghai

Efter det inledande besöket vid en tillverkningsanläggning sker återbesök, både föranmälda och oanmälda. Under verksamhetsåret har vi genomfört 40 revisioner varav merparten genom ett externt revisionsföretag specialiserat på socialt ansvarstagande och mänskliga rättigheter. För att kunna kontrollera att koden följs av våra leverantörer, och för att hjälpa dem med information och utbildning, kommer vi att rekrytera 5-10 CSR-revisorer varav några kommer att arbeta med administration och systemstöd för att hantera den stora mängd dokument som uppstår i kontrollarbetet. I juni 2008 hade fyra personer rekryterats till CSR-kontoret i Shanghai. Ett företagsbesök tar två dagar att genomföra, vilket innebär att en revisor kan genomföra cirka 75-80 besök per år. Därutöver ska vi fortsätta att genomföra kompletterande revisioner med hjälp av externa revisionsföretag.

Eftersom Clas Ohlson vid vissa fabriker endast köper mindre än en procent av den totala produktionen, är det en stor fördel att samarbeta med andra kundföretag för att hjälpa tillverkaren att förbättra sin verksamhet mot uppsatta krav och mål. Ju större kund eller kundgrupp som ställer krav, desto större möjlighet att få genomslag.

Vi strävar efter långsiktiga relationer med våra leverantörer och tror på en aktiv dialog och samarbete. Efterhand som vi arbetar med koden och lär av våra erfarenheter vid dess genomförande kommer den att successivt anpassas och utvecklas.

Historik

- 1998 Policy angående barnarbete
- 2001 Miljöpolicy
- 2004 Processen med utveckling och införande av en uppförandekod startade
- 2005 Clas Ohlsons uppförandekod för leverantörer fastställdes av styrelsen och offentliggjordes
- 2006 Arbetsmaterial för vårt systematiska Corporate Social Responsibility-arbete fastställdes och testades
- 2007 De första externa Corporate Social Responsibility-revisionerna genomfördes
- 2008 Etablering av en Corporate Social Responsibility-organisation i Shanghai

Vi tar ansvar för miljön

För Clas Ohlson är det angeläget att minimera företagets miljöpåverkan och att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet. Under verksamhetsåret har vi fortsatt att arbeta aktivt utifrån våra miljömål och handlingsplaner.

Vår miljöpåverkan

Clas Ohlson säljer produkter via egna butiker och distanshandel.

Vi påverkar huvudsakligen miljön genom

- transporter av produkter, från tillverkare via lager och butiker, till kund
- produkternas innehåll av miljöbelastande ämnen
- tryckning och distribution av kataloger och broschyrer
- användning av förpackningar
- energianvändningen i verksamheten

Vår miljöpolicy

Vi ska genom ett aktivt miljöarbete verka för en hållbar samhällsutveckling för kommande generationer.

Vi ska verka för att kontinuerligt minska vår direkta och indirekta miljöpåverkan. Miljöarbetet är en integrerad del av hela Clas Ohlsons verksamhet. Miljöperspektivet ska vara med i alla viktiga beslut med inriktning på att skapa långsiktigt värde för Clas Ohlsons kunder, medarbetare och aktieägare och för samhället i stort. Självklart ska vi också efterleva tillämpliga lagar och andra miljökrav.

Miljöarbetet utgår från ett livscykelperspektiv. Vi ska därför arbeta för

- kontinuerlig dialog i miljöfrågor med våra leverantörer och tillverkare för att sätta relevanta krav och nå uppsatta mål
- öka våra medarbetares kunskaper i miljöfrågor och stimulera till delaktighet i miljöarbetet
- öka andelen produkter med förbättrad miljöprestanda avseende material, energi och kvalitet
- förbättra den miljörelaterade informationen till kunderna
- åtgärder mot uppkomst och spridning av miljöstörande ämnen (till exempel flamskyddsmedel)

Miljömål

Clas Ohlsons miljöarbete inriktas på fem olika områden.

Transporter

Vi ska, i takt med samhälls- och teknikutvecklingen, minska våra transporters energiförbrukning och utsläpp av föroreningar per tonkilometer, inom transportområdena utfrakter, infrakter Europa och infrakter Asien.

Produkter

Vi ska, där så är möjligt, välja produkter med känd och låg miljöpåverkan.

Förpackningar

Vi ska, i samarbete med våra leverantörer, minska andelen miljöbelastande produktförpackningar.

Trycksaker

Vid produktion av trycksaker ska vi välja teknik och material som har låg miljöpåverkan.

Energianvändning

Energianvändningen vid egna och hyrda lokaler och fastigheter ska vara dokumenterad. Den ska för distributionscentralen, huvudkontoret och våra butiker styras mot preciserade besparingsmål i kWh per kvadratmeter och år.

Från mål till handling

För att underlätta miljöarbetet har vi brutit ner de övergripande miljömålen i detaljerade mål och med ett tydligt ägande inom organisationen.

För mer utförlig information om vårt miljöarbete hänvisar vi till vår hemsida www.clasohlson.se.

Totala koldioxidutsläpp

Clas Ohlsons totala koldioxidutsläpp vid transporter och resor uppgick under 2007 till 9,9 kton jämfört med 8,3 kton under 2006. För transporter innebär detta 5,4 gram/tonkm jämfört med 5,5 gram/tonkm 2006.

Transporter

När det gäller vår största miljöpåverkan, transporter, är det glädjande att konstatera att den fortsätter att minska något. Våra

utsläpp per tonkilometer fortsatte att minska under 2007 både när det gäller utfrakter och infrakter. När det gäller utfrakter beror minskningen bland annat på att anlitade åkerier, på vår begäran, använder fordon som ger mindre utsläpp per tonkilometer genom nyare motorer. När det gäller infrakter beror minskningen på att andelen lastbilstransporter minskar till förmån för tåg och båt.

Produkter och förpackningar

Vi har börjat mäta förekomsten av PVC i våra produkter och förpackningar. För närvarande har vi identifierat 301 produkter och 78 förpackningar som innehåller mer än 5 procent PVC. Vårt mål är att årligen minska antalet produkter och förpackningar som innehåller PVC.

Vår ambition är även att minska förekomsten av mjukgörare i plaster. I synnerhet gäller detta produkter där användningen medför hudkontakt. De regler som finns gällande mjukgörare i plastleksaker tillämpar vi även för övriga produktkategorier.

Trycksaker

Clas Ohlson har sedan 1918 årligen gett ut en katalog. Katalogen trycks enligt Svanenmärkt kriterier och distribueras i huvudsak tillsammans med varuleveranser till våra butiker.

Utöver katalogen gör vi återkommande utskick av direktreklam som trycks på Svanenmärkt papper.

Clas Ohlsons årsredovisning distribueras endast till de aktieägare som begärt att få tryckt information från företaget. Detta leder till en väsentligt minskad upplaga och därmed minskad miljöpåverkan. Istället eftersträvar vi, att alla som kan, ska ta del av vår ekonomiska information via internet. Årsredovisningen trycks på Svanenmärkt papper.

Energianvändning

Energianvändningen har delats in i tre olika områden: butikernas elförbrukning, huvudkontorets el- och oljeförbrukning samt distributionscentralens el- och oljeförbrukning. Förbrukningen mäts per år och kvadratmeter golvyta. Nyckeltalen är normalårskorrigerade, det vill säga justerade för eventuella

avvikelser i genomsnittstemperaturer. Nyckeltalen har förbättrats framför allt när det gäller oljeförbrukningen. Detta eftersom vi använt elpanna i Insjön som uppvärmning i högre grad än i fjol. Under verksamhetsåret 2008/09 tas ytterligare ett steg då delar av anläggningen kommer att värmas av biobaserad fjärrvärme.

Energianvändningen i butik varierar kraftigt mellan olika butiker. Individuella mål sätts för varje butik tillsammans med en åtgärdslista och tidsplan. Förbättringarna uppnås genom en kombination av utbildning av medarbetarna, konsekvent användning av lågenergilampor och andra tekniska hjälpmedel.

Lagar och riktlinjer

Clas Ohlson ingår i Elkretsen som är den svenska elbranschens gemensamma bolag för hantering av avfall från elektriska och elektroniska produkter. Eftersom vi säljer många sådana produkter har vi ett ansvar att ta hand om avfallet, enligt en förordning avseende producentansvar som infördes den 1 juli 2001.

Genom EU-direktivet WEEE (Waste Electrical and Electronic Equipment), som trädde i kraft 2005, har ansvaret ytterligare skärpts. Clas Ohlson följer också RoHS-direktivet (Restriction of certain Hazardous Substances) som syftar till att minska förekomsten av fyra tungmetaller samt två typer av bromerade flamskyddsmedel. EU:s kemikalielagstiftning Reach (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) trädde i kraft den 1 juni 2007 och ersätter till stora delar de nationella lagarna inom kemikaliehantering. Reglerna börjar gälla stegvis och tillämpningen kommer att utökas under de närmaste åren. Clas Ohlson anpassar organisationen för att även klara den framtida lagstiftningen.

Butiker i centrala lägen

Clas Ohlsons strategi är primärt att etablera butiker centralt i städerna, det vill säga där människor rör sig i sin vardag. Detta möjliggör för kunderna, i de flesta fall, att lätt ta sig fram till butiken utan användning av bil. Vår uppfattning är att det är att föredra både för kunderna och för miljön.

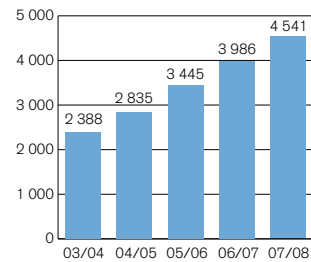
Bra miljöval
Clas Ohlson var under 2007 ett av de företag som uppfyllde kriterierna för Bra miljöval enligt transportföretaget Green Cargo. Transportören, som står för nära 80 procent av Sveriges godstransporter på räls, ger varje år ut ett Bra miljöval-intyg till de företag som klarar kriterierna. Vi ser intyget som ett erkännande för våra ökade satsningar på godstransporter via järnväg.

Försäljningskanaler

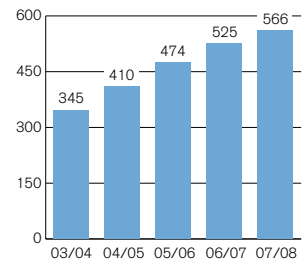
Butiker

Butikernas försäljning har de senaste fem åren ökat från 2 388 Mkr till 4 541 Mkr, en ökning med 90 procent. Antalet årliga besökare har samtidigt ökat från 24,9 miljoner till 44,6 miljoner.

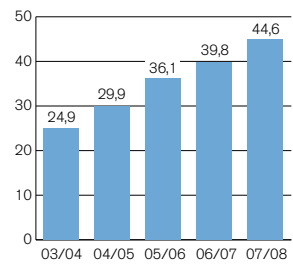
Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Antal besökare, miljoner

Försäljningsökning

Jämförbara butiker i lokal valuta	0 procent
Nya butiker	+ 12 procent
Valutaeffekter	+ 2 procent
Summa	+14 procent

Clas Ohlson började som ett postorderföretag för 90 år sedan och en lång period av framgångsrik postorderverksamhet har lagt grunden till det som Clas Ohlson är i dag. Nu står butikerna för 97 procent av försäljningen och vid verksamhetsårets slut fanns 86 butiker i Sverige, Norge och Finland.

Butiker

Butikslägen

Våra butiker ska företrädesvis ligga i starka centrala köpcenter där vi tillsammans med andra butiker och butikskedjor verkar gemensamt för att skapa återkommande besök. I varje butik erbjuds det mesta av sortimentet lätt tillgängligt för självbetjäning. Mindre än 10 procent av produkterna säljs över disk.

Vi driver själva våra butiker och arbetar alltså inte med franchising. Butikslokalerna hyrs med långsiktiga hyreskontrakt.

När det gäller storleken på butiken har vi två olika koncept: stora butiker med 1 200–2 000 kvadratmeter för stora upptagningsområden, samt mellanstora butiker på 700–1 200 kvadratmeter för områden med färre invånare.

Attraktiva butiker

Clas Ohlson är en attraktiv butik för ett köpcenter. Våra etableringar ökar ofta hela centrets besökstal påtagligt. Vi attraherar nya kundgrupper och vårt breda sortiment lockar besökare i alla åldrar, såväl män som kvinnor. En Clas Ohlson-butik är ofta favoritgrannen även för andra butiker i ett köpcenter. Enligt en undersökning från Handelns utredningsinstitut (HUI) är Clas Ohlson en av de fem populäraste butikerna i Sverige att ligga bredvid.

Nytt butikskoncept

Ett nytt butikskoncept ska göra det lättare för kunderna att hitta i butikerna. Det nya konceptet beräknas vara klart för lansering under tredje kvartalet 2008/09 och kommer därefter att tillämpas i nya butiker. Befintliga butiker anpassas successivt under de kommande åren. Det nya konceptet beräknas påverka startkostnaderna för nya butiker marginellt. Investeringar och kostnader för ombyggnad av befintliga butiker

uppskattas till totalt cirka 40 Mkr per år under en femårsperiod.

Finansiellt åtagande

En ny butik innebär initialt ett finansiellt åtagande på 12–14 Mkr fördelat på 3 Mkr i uppstartskostnader, 4–5 Mkr i investeringar i butiksinredning och datasystem och 5–6 Mkr i varulager.

Nya butiker i Sverige och Norge har visat lönsamhet redan under de tolv första månaderna. Detsamma gäller för några av butikerna i Finland.

Etableringstakt

För verksamhetsåret 2008/09 planeras 20–25 nya butiker varav 2–4 i Storbritannien. Organisationen rustas kontinuerligt för fortsatt tillväxt på både befintliga och nya marknader. Fördelningen mellan stora och mellanstora butiker är inte fastställd utan avgörs beroende på de butikslägen vi kan kontraktera.

Försäljning och resultat

Butikernas försäljning uppgick under verksamhetsåret till 4 540,6 Mkr vilket var en ökning med 14 procent mot föregående år (3 985,7 Mkr). Butiks-försäljningen utgjorde därmed 97 procent av koncernens totala försäljning.

Rörelseresultatet för butikerna uppgick till 566,0 Mkr vilket var en ökning med 8 procent mot föregående år (525,0 Mkr) och innebär en rörelsemarginal på 12,5 procent mot föregående års 13,2 procent.

Under verksamhetsåret medförde de nya butikerna 50,9 Mkr i uppstartskostnader (föregående år 38,5 Mkr). Den genomsnittliga lageromsättningshastigheten för butikslagren är 6 gånger. Våra största butiker klarar målsättningen 8–10 gånger medan de mindre ligger lägre.

Sverige

Våra svenska butiker hade 30,3 miljoner besökare under 2007, vilket är en ökning med 3,3 miljoner eller 12 procent jämfört med 2006. Av besökarna var det 14,9 miljoner som också handlade.

Antalet butiker har under verksamhetsåret utökats med sju och totalt fanns vid verksamhetsårets slut 45 butiker i Sverige.

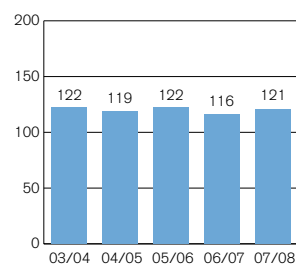
penslar
slippapper
sågklina
borrar

Allt för en enklare vardag

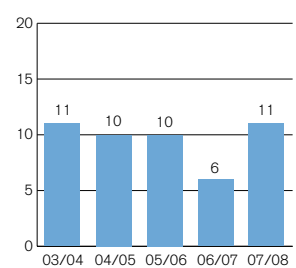
Distanshandel

Försäljningen inom distanshandel har de senaste fem åren stabiliserats på nivåer runt 120 Mkr.

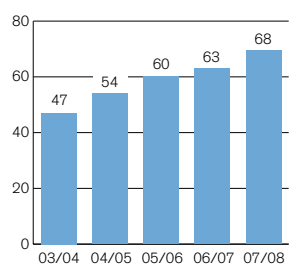
Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Andel internetorder, %

Nya butiker och kommande etableringar*

Ort	Öppningsmånad	Butiksyta, m ²
Sverige		
Häggvik, Stockholm	maj 2007	1 100
Piteå	sep 2007	1 380
Vällingby, Stockholm	nov 2007	1 300
Sickla, Stockholm	dec 2007	1 600
Kungsbacka	mars 2008	1 500
Visby	april 2008	1 300
Birsta, Sundsvall	april 2008	1 800
Skövde	hösten 2008	1 150
Falun	vintern 2008	1 400
Västra Fölunda, Göteborg	okt 2009	1 700
Norge		
Kilden, Stavanger	okt 2007	1 250
Skien	okt 2007	1 200
Arendal	nov 2007	1 300
Madla, Stavanger	nov 2007	1 100
Lade, Trondheim	feb 2008	1 650
Tromsø	juni 2008	1 150
Storo, Oslo	juni 2008	1 100
Asker	okt 2008	1 350
Kristiansand	okt 2008	1 400
Jessheim	okt 2008	1 320
Drammen	nov 2008	1 300
Hønefoss	feb 2009	1 350
Molde	mars 2009	1 340
Lillehammer	vintern 2009	1 390
Finland		
Karleby	sep 2007	1 100
Lempäälä, Tammerfors	nov 2007	1 600
Villmanstrand	nov 2007	1 400
Seinäjoki	sep 2008	1 165
Rovaniemi	okt 2008	1 240
Joensuu	hösten 2008	1 750
Espoo	hösten 2008	1 320
Storbritannien		
Croydon, London	kvartal 3 2008/09	1 900

* Kontrakterade per juni 2008.

För verksamhetsåret 2008/09 har hittills två nya butiker kontrakterats.

Vår bedömning är att den svenska marknaden ännu inte är mättad när det gäller fortsatta etableringar av Clas Ohlson-butiker. Flera butiker med upptagningsområden på 50 000 invånare visar att vi kan nå god lönsamhet även i mindre städer.

Norge

Våra norska butiker hade 9,5 miljoner besökare under 2007, vilket är en ökning med 1,0 miljoner eller 12 procent jämfört med 2006. 6,7 miljoner besökare handlade under sitt besök i butiken.

Under verksamhetsåret har fem butiker tillkommit och vid verksamhetsårets slut fanns 29 butiker i Norge. För verksamhetsåret 2008/09 har hittills beslut fattats om ytterligare åtta butiker.

Inte heller den norska marknaden är mättad när det gäller fortsatta etableringar av Clas Ohlson-butiker. Det finns flera butiker med upptagningsområden på 50 000 invånare som visar att vi kan nå god lönsamhet även i mindre städer.

Finland

Våra finska butiker hade 4,8 miljoner besökare under 2007, en ökning med 0,5 miljoner eller 12 procent jämfört med 2006. Av besökarna var det 2,1 miljoner som också handlade.

Under verksamhetsåret har tre butiker tillkommit och vid verksamhetsårets slut fanns 12 butiker i Finland. För verksamhetsåret 2008/09 har hittills beslut fattats om ytterligare fyra butiker.

I och med att vi börjar bli mer kända på marknaden får vi erbjudanden om allt fler intressanta butikslägen centralt i städerna. Det ger oss stora möjligheter att utöka verksamheten med fler butiker i Finland under de närmaste åren och längre fram även med distanshandel.

Distanshandel

Försäljningen inom distanshandel uppgick till 121,0 Mkr vilket är en ökning med 5 procent jämfört med föregående år (115,5 Mkr). Detta innebär att distanshandel utgjorde 3 procent av koncernens totala försäljning.

Rörelseresultatet för distanshandel uppgick till 11,5 Mkr vilket var en ökning mot föregående år med 95 procent (5,9 Mkr). Detta innebär en rörelsemarginal på 9,5 procent jämfört med 5,1 procent föregående år.

Internet stod under verksamhetsåret för 68 procent av det totala antalet order till distanshandelsverksamheten (föregående år 63 procent).

Varumärket och vår marknadsföring

Clas Ohlsons varumärke är ett av företagets största tillgångar. Marknadspositionen som vardagens problemlösare ska förtydligas genom en vidareutvecklad kommunikation med våra kunder. Under verksamhetsåret har marknadsföringen breddats med bland annat radio- och TV-reklam.

Nya länder innebär nya utmaningar

I Sverige och Norge är Clas Ohlson ett välkänt varumärke. På nya marknader krävs det en tydlig och konsekvent marknadsföring för att etablera Clas Ohlsons varumärke. Ett omfattande varumärkesarbete har bedrivits under året gällande Clas Ohlsons marknadsposition som kommer att vara till stor nytta i arbetet med att etablera en särskiljande ställning på både nya och befintliga marknader.

Varumärke

Under verksamhetsåret har kundundersökningar genomförts på samtliga av Clas Ohlsons marknader. Utifrån dessa har vi en god bild av hur varumärket Clas Ohlson uppfattas samt hur besöksfrekvensen ser ut. 96 procent av befolkningen i åldern 18-69 år har kännedom om Clas Ohlson i Sverige. Motsvarande tal i Norge är 97 procent medan det är 57 procent i Finland. Andelen kvinnliga kunder är drygt 40 procent. Den vanligaste besökaren är en man i åldern 25-35 år.

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem. Clas Ohlsons varumärke ska stå för:

Lättillgänglighet

Våra butiker ska ligga där kunderna rör sig i vardagen, vi ska vara välkomnande och lätta att få kontakt med. Samma lättillgänglighet ska gälla i internetbutikerna.

Pålitlighet

Vi ska ha en hög servicegrad, vara ärliga och generösa samt erbjuda prisvärda produkter med hög kvalitet.

Hjälpksamhet

Vi strävar efter att ha vänliga och engagerade medarbetare som har ett genuint

intresse att hjälpa kunden. Butikerna ska även ha en logisk och pedagogisk struktur som hjälper kunden att hitta.

Nytänkande

Clas Ohlsons inköpsarbete ska präglas av nyfikenhet när det gäller att hitta smarta lösningar samt en vilja att haka på livskraftiga trender.

Mångsidighet

Vårt sortiment ska ha ett tillräckligt djup med flera prisnivåer för olika situationer. Kunden ska alltid erbjudas en spännande shoppingupplevelse.

Katalogen visar mångfalden

Huvudkatalogen hade under verksamhetsåret en upplaga på 4,1 miljoner exemplar. Katalogen trycktes på svenska, norska och finska. Katalogen för båttillbehör släpptes i mars och gäller fram till augusti. Därutöver har även specialkataloger för multimedia och mobiltelefonutrustning kommit ut under verksamhetsåret.

Två kataloger per år

Från och med verksamhetsåret 2008/09 kommer Clas Ohlsons huvudkatalog att ges ut två gånger per år i stället för en. Detta möjliggör en bättre flexibilitet både när det gäller sortiment och prissättning.

Årstidsknutna kampanjer

Under verksamhetsåret fortsatte satsningen på kampanjer med ett årstidsknutet tema. Kampanjerna innehåller mellan 100 och 250 produkter till särskilt attraktiva priser. De säsongsanpassade erbjudandena distribueras som direktutskick med post, som bilaga till olika tidningar eller som annonser. Totalt hade vi under verksamhetsåret elva temakampanjer, varav julkampanjen var den klart största i både omfång och upplaga. Kampanjerna riktades även till de 108 000 kunderna i kundklubben på internet som kunnat ta del av alla erbjudanden direkt via e-post.

Inför butiksstart

Inför etableringen av en ny butik marknadsför vi oss på orten flera månader före öppnandet. Detta sker genom direkt-

reklam, annonsering, radioreklam och PR. Marknadsföringen intensifieras dagarna innan öppnandet.

TV- och radioreklam

Under verksamhetsåret genomfördes Clas Ohlsons hittills största satsning på TV-reklam. Reklamfilmen, som visades under julhandeln och våren, blev uppmärksammad och fick flera utmärkelser. Radioreklam har också använts som komplement i marknadsföringen.

Mässor

När Clas Ohlson deltar i mässor är det mötet med både nuvarande och blivande kunder som står i centrum. Vi får tillfälle att sälja våra produkter, distribuera våra kataloger och inhämta värdefull information i samtal med besökarna. Under verksamhetsåret deltog vi med egen monter i tre stora mässor, bland annat Stora Nolia, en konsumentvarumässa som hålls varje år i Piteå med cirka 120 000 besökare och Allt om sjön i Stockholm i mars, där vi presenterade vår nya båtkatalog.

Sponsring och varumärkesprofilering

Vår policy beträffande sponsring är att stödja föreningar och evenemang främst i Dalarna, där Clas Ohlson grundades och där huvudkontoret och distributionscentralen ligger. Bland våra större åtaganden märks sponsring av Vasaloppet och ishockeylaget Leksands IF. Clas Ohlson stödjer också Dalhalla utanför Rättvik, en av Sveriges största musikscener, samt Tällberg Forum.

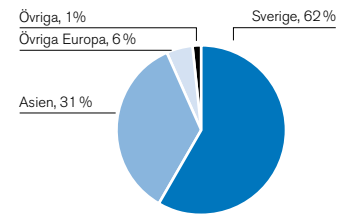
Vår TV-reklam med produkter som faller på varandra och skapar domino-effekt har varit uppmärksammad.

Sortiment och inköp

Flest svenska leverantörer

De flesta produkterna köps från svenska leverantörer. Många av de största svenska leverantörerna är handelshus eller agenter som äger importrättigheter eller typgodkännanden för olika produkter.

Inköpsländer

Clas Ohlsons sortiment ska hjälpa våra kunder att lösa sina praktiska små problem i vardagen. Förnyelsegraden av sortimentet är hög, med fokus på teknik, funktion och kvalitet. Miljö- och etikfrågor är också en central del i valet av produkter och leverantörer.

Ett brett och attraktivt sortiment är en viktig del i vår framgång. Clas Ohlsons produktsortiment har under verksamhetsåret delats in i fem nya kategorier. Indelningen är baserad på kundernas behov och användningsområden.

Vardagens problemlösare

Clas Ohlsons sortiment ska vara anpassat och fokuserat på att möta kundens praktiska problem i vardagen. Sortimentet är brett och innehåller totalt cirka 15 000 produkter. Utöver det ordinarie katalogsortimentet, som under verksamhetsåret innehöll 1 700 nyheter, finns även kampanjvaror och tillbehör i sortimentet. Clas Ohlson har ingen egen tillverkning och inte heller egna produktpatent. Vi är inte beroende av något enskilt produktområde utan ser ett brett sortiment som en konkurrensfördel. Vi är inte heller beroende av någon enskild leverantör.

Fortsatt satsning på egna märkesvaror

Vår satsning på egna märkesvaror har varit fortsatt framgångsrik. Egna märkesvaror stod under verksamhetsåret för 22 procent av försäljningen. Målet är att öka andelen egna märkesvaror till minst 25 procent. Kännetecknande för de produkter som säljs under eget varumärke är kvalitet efter behov till attraktiva priser. För beskrivning av Clas Ohlsons egna varumärken, se sidan 31.

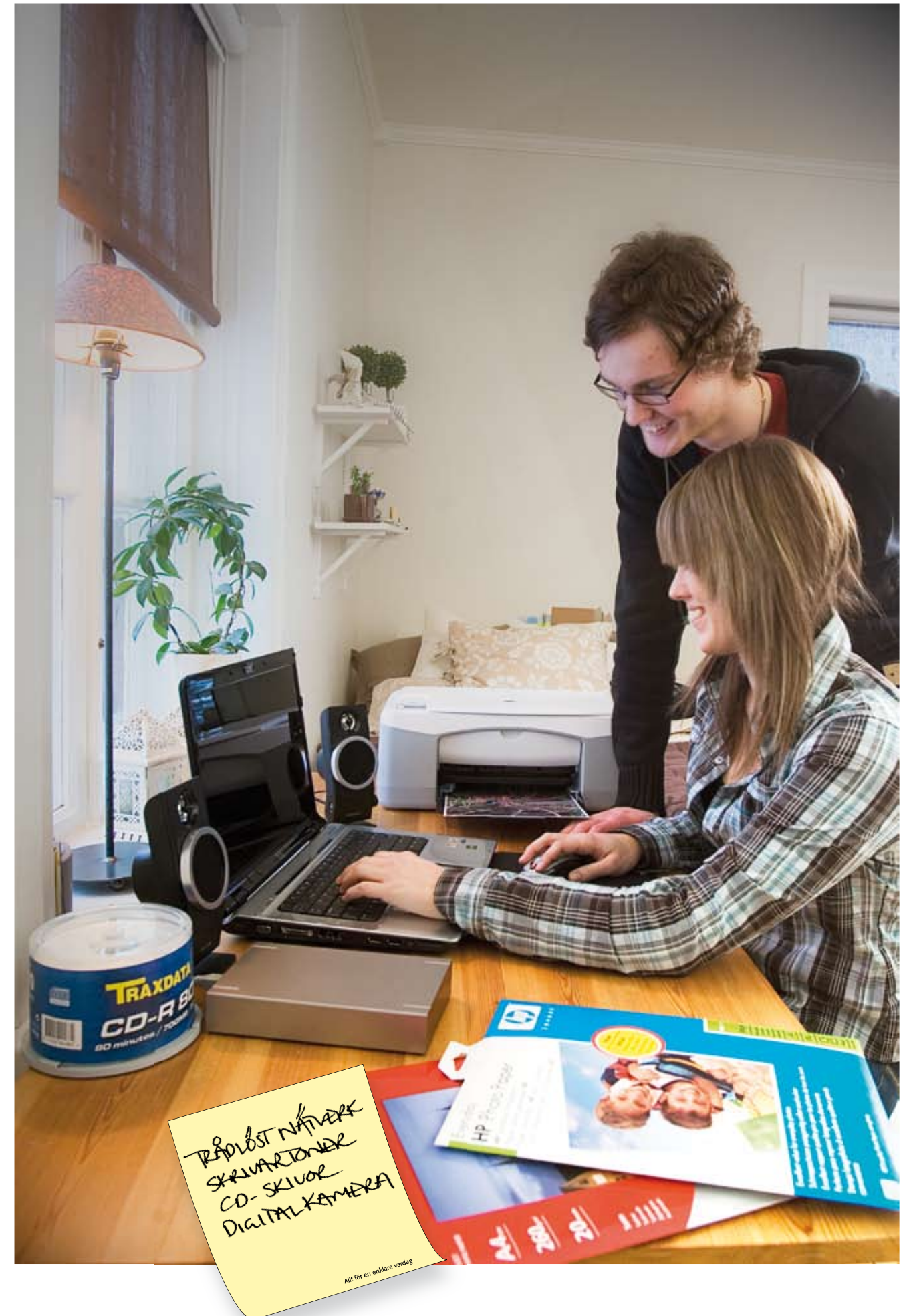
Hög förnyelsegrad

Vi har de senaste åren haft en hög förnyelsegrad i sortimentet och varje år bytt ut mellan 1 300 och 1 700 produkter. Den årliga lönsamheten, samt i vilken fas varan befinner sig i produktcykeln, avgör om den får vara kvar eller inte. Många av våra produkter har ett högt teknikinnehåll och vår ambition är att ligga i teknikens framkant utan att vara pionjärer eller att skapa trender. När det gäller att välja nya produkter är urvalskriterierna ofta teknik, funktion och kvalitet. En nyare teknik kan ersätta en gammal eller en produkt kan bytas mot en likvärdig med ännu bättre hållbarhet eller funktion.

Kvalitetstester

Innan en ny produkt tas in i sortimentet

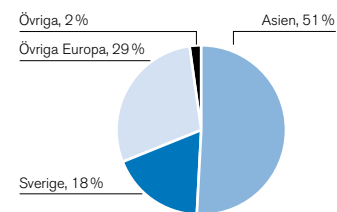
Clas Ohlsons fem produktområden

Hälften av tillverkningen i Asien

I Asien är ursprungsland med få undantag Kina eller Taiwan. I övriga Europa är de fyra största tillverkningsländerna Danmark, Tyskland, Italien och Frankrike.

Ursprungsländer

Inköpspolicy

Vår inköspolitik föreskriver bland annat att vi ska köpa våra produkter så nära tillverkarna som möjligt för att undvika fördyrande mellanhänder. Vidare att vi ska undvika att ingå långsiktiga leveransavtal, för att på så sätt bibehålla flexibilitet avseende leverantörer och artiklar.

genomförs funktionstester och tester av produkternas livslängd. Produkterna testas i egna verkstäder där det ställs höga krav på bland annat kvalitet och funktion. Flera produkter lämnas också till oberoende testinstitut, bland annat Semko och Statens Provningsanstalt.

Fem produktområden

Inköpsavdelningen är indelad i fyra grupper: hem/hushåll/fritid, maskiner/verktyg, el/elektronik samt multimedia. Kategori- och produktansvariga besöker stora mässor och leverantörer runt om i världen för att finna nya produkter, men också för att utveckla det befintliga sortimentet. Genom att besöka fabriker kan vi också vara med och påverka design, materialval, tillverkningsmetod och tillverkningsförhållanden i form av arbetsmiljö, arbetsvillkor och miljöpåverkan.

En erfaren organisation

Många av våra kategori- och produktansvariga har arbetat länge hos oss. Deras kunskap och erfarenhet förs vidare till nästa generation produktansvariga och ger oss en god kontinuitet när det gäller inköp och sortimentsutveckling. För oss är det viktigt att dagens inköpare och produktansvariga känner samma nyfikenhet inför nya produkter som Clas Ohlson gjorde. Den nyfikenheten är en del av vår kultur.

Våra produktansvariga har under verksamhetsåret genomgått en grundläggande utbildning i vår uppförandekod och våra metoder och verktyg för att kontrollera och stödja våra leverantörer. Clas Ohlsons produktansvariga har en viktig roll i arbetet med att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor samt att säkerställa produkternas miljöegenskaper är acceptabla.

Över 800 leverantörer från 30 olika länder

Clas Ohlsons cirka 800 leverantörer finns i 30 olika länder. Under verksamhetsåret svarade svenska leverantörer för 62 procent av de totala inköpen, mot 59 procent året innan. De största svenska leverantörerna är handelshus eller agenter som äger importrättigheter eller typgodkännanden för olika produkter. Ursprungslandet för

dessa produkter är många gånger länder i Asien eller Europa. Tillsammans med våra direktinköp på 31 procent från Asien uppgår andelen asiatiska produkter till mer än 50 procent, vilket är oförändrat jämfört mot föregående år.

De tio största leverantörerna svarar för 40 procent av leveranserna jämfört med 39 procent föregående år.

Inköpsbolag i Shanghai

Asien, och framför allt Kina, blir en allt viktigare inköpsmarknad för Clas Ohlson. Under verksamhetsåret har vi påbörjat etableringen av ett helägt inköpsbolag i Shanghai för att ytterligare stärka Clas Ohlsons konkurrenskraft i den fortsatta expansionen. Målet är att minska inköpskostnaderna och att fördjupa samarbetet med både leverantörer och de tillverkare från vilka vi gör direktinköp. Organisationen för inköp och CSR kommer att förstärkas ytterligare under verksamhetsåret 2008/09. Mer information om vårt arbete för en hållbar utveckling finns på sidan 18-19 i årsredovisningen.

Egna varumärken

Vi har cirka 15 000 produkter i vårt sortiment. Sortimentet är indelat i fem olika produktområden – Hem/hushåll, Fritid, Maskiner/verktyg, EL/elektronik samt Multimedia.

Vi har de senaste åren satsat alltmer på egna märkesvaror. Dessa utgör i dag cirka 22 procent av försäljningen. Målet är att minst öka andelen till 25 procent. Kännetecknande för produkter som säljs under eget varumärke är kvalitet efter behov till attraktiva priser

CLAS OHLSON

coline®

Hushållsmaskiner

prologue®

Klockor

ASAKLITT

Friluftsutrustning

COYTECH® TOOLS

Elverktyg, batterier och elkomponenter

PROAGUA®

Vattensportutrustning

Capere®

Köksredskap

EXIBEL®

Telefoni, ljud och bild

Sany

Konstnärsmaterial

Cocraft®

Handverktyg

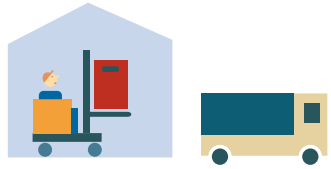
GAVIA®

Fiskeutrustning

Logistik och IT

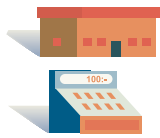
Centralsystem

All information som rör artiklar, kunder, leverantörer med mera registreras i en gemensam databas. Många av programmen, som inköpsrutiner och lagerrutiner, är skräddarsydda och egenutvecklade för att passa för just vår verksamhet.

Butiksdatasystem

Alla uppgifter som rör informationsflödet inom en butik och till och från butiken finns i butiksdatasystemet. När en artikel når sin beställningspunkt sker automatiskt en beställning till centralsystemet.

Kassasystem

Kassasystemen kommunicerar hela tiden med både butikssystemet och centralsystemet men kan också arbeta vidare helt fristående, om kommunikationen med de andra systemen skulle brytas.

Lager- och distributionscentralen i Insjön byggs nu ut ytterligare för att kunna serva minst 150 butiker snabbt och effektivt. Automatiserade system svarar för en hög tillgänglighet i butik och över 95 procent av beställningarna levereras inom ett dygn.

Logistik

Distributionscentralen i Insjön är hela koncernens logistiknav och här passerar samtliga varor till alla butiker och distanshandelskunder. Den genomsnittliga omsättningshastigheten för lagret i distributionscentralen uppgick under verksamhetsåret till 6,8 gånger (föregående år 6,3 gånger). Det innebär att vi byter ut hela lagret med alla 15 000 artiklar oftare än varannan månad. Med den höga omsättningshastigheten är distributionscentralen snarare att likna vid en terminal än ett lager.

Vi bygger för framtiden

En utbyggnad av distributionscentralen i Insjön pågår för att skapa kapacitet att distribuera varor till cirka 150 butiker. Investeringen beräknas uppgå till 370 Mkr och delar av denna utleverans- och hanteringsanläggning beräknas vara i drift våren 2009.

Därtill har styrelsen under verksamhetsåret fattat beslut om byggnation av ett utökat höglager i Insjön för att kunna öka lagringskapacitet och effektivitet. Kostnaden för ett utökat höglager, som beräknas vara i drift i slutet av 2009, uppskattas till 245 Mkr. Efter denna investering kommer lager- och distributionscentralen i Insjön att vara fullt utbyggd med en kapacitet att distribuera och lagerhålla varor för minst 150 butiker med hög effektivitet.

Distribution under året

På vår godsmottagning tog vi under verksamhetsåret emot cirka 225 000 pallar och 1 838 containrar med varor. Motsvarande tal för 2006/07 var 195 000 pallar och 1 628 containrar.

Totalt levererades 5,9 miljoner plockrader till butikerna under verksamhetsåret. Detta innebär en ökning med 15 procent mot föregående år (5,1 miljoner). Normal leveranstid till butikerna är 1-3 dagar och

beställningen sker automatiskt i butiksdatasystemet när en vara når sin beställningspunkt i respektive butik. Vi levererade också cirka 176 600 postorderförsändelser (föregående verksamhetsår 172 500) vilket motsvarar 675 per dag.

IT-system och säkerhet

Clas Ohlson har under lång tid arbetat med att utveckla IT-system som ska stödja verksamheten. Systemen underlättar hanteringen av beställning, inleverans, påfyllning, utplockning och slutleverans av varorna. Vår prioritering har alltid varit att utnyttja modern teknik för att effektivisera hanteringen av både varor och information. Alla system som berör varuhanteringen är helt integrerade, det vill säga informationen registreras bara en gång och presenteras i realtid. För att säkerställa en hög servicenivå är systemen uppbyggda i tre olika nivåer: centralsystemet, butiksdatasystemet och kassasystemet.

1. Centralsystem

All information som rör artiklar, kunder, leverantörer med mera registreras i en gemensam databas i vårt centrala system. I detta körs inköpsrutiner, lagerrutiner och gemensamma funktioner som exempelvis ekonomisystem. Många av programmen är skräddarsydda och egenutvecklade för att passa just vår verksamhet. Ett undantag är ekonomisystemet som är ett standardsystem.

2. Butiksdatasystem

Alla uppgifter som rör informationsflödet inom en butik och till och från butiken finns i butiksdatasystemet. Bland annat finns beställningspunkter inlagda på alla artiklar i butiken. När en artikel når sin beställningspunkt sker en beställning till centralsystemet automatiskt.

3. Kassasystem

Ett speciellt kassasystem är kopplat till varje butikssystem som hanterar försäljningstransaktionerna i respektive butik. Kassasystemen kommunicerar kontinuerligt med både butikssystemet och centralsystemet men kan också arbeta vidare helt fristående, om kommunikationen med de andra systemen skulle brytas.

IT-säkerheten är högt prioriterad

Verksamheten bygger på att de integrerade systemen fungerar med så få avbrott som möjligt. Därför är IT-säkerheten högt prioriterad. För att säkerställa en hög tillgänglighet och korta avbrottstider är alla system dubblade. Det innebär snabbare omstarter och högre säkerhetsnivå än om systemen skulle köras i enkeldatormiljö. Varje natt genomförs säkerhetskopieringar av samtliga system och transaktioner. Brandväggar och viruskydd är andra delar i Clas Ohlsons säkerhetssystem. Vi arbetar hela tiden med att förbättra vår IT-säkerhet och följer noga teknikutvecklingen på detta område.

Vårt försäkringsskydd

Vi har försäkringar som ger ett fullgott skydd för bland annat varulager, byggnader, maskiner och inventarier samt avbrott och ansvar, inklusive produktansvar. I samarbete med vårt försäkringsbolag gör vi varje år en översyn av vårt försäkringsskydd.

Brandsäkerheten

För att förhindra brand gäller stränga föreskrifter beträffande all hantering av brandfarliga ämnen. Alla medarbetare har genomgått utbildning i brandskydd och är väl förtrodda med de brandskyddsregler som gäller. I samband med nyanställning, oavsett anställningsform, ges information om utrymningsplaner och befintlig brandskyddsutrustning. I Insjön finns även bland våra medarbetare en speciell brandberedskapsstyrka som har specialutbildats inom brandskydd.

Byggnaden som inrymmer distributionscentralen är indelad i flera brandceller, som sinsemellan är avdelade med brandväggar och brandjalusier. Brandlarmet, som har 445 branddetektorer, är kopplat direkt till SOS-alarm, samt till vår interna jourgrupp.

Fastigheten är försedd med sprinkleranläggning bestående av cirka 21 700 sprinklerhuvuden monterade i tak. Den förses med vatten via en sprinklercentral med direktstartande dieselpumpar. Vatnet hämtas från en branddamm i anslutning till panncentralen. För att säkerställa

Totalt levererades 5,9 miljoner plockrader till butikerna under verksamhetsåret.

tillgången på släckvatten har även en speciell branddamm etablerats i anslutning till kranlagerdelen. Brandfarligt gods är placerat i en speciell del av byggnaden,

som anpassats för detta. Truckladdning sker i ett speciellt truckladdningsrum, som uppfyller gällande krav.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Valuta USD/SEK

USA-dollar (USD) är vår viktigaste inköpsvaluta. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2007 var kursen för USD 6,84 mot den svenska kronan. Kursen försvagades sedan under sommaren och hösten för att sedan förstärkas något under våren. Den noterades den 30 april 2008 till 6,05, en försvagning med 12 procent.

Den högsta kursen var 7,09 och noterades i juni medan den lägsta kursen var 5,84 och noterades i april. Genomsnittskursen 2007/08 var cirka 6,50 jämfört med 7,20 under 2006/07.

Clas Ohlsons verksamhet medför risker som i varierande omfattning kan påverka koncernens resultat negativt. De kan delas in i rörelserelaterade, som ett konkurrenskraftigt sortiment eller en förändrad konkurrenssituation och finansiella, främst valutaexponering.

Både rörelserelaterade och finansiella risker kan på kort och lång sikt påverka möjligheten att uppnå målen enligt affärsplanen. Under verksamhetsåret har arbetet med företagets övergripande risker fördjupats, dels genom inventering av befintliga risker, dels genom framtagande av en process hur det löpande arbetet med företagets risker fortsatt skall bedrivas. Det löpande arbetet som bedrivs samordnat och systematiskt syftar i huvudsak till att snabbt synliggöra nya risker, begränsa riskexponeringen och en eventuell påverkan i händelse av att en risk infrias. Detta arbete som bedrivs i enlighet med COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) kommer att ha fortsatt hög prioritet i takt med att verksamheten växer och utvecklas.

Rörelserelaterade risker

Etableringen i Storbritannien

Den kommande etableringen i Storbritannien med 60 miljoner invånare innebär möjligheter för Clas Ohlson med ytterligare en marknad, men medför även risker. En av riskerna är att varumärket för de flesta är okänt och förväntas ta lång tid att etablera på nya marknader. Mer information angående etableringen finns på sidan 8-9.

Inköp i Kina

Clas Ohlson köper i dag cirka 31 procent av produkterna från Asien. Genom ett eget inköpsbolag ska andelen inköp från Asien ökas ytterligare. Detta möjliggör en förstärkning av bolagets konkurrenskraft i den fortsatta expansionen. Den ökade exponeringen mot ett enskilt land innebär en ökad risk (politisk risk, transportrisk etc).

Konkurrens

En tydlig trend inom detaljhandeln i Europa är att stora rikstäckande kedjor

växer, oftast på bekostnad av mindre, enskilda fackhandlare. De stora kedjorna och aktörerna etablerar sig i flera länder genom såväl egna butiker som förvärv. Aktörerna på marknaden har därmed blivit både färre och större. Under verksamhetsåret har konkurrensen ökat, framför allt i Sverige, genom fler butiker och köpcenter.

Clas Ohlson har som långsiktig målsättning att växa med 15 procent per år. I Sverige, Norge och Finland kommer detta att ske genom fler butiksetableringar tillsammans med en tydligare positionering. I Storbritannien planeras 2-4 butiker under nästa verksamhetsår.

Logistik

Clas Ohlsons distributionscentral i Insjön utgör navet i hela koncernens logistikkedja. Härifrån distribueras varor till samtliga butiker samt till distanshandelskunder. Beslut har fattats om en ytterligare utbyggnad, vilket kommer att ytterligare effektivisera logistiken. Det finns dock risker med att ha logistiken samlad till en ort. Det gäller till exempel avbrott i kommunikation och infrastruktur, brand eller strejk. Investeringen i distributionscentralen innebär samtidigt högre fasta kostnader, vilket kan påverka lönsamheten negativt vid en avmattning i Clas Ohlsons tillväxttakt. För mer information, se sidan 32-33.

Nyckelpersoner

En allt viktigare framgångsfaktor är att kunna attrahera och behålla nyckelkompetens. Under verksamhetsåret har Clas Ohlsons ersättningsprinciper förändrats, till att innefatta ett långsiktigt aktierelaterat incitamentsprogram. För mer information se sidan 44-45. Företagets geografiska läge förutsätter flexibla arbetsförhållanden vilket är en viktig del i att attrahera nyckelpersoner från andra orter. Utan dessa möjligheter riskerar bolaget att nyckelpersoner söker sig till större orter.

Socialt ansvar – CSR

I samhället fokuseras allt mer på frågor rörande företagets sociala ansvar, Corporate Social Responsibility. Clas Ohlson

arbetar aktivt med dessa frågor som ses som strategiskt viktiga och en del i att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet. Om företaget brister i dessa avseenden finns risken att försäljningen och marknadsandelarna minskar. För mer information om Clas Ohlsons uppförandekod och arbetet med uppföljning av bolagets leverantörer, se sidan 18-19.

Sortiment

Bolagets viktigaste uppgift är att erbjuda kunderna ett brett och attraktivt sortiment. Om Clas Ohlson skulle missbedöma nya trender eller produktområden kan det innebära lägre tillväxt och lönsamhet.

Svinn

Clas Ohlson utsätts dagligen för svinn av olika slag, såsom butiksnatteri, stölder med mera. Bolaget arbetar för att minska svinnet genom ett långsiktigt aktivt förebyggande arbete i form av bland annat utbildningsinsatser, teknisk utrustning och en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av säkerhetsarbetet.

Finansiella risker

Löneinflation i tillverkande länder

Clas Ohlson påverkas av förändringar i lönenivån i de länder där företagets produkter tillverkas. Detta kan variera mellan olika produkter beroende på hur stor andel av tillverkningsprocessen som är arbetsrelaterad. Löneökningarna i Kina uppgick under 2007 till nästan 19 procent enligt den statliga statistikbyrån. Det är den största ökningen på sex år.

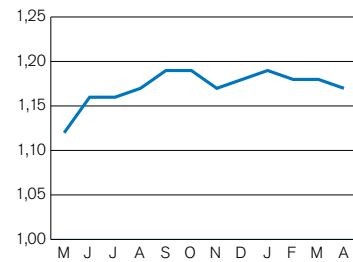
Råvarupriser

Inköpspriserna för bolagets produkter påverkas i relativt stor utsträckning av världsmarknadspriserna på enskilda råvaror. Det gäller framför allt elmaterial (koppar), batterier (zink), belysning (aluminium) och plastprodukter (olja). Terminssäkringar gentemot råvaror görs ej direkt av bolaget. Detta innebär en risk eftersom inköpspriserna på berörda produkter påverkas av råvaruprisernas utveckling, medan försäljningspriserna är fasta under katalogperioden.

Clas Ohlson löser många av vardagens små praktiska problem, här i butik i Oslo.

Valuta NOK/SEK

Mer än en tredjedel av vår försäljning sker i Norge. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2007 var kursen för den norska kronan (NOK) 1,12 mot den svenska kronan. Kursen förstärktes sedan under sommaren och hösten. Den noterades den 30 april 2008 till 1,17, en förstärkning med 4 procent.

Den högsta kursen var 1,20 och noterades i oktober medan den lägsta kursen var 1,12 och noterades i maj. Genomsnittskursen för 2007/08 var cirka 1,17 jämfört med 1,13 under 2006/07.

Valutor

Bolaget har en relativt stor valutaexponering genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Ungefär 38 procent av inköpen görs i andra valutor än den svenska.

De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) viktig för koncernen, eftersom mer än en tredjedel av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg eftersom bolaget får en allt större försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden.

Tabellen nedan visar hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för befintliga enheter samt förändringar i de viktigaste valutorna.

Valutasäkringar

Vid prissättningen av produkter i huvudkatalogen används kalkylkurser för respektive valuta, vilka bestäms i juni varje år. I samband med detta terminssäkras cirka 50 procent av det förväntade flödet ett år framåt. På detta sätt är bolaget garanterad kalkylkursen på en stor del av inköpen men har samtidigt risken – att handla de resterande inköpen till dagskurs.

Under verksamhetsåret gjordes valutasäkringar i USD, HKD och NOK.

Valutarörelser

Den norska kronan förstärktes under verksamhetsåret i förhållande till den svenska. Kursen på den norska kronan var i genomsnitt 1,17 vilket var 4 procent högre jämfört med verksamhetsåret 2006/07 då den var 1,13. Detta har påverkat försäljningen positivt eftersom mer än en tredjedel av försäljningen sker i norska kronor.

USA-dollar har försvagats mot den svenska kronan det senaste verksamhetsåret, vilket påverkat bruttomarginalen positivt då det generellt sett medfört lägre inköpspriser. Genomsnittskursen under verksamhetsåret 2007/08 var 10 procent lägre än året innan (cirka 6,50 jämfört med 7,20). Detsamma gäller för Hongkongdollar eftersom den är knuten till kursen på USD och båda valutorna har således haft en identisk utveckling. Den kinesiska valutan RMB har samtidigt försvagats med 4 procent mot den svenska kronan, alltså inte lika mycket som USA-dollar.

Känslighetsanalys

Faktor	Förändring	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
Försäljningsvolym	+/- 5 procent	+99/-108
Valuta		
- NOK	+/- 5 procent	+/- 39
- USD	+/- 5 procent	-/+ 21
- HKD	+/- 5 procent	-/+ 10
- EUR	+/- 5 procent	+/- 4

Tabellen visar hur resultatet påverkas av förändringar i de viktigaste valutorna. Observera att ovanstående är exklusive valutasäkringar. Bolaget har en relativt stor valutaexponering genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Tabellen visar också hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för jämförbara enheter.

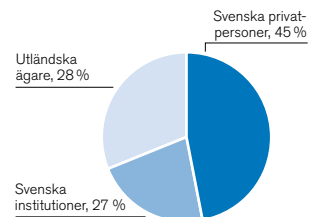
BELYSNING
RADIO
LÄGENHETSLAMPA
SPOTLIGHT

Allt för en enklare vardag

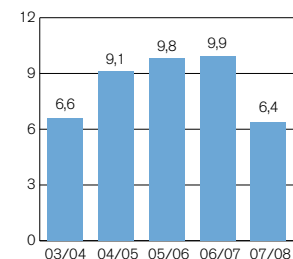
Aktie och ägare

Ökad utdelning

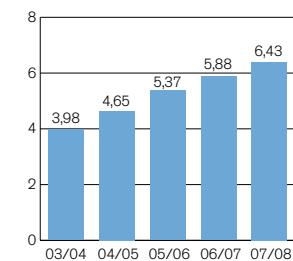
Aktieägarkategorier, % kapital

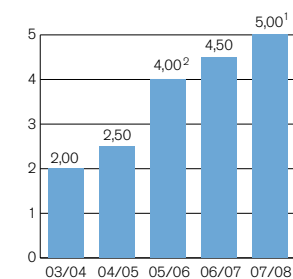
Börsvärde, miljarder kronor

Vinst per aktie, kronor

Utdelning per aktie, kronor

¹ Föreslagen utdelning

² Inklusive extra utdelning 1,00 kr

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på OMX Nordiska Börs och har varit noterad på Stockholmsbörsen sedan 5 oktober 1999. Emissionskursen var 106 kronor vilket omräknat efter den split (4:1) som genomfördes i oktober 2001 och den ytterligare split (2:1) som genomfördes oktober 2004 blir 13,25 kronor.

Under verksamhetsåret som omfattar perioden 070501–080430 sjönk aktiekursen från 150,50 kronor till 98,25 kronor, vilket är en minskning med 35 procent. Under samma period minskade Affärsvärldens generalindex med 24 procent. Lägsta betalkurs under perioden var 95,75 kr noterat i april medan högsta betalkurs under perioden var 167 kr noterat i augusti.

Omsättning

Under perioden omsattes 24 051 239 Clas Ohlson-aktier på Stockholmsbörsen vilket motsvarar en omsättningshastighet på 37 procent. Under samma period uppgick den totala omsättningshastigheten på OMX Nordiska Börs till 130 procent.

Clas Ohlsons totala börsvärde uppgick den 30 april 2008 till 6,4 miljarder kr.

Aktiekapital

Aktiekapitalet i Clas Ohlson uppgår till 82 miljoner kronor fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier.

Aktieägare

Den 30 april 2008 uppgick antalet aktieägare enligt VPC:s (Värdepapperscentralen) aktiebok till 22 744, jämfört med 23 903 den 30 april 2007. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 71,5 procent av kapitalet och 84,1 procent av rösterna.

Utländska ägare svarade för 28,2 procent av kapitalet och 36,7 procent av rösterna. Svenska institutioner svarade för 26,7 procent av kapitalet och 14,9 procent av rösterna. Svenska privatpersoner svarade för 45,1 procent av kapitalet och 48,4 procent av rösterna.

Utdelningspolicy och utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningsandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt. Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

För räkenskapsåret 2007/08 föreslår styrelsen att utdelning ska lämnas med 5,00 kronor per aktie (föregående år 4,50 kronor).

Styrelsens förslag motsvarar cirka 78 procent av koncernens resultat efter skatt (föregående år 77 procent) och 22 procent av koncernens eget kapital (föregående år 22 procent).

Aktieägarinformation

Vi är måna om att kontinuerligt delge marknaden våra försäljningssiffror och redovisar därför dessa så ofta som en gång i månaden. Informationen går ut via pressmeddelande i mitten av efterföljande månad. Clas Ohlsons resultat presenteras fyra gånger per år vid varje kvartalslut.

Vi distribuerar en tryckt årsredovisning via post till alla aktieägare som begär det och skickar också kontinuerligt ut våra delårsrapporter till dem som anmäler sitt intresse till oss. Delårsrapporterna kan fås via e-post eller som tryckt version via posten, enligt önskemål.

All finansiell information om Clas Ohlson finns på vår hemsida, www.clasohlson.se. Där presenteras både pressmeddelanden och rapporter i det ögonblick de offentliggörs. Hemsidan innehåller samtliga pressmeddelanden, delårsrapporter och årsredovisningar som vi har offentliggjort sedan börsintroduktionen i oktober 1999. Även prospektet från börsintroduktionen finns att ladda hem som pdf-fil. Man kan också ansluta sig till vår e-postlista där möjlighet finns att erhålla våra pressmeddelanden direkt till sin e-post.

Via vår hemsida kan man dessutom se

och höra de analytikerpresentationer som vi håller i nära anslutning till offentliggörandet av varje delårsrapport. Att följa dessa presentationer är ett utmärkt sätt att bilda sig en egen uppfattning om företaget och aktien.

Utomstående analyser

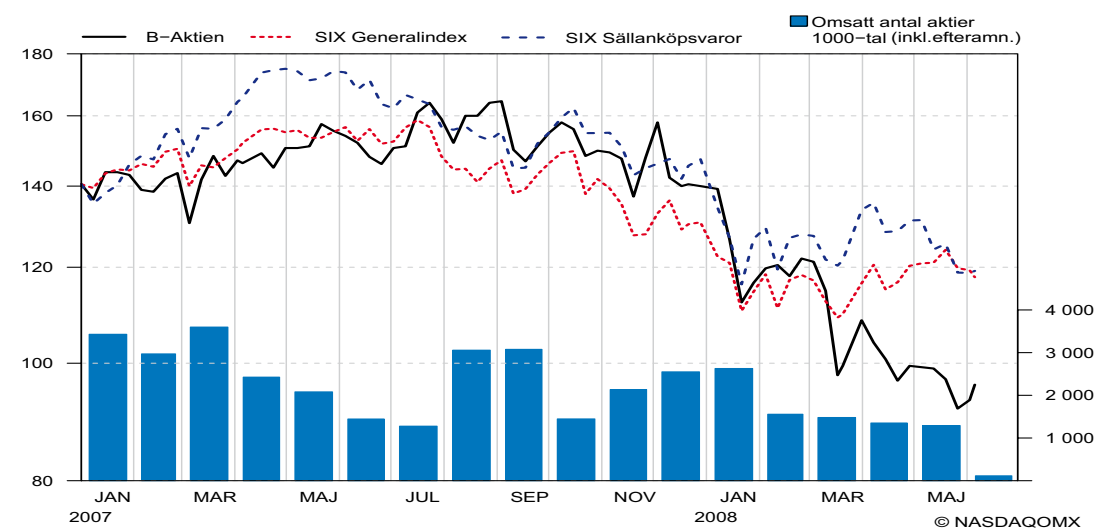
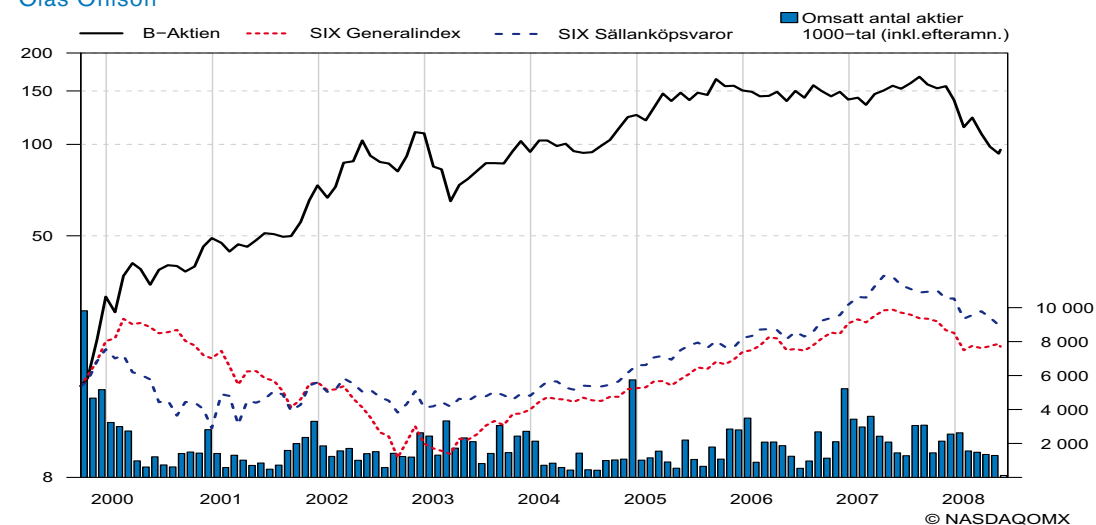
Ett antal av aktiemarknadens aktörer följer löpande Clas Ohlson och gör analyser av bolaget och aktien. Några av dessa är följande:

- ABG Securites
- Carnegie
- Danske Bank
- Erik Penser
- Handelsbanken
- Kaupthing
- Nordea
- Redeye
- SEB Enskilda
- Swedbank
- Öhman

Clas Ohlsons årsstämma är mycket välbesökt. Förra årets stämma lockade nästan 1 700 deltagare vilket gör stämman till en av de största i Sverige.

Clas Ohlson

Data per aktie

	2007/08	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04
Antal aktier, miljoner	65,6	65,6	65,6	65,6	65,6
Vinst per aktie, kr	6,43	5,88	5,37	4,65	3,98
Bruttokassaflöde per aktie, kr	7,71	7,02	6,32	5,40	4,55
Eget kapital per aktie, kr	22,86	20,84	19,16	16,14	13,47
Börskurs 30 april, kr	98,25	150,50	149	139	100
Utdelning per aktie, kr	5,00 ¹	4,50	4,00 ²	2,50	2,00
P/e-tal, ggr	15	26	28	30	25
Kurs/bruttokassaflöde, ggr	13	21	24	26	22
Kurs/eget kapital, %	430	722	778	861	746
Direktavkastning, %	5,1	3,0	2,7	1,8	2,0
Utdelningsandel, %	78	77	74	54	50

¹ Föreslagen utdelning.

² Inklusive extra utdelning 1,00 kr.

Aktiekapitalets utveckling

År	Transaktion	Tillkommande aktier	Ackumulerat antal aktier	Totalt aktiekapital
1994			48 000	4 800 000
1999	Split 10:1	432 000	480 000	4 800 000
1999	Fondemission	6 720 000	7 200 000	72 000 000
1999	Nyemission	1 000 000	8 200 000	82 000 000
2001	Split 4:1	24 600 000	32 800 000	82 000 000
2004	Split 2:1	32 800 000	65 600 000	82 000 000

De största ägarna*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Mary Haid	2 735 880	11 905 200	22,3	33,4
Helena Tidstrand	1 368 060	7 209 328	13,1	17,8
Johan Tidstrand	1 368 060	6 209 328	11,6	16,9
Håkan Thylén	288 000	1 186 800	2,2	3,5
AFA Försäkring		4 193 226	6,4	3,6
Andra AP-fonden		3 696 757	5,6	3,1
IF Skadeförsäkring		2 888 429	4,4	2,5
SEB Fonder		1 500 500	2,3	1,3
Anders Moberg		1 312 000	2,0	1,1
Fjärde AP-fonden		1 046 480	1,6	0,9
Swedbank Robur Fonder		547 382	0,8	0,5
Övriga aktieägare		18 144 570	27,7	15,4
Totalt	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

Ägarkategorier*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Svenska privatpersoner	3 024 120	26 558 428	45,1	48,4
Svenska institutioner		17 504 691	26,7	14,9
Utländska ägare	2 735 880	15 776 881	28,2	36,7
Summa	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

Ägarstruktur*

Storleksklass	Antal värdepapper	Procent	Antal ägare
1-500	2 720 010	4,1	15 910
501-1000	3 471 233	5,3	4 277
1 001-5 000	4 737 250	7,2	2 191
5 001-10 000	1 475 479	2,2	200
10 001-20 000	1 087 287	1,7	74
20 001-100 000	2 502 343	3,8	72
100 001-500 000	1 625 768	2,5	8
500 001-	47 980 630	73,2	12
Summa	65 600 000	100,0	22 744

* per 2008-04-30

Förvaltningsberättelse

Clas Ohlson AB (publ), organisationsnummer 556035-8672

Styrelsen och verkställande direktören för Clas Ohlson AB (publ) med säte och huvudkontor i Insjön, Leksands kommun, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2007-05-01–2008-04-30. Där ej annat anges avser uppgifterna koncernen. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Samtliga belopp anges i miljontals svenska kronor om inget annat anges.

Verksamhet

Verksamheten utgörs för såväl moderbolaget som koncernen av försäljning av produkter för hus och hem, teknik och hobby via egna butiker och distanshandel. Verksamheten har bedrivits i Sverige, Norge och Finland. Antalet butiker var vid periodens utgång 86 varav 45 i Sverige, 29 i Norge och 12 i Finland. Sortimentet omfattar cirka 15 000 artiklar som köps in från ett stort antal leverantörer i ett 30-tal länder. Varorna köps in till distributionscentralen i Insjön och därifrån distribueras de via egna butiker i Sverige, Norge och Finland eller via distanshandel direkt till kunderna.

Clas Ohlson fortsätter att växa och ta marknadsandelar. Utvecklingen i Norge har varit fortsatt stark. I Finland fortsätter Clas Ohlson att växa samtidigt som försäljningen per kvadratmeter fortfarande är lägre än i motsvarande butiker i Sverige och Norge. Den svenska verksamheten har påverkats av en avmattning i detaljhandeln. I Sverige ökar konkurrensen genom fler butiker och köpcenter samtidigt som Clas Ohlsons successivt ökade marknadstäckning innebär en viss internkonkurrens. Som en följd av detta var försäljningen i jämförbara butiker oförändrad jämfört med föregående år.

Väsentliga händelser

Under verksamhetsåret har 15 nya butiker öppnats, varav sju i Sverige, fem i Norge och tre i Finland. Dessutom har en butik i Helsingfors i Finland flyttats.

Vid årsstämman i september 2007 tillträdde Klas Balkow som VD och koncernchef i och med att Gert Karnberger gick i pension.

Under verksamhetsåret har Clas Ohlson påbörjat etableringen av ett inköpskontor i Shanghai, Kina vars verksamhet kommer att utökas successivt under de kommande åren. Satsningen görs för att ytterligare stärka bolagets konkurrenskraft i den fortsatta expansionen.

Försäljning och resultat

Försäljningen uppgick till 4 661,6 Mkr, en ökning med 14 procent jämfört med motsvarande period föregående år (4 101,2 Mkr).

Försäljningen fördelar sig enligt följande:

	2007/08	2006/07	Procentuell förändring
Försäljningskanaler			
Butiker	4 540,6	3 985,7	+ 14
Distanshandel	121,0	115,5	+ 5
	4 661,6	4 101,2	+ 14
Land			
Sverige	2 585,9	2 345,4	+ 10
Norge	1 716,8	1 458,2	+ 18
Finland	358,9	297,6	+ 21
	4 661,6	4 101,2	+ 14

Av butikernas försäljningsökning på 14 procent fördelar sig:

Jämförbara butiker i lokal valuta	0 procent
Nya butiker	+ 12 procent
Valutaeffekter	+ 2 procent
Summa	+ 14 procent

Den genomsnittliga prishöjningen uppgick under verksamhetsåret till 2 procent.

Bruttomarginalen uppgick till 40,2 procent jämfört med 39,7 procent föregående år. Förbättringen beror främst på förändrade valutakurser och effektivare logistik.

Försäljningskostnadernas andel ökade med 1,1 procentenheter till 25,4 procent (24,3 procent). Ökningen beror till stor del på att försäljningen i jämförbara butiker varit oförändrad. Vidare är försäljningskostnadernas andel i nya butiker högre. Uppstartskostnaderna för nya butiker uppgick till 50,9 Mkr (38,5 Mkr). Under verksamhetsåret öppnade 15 nya butiker (föregående år 12) och en butik flyttades.

Rörelseresultatet uppgick till 577,5 Mkr, en ökning med 9 procent jämfört med föregående år (530,9 Mkr). Resultatökningen beror på ökad försäljning i kombination med en förbättrad bruttomarginal. Rörelseresultatet var 566,0 Mkr (525,0 Mkr) för butikerna och 11,5 Mkr (5,9 Mkr) för distanshandel. Resultatet har belastats av kostnader för etablering av verksamhet i Storbritannien och Kina.

Rörelsemarginalen uppgick till 12,4 procent (12,9 procent). Rörelsemarginalen var 12,5 procent (13,2 procent) för butikerna och 9,5 procent (5,1 procent) för distanshandel.

Resultatet efter finansiella poster uppgick under verksamhetsåret till 587,8 Mkr, en ökning med 9 procent jämfört med föregående år (537,8 Mkr).

Årets avskrivningar uppgick till 83,7 Mkr jämfört med 75,0 Mkr föregående år.

Ersättningar fram till pensioneringen i september 2008 för tidigare VD Gert Karnberger, totalt 10,9 Mkr, har i sin helhet

reserverats och kostnadsförts bland administrationskostnader. Kostnaden är av engångskaraktär. I föregående år ingick en engångskostnad avseende pension med 9,4 Mkr (Björn Haid).

Kurserna på de viktigaste valutorna var i genomsnitt 1,17 för norska kronan och 6,50 för USA-dollar jämfört med 1,13 respektive 7,20 föregående år.

Valutasäkringar har gjorts i USD, HKD och NOK. Dessa påverkade resultatet negativt med 28,2 Mkr jämfört med om vi enbart handlat mot dagskurser (föregående år +10,2 Mkr). Bolagets policy är att säkra hälften av det förväntade flödet under en katalogperiod. Den nuvarande katalogperioden är augusti 2007 – augusti 2008. Från och med verksamhetsåret 2008/09 kommer Clas Ohlson att ge ut två kataloger per år. Vid bokslutstillfället fanns inga utestående valutaterminskontrakt, vilket är oförändrat mot föregående år.

Utsikter för kommande verksamhetsår

Clas Ohlsons styrelse och ledning har under verksamhetsåret 2007/08 gjort en översyn av den strategiska inriktningen. Slutsatsen av arbetet är att det finns en betydande potential att fortsätta att växa på befintliga och nya marknader och att utveckla bolaget till ett europeiskt detaljhandelsföretag. Marknadsundersökningar visar att konsumenter efterfrågar en kedja som Clas Ohlson och att företaget har en unik position i denna nisch. Clas Ohlsons koncept bedöms vara konkurrenskraftigt och särskiljande på europeisk basis, vilket möjliggör expansion till ett antal nya marknader.

För att ta vara på den affärspotential som föreligger vill styrelse och ledning öka aktivitetsnivån i koncernen ytterligare inom ett antal områden. Genom att förstärka och utveckla såväl organisation som varumärke och marknadskoncept, lagrings- och distributionskapacitet samt processer ska Clas Ohlson skapa förutsättningar för att långsiktigt upprätthålla stark konkurrenskraft med hög tillväxt och goda vinstmarginaler. Därutöver ska företaget anpassa sortimentet för att möjliggöra en snabbare internationell expansion.

Under verksamhetsåret har Clas Ohlson påbörjat etableringen av ett inköpskontor i Shanghai, Kina vars verksamhet kommer att utökas successivt under de kommande åren. Satsningen görs för att ytterligare stärka bolagets konkurrenskraft i den fortsatta expansionen. För att möjliggöra ett närmare samarbete med leverantörer och förbättra möjligheterna att påverka leverantörernas arbetsmiljöarbete, kommer antalet leverantörer att minska. Utöver detta etablerar vi successivt en egen CSR-organisation (Corporate Social Responsibility) i Kina. Målet är att rekrytera 5-10 CSR-revisorer som, tillsammans med Clas Ohlsons inköpare, ska kontrollera och stödja våra leverantörer i sin vidareutveckling av arbetsvillkor,

arbetsmiljö och miljöpåverkan. Per den 1 juni 2008 hade fyra CSR-revisorer rekryterats. Läs mer om Clas Ohlsons arbete med uppföljning av företagets uppförandekod på sid 18-19 i den tryckta årsredovisningen.

Clas Ohlson gör en investering i distributionscentralen i Insjön om totalt 615 Mkr i två faser. Den första fasen innebär en utbyggd utleverans- och hanteringsanläggning som beräknas vara i drift våren 2009. Nästa fas, som nu planeras, avser ett utökat höglager i Insjön för att kunna öka lagringskapacitet och effektivitet. Efter denna investering kommer lager- och distributionscentralen i Insjön att vara fullt utbyggd med en kapacitet att distribuera och lagerhålla varor för minst 150 butiker med hög effektivitet. Per den 30 april 2008 hade 143,8 Mkr av investeringen genomförts.

Målet för långsiktig försäljningstillväxt är 15 procent och mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent.

För verksamhetsåret 2008/09 planeras 20-25 nya butiker inklusive 2-4 i Storbritannien.

Finansiell ställning

Kassaflödet från den löpande verksamheten var under verksamhetsåret positivt med 480,0 Mkr (405,1 Mkr). Efter avdrag för investeringar var kassaflödet 229,4 Mkr (280,0 Mkr).

Varulagret har under verksamhetsåret ökat med 125,9 Mkr till 952,6 Mkr (+15 procent). Av detta avser 80,6 Mkr varulager i de 15 nya butiker som öppnats under verksamhetsåret.

Likvida medel uppgick till 280,3 Mkr (347,9 Mkr). Räntebärande skulder saknas. Soliditeten uppgick till 68,4 procent (70,6 procent).

Investeringar

Under verksamhetsåret har investeringar gjorts med 251,6 Mkr (126,3 Mkr). Av dessa avser 67,5 Mkr (49,2 Mkr) investeringar i nya och kommande butiker. Vidare avser 143,3 Mkr (35,0 Mkr) investering i utbyggnaden av distributionscentralen i Insjön. Övriga investeringar är i huvudsak ersättningsinvesteringar.

Aktien och aktiekapital

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på OMX Nordiska Börs. Aktiekapitalet uppgår till 82 miljoner kronor fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier. Aktiekapitalet är oförändrat mot föregående år.

Den 30 april 2008 uppgick antalet aktieägare enligt VPC:s (Värdepapperscentralen) aktiebok till 22 744, jämfört med 23 903 den 30 april 2007. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 71,5 procent av kapitalet och 84,1 procent av rösterna. För sammanställning, se sidan 41 i den tryckta årsredovisningen.

Bolagsordningen innehåller inga hembudsförbehåll eller andra begränsningar i aktiernas överlåtbarhet, och det finns inga andra omständigheter av de slag som bolaget är skyldig att upplysa om enligt bestämmelserna i Årsredovisningslagen 6 kap 2a § p 4-11. Bolaget hade vid bokslutstillfället inga återköpta egna aktier. Styrelsen har fått bemyndigande av extra bolagsstämma att återköpa aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2008, maximalt 800 000 aktier.

Anställda

Antalet årsanställda i koncernen var i genomsnitt 1 801 (1 647) varav 731 (659) kvinnor. Fördelning per land är 1 264 (1 131) i Sverige, 385 (370) i Norge och 152 i Finland (146).

Ytterligare information om anställda finns i noterna 6, 30 och 31 i årsredovisningen.

Styrelsearbete

Clas Ohlsons styrelse består av sju ledamöter valda av bolagsstämman samt två ledamöter och två suppleanter utsedda av de anställda. Verkställande direktören ingår i styrelsen.

Styrelsen har en skriftlig arbetsordning samt en instruktion för arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören. Styrelsens sammanträden och arbetet i samband därmed följer en föredragningsplan i syfte att säkerställa styrelsens behov av information och kontroll av verksamheten och bolagets organisation.

Styrelsen har under året haft tio sammanträden. Vid varje möte framläggs ekonomisk och finansiell rapport för verksamheten. Styrelsen sammanträder årligen med bolagets revisorer för genomgång av revisionsrapport och årets verksamhet. Styrelsens arbete beskrivs mer utförligt i bolagsstyrningsrapporten på sidan 66-69 i den tryckta årsredovisningen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet är utsatt för risker av såväl finansiell karaktär som rörelsekaraktär. Risker av finansiell karaktär utgörs främst av löneinflation, råvarupriser och valutaexponering medan risker av rörelsekaraktär utgörs av etableringen i Storbritannien, inköp i Kina, konkurrens, logistik, nyckelpersoner, socialt ansvar, sortiment och svinn. När det gäller beskrivning och kvantifiering av de finansiella riskerna beskrivs dessa i not 2 i årsredovisningen samt på sidan 34-36 i den tryckta årsredovisningen.

Miljöpåverkan

Bolaget har anmälningsplikt gällande den verksamhet som rör mellanlagring av elektronikavfall. Anmälningsplikten gäller till varje svensk kommun i vilken vi har en butik. I övrigt bedriver bolaget inte några anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. När det gäller el- och elektronikavfall samarbetar vi i Sverige med organisationen Elkretsen, som är elbranschens gemensamma bolag för hanteringen. Vi är anslutna till returorganisationen Repa. I Norge är vi anslutna till returorganisationerna AS Batteriretur, Renas AS, Elektronikkretur AS och Hvitvareretur AS. I Finland sker motsvarande samarbete med Serty.

Inom koncernen bedrivs ett kontinuerligt miljöarbete och detta beskrivs mer utförligt på sidan 20-21 i den tryckta årsredovisningen samt på hemsidan www.clasohlson.se.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2007 beslutade att ersättning ska utgå som fast och rörlig lön, pension och eventuella förmåner. Storleken på ersättningarna bereds av styrelsens ersättningsutskott och beslutas av styrelsen. Vid en extra stämma i april 2008 fastställdes nuvarande riktlinjer. Nuvarande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som även kommer att föreslås på årsstämma 2008 är enligt följande:

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktiga incitament baserade på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspeglar omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta lönen ska ses över årligen för att säkerhetsställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive "STI")

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår. Ersättningen från STI-programmet kan maximalt utgöra 50 procent av den fasta lönen, vilket gör att bolaget från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer.

Långsiktiga incitament

Styrelsen kommer att på årlig basis utvärdera huruvida ett långsiktigt incitamentsprogram (till exempel aktie- eller aktieprisbaserat) ska föreslås en stämma eller inte. Vid en extra stämma i april 2008 antog stämman styrelsens förslag att införa

ett långsiktigt aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2008 för ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner (maximalt 40 personer) som bedöms ha stor möjlighet att påverka Clas Ohlsons långsiktiga utveckling. Programmet implementerades i maj och samtliga inbjudna deltagare i programmet har valt att uppfylla kravet att göra en initial egen investering i Clas Ohlson aktier motsvarande ett belopp om mellan 5 och 10 procent av sin bruttolön.

Pension

Pensionsöverenskommelser ska, om möjligt, vara avgiftsbaserade och utformade i enlighet med nivåer och praxis som gäller i det land som den ledande befattningshavaren är anställd i.

Övriga förmåner

Övriga förmåner kan förekomma i enlighet med de villkor som gäller för det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Sådana förmåner får dock inte utgöra en större andel av den sammanlagda ersättningen.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare ska erbjudas villkor i enlighet med den lagstiftning och praxis som gäller för det land i vilket vederbörande är anställd. Under uppsägningstiden ska ledande befattningshavare vara förhindrade att verka i konkurrerande verksamhet. I vissa fall kan ett konkurrensförbud mot fortsatt ersättning tillämpas högst för 24 månader efter uppsägningstidens utgång.

Bemyndigande för styrelsen att frångå riktlinjerna

Om särskilda skäl föreligger ska styrelsen kunna frångå dessa riktlinjer. I händelse av en större avvikelse ska inför nästa årsstämma aktieägarna informeras om skälen för detta.

För mer information om ersättningar, se not 6 samt sidan 67-68 i den tryckta årsredovisningen.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till 4 062,8 Mkr (3 424,7 Mkr) och resultatet efter finansiella poster uppgick till 721,0 Mkr (491,0 Mkr). Resultatet har påverkats positivt av ökad utdelning från dotterföretag och ändrade internpriser.

Likviditeten har varit god. Årets investeringar har uppgått till 197,4 Mkr (99,1 Mkr). Ansvarsförbindelser för moderbolaget uppgick till 90,4 Mkr (81,9 Mkr).

Händelser efter årets slut

Clas Ohlson har gjort en överenskommelse (agreement for lease) gällande villkoren för sitt första butikscontrakt i Storbritannien. Den nya butiken kommer att ligga i köpcentret the Whitgift Croydon i sydöstra London och kommer att ha en butiksyta på 1 900 kvadratmeter. Uptagningsområdet för butiken är ca 512 000 invånare. Köpcentret har totalt 140 butiker, 7 000 parkeringsplatser och 25 miljoner besökare per

år. Den nya Clas Ohlson-butiken beräknas öppna under tredje kvartalet 2008/09.

Styrelsen har fattat beslut om att utnyttja stämmans bemyndigande att återköpa aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2008. Clas Ohlson kommer att göra återköp om maximalt 645 000 aktier fram till årsstämman 2009. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Nordic Exchange Stockholm till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet.

Utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningsandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt.

Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

För räkenskapsåret 2007/08 föreslår styrelsen att utdelning ska lämnas med 5,00 kronor per aktie (föregående år 4,50 kronor). Styrelsens förslag motsvarar cirka 78 procent av koncernens resultat efter skatt (77 procent).

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (svenska kronor):

Balanserad vinst	537 141 426
Årets vinst	552 585 683
Summa	1 089 727 109

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att:

Till aktieägarna utdelas 5,00 kronor per aktie	328 000 000
I ny räkning överföres	761 727 109
Summa	1 089 727 109

Som avstämningsdag för utdelning föreslås den 17 september 2008. Den av årsstämman beslutade utdelningen beräknas i så fall utsändas den 22 september 2008.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens uppfattning följande:

En allsidig bedömning av moderbolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på moderbolagets och koncernens egna kapital och likviditet. När det gäller koncernens soliditet uppgår denna till 68,4 procent före utdelning och 62,8 procent efter utdelning. Detta bedöms vara en fullgod soliditet även beaktat den kommande expansionen i Norden och Storbritannien. Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Fem år i sammandrag

Mkr	2007/2008	2006/2007	2005/2006	2004/2005	2003/2004 ¹
RESULTATRÄKNING					
Nettoomsättning	4 661,6	4 101,2	3 567,6	2 954,8	2 509,5
Rörelseresultat	577,5	530,9	484,5	420,5	356,6
Resultat före skatt	587,8	537,8	491,0	425,9	363,6
Inkomstskatt	-166,0	-152,0	-138,9	-120,6	-102,7
Årets resultat	421,8	385,8	352,1	305,3	260,9
BALANSRÄKNING					
Anläggningstillgångar	852,0	683,5	642,6	563,7	411,7
Varulager	952,6	826,7	749,0	542,9	447,1
Kortfristiga fordringar	107,1	79,6	55,3	46,4	36,4
Likvida medel, kortfristiga placeringar	280,3	347,9	338,4	445,2	417,9
Summa tillgångar	2 192,0	1 937,7	1 785,3	1 598,2	1 313,1
Eget kapital	1 499,5	1 367,3	1 256,9	1 058,6	883,7
Långfristiga skulder, icke räntebärande	26,9	23,9	23,6	18,3	63,3
Kortfristiga skulder, icke räntebärande	665,6	546,5	504,8	521,3	366,1
Summa eget kapital och skulder	2 192,0	1 937,7	1 785,3	1 598,2	1 313,1
KASSAFLÖDE					
Kassaflöde från rörelsen	480,0	405,1	187,8	355,4	296,6
Investeringar	-250,6	-125,1	-140,7	-198,6	-162,9
Kassaflöde efter investeringar	229,4	280,0	47,1	156,8	133,7
NYCKELTAL					
Omsättningstillväxt, %	13,7	15,0	20,7	17,7	17,8
Bruttomarginal, %	40,2	39,7	39,9	40,4	40,2
Rörelsemarginal, %	12,4	12,9	13,6	14,2	14,2
Rörelsemarginal butiker, %	12,5	13,2	13,8	14,5	14,5
Rörelsemarginal distanshandel, %	9,5	5,1	8,6	8,6	9,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %	41,0	40,9	42,4	43,9	45,2
Avkastning på eget kapital, %	29,4	29,4	30,4	31,4	32,2
Soliditet, %	68,4	70,6	70,4	66,2	67,3
Försäljning per kvadratmeter i butik, tkr	44	45	48	48	49
Antal butiker vid årets slut	86	71	59	48	38
Antal årsanställda	1 801	1 647	1 439	1 229	1 067
DATA PER AKTIE²					
Antal aktier, tusental	65 600	65 600	65 600	65 600	65 600
Vinst per aktie, kr	6,43	5,88	5,37	4,65	3,98
Bruttokassaflöde per aktie, kr	7,71	7,02	6,32	5,40	4,55
Eget kapital per aktie, kr	22,86	20,84	19,16	16,14	13,47
Utdelning, kr	5,00 ³	4,50	4,00 ⁴	2,50	2,00

¹ Jämförelsetal är inte upprättade enligt IFRS.

² Omräknat efter split oktober 2004.

³ Föreslagen utdelning.

⁴ Inklusive extra utdelning 1,00 kr.

Kommentarer till femårsutvecklingen

Försäljning

Försäljningen har under de senaste fem åren ökat från 2 509,5 Mkr till 4 661,6 Mkr, en ökning med 86 procent. Ökningen har skett helt organiskt, det vill säga utan förvärv. Prisutvecklingen under perioden är neutral. Det senaste två verksamhetsåren höjdes försäljningspriserna med 2 procent men tidigare har priserna sänkts med i genomsnitt 2 procent per år. Valutakurserna för den norska kronan och euro (Finland) är i stort sett desamma som för fem år sedan. Under perioden har dock kurserna varierat. Slutsatsen är således att mer än hela försäljningsökningen härrör sig till ökade försäljningsvolymerna.

När det gäller försäljningsökningen i jämförbara butiker har denna de senaste fem åren uppgått till 0 procent, 2 procent, 4 procent, 5 procent respektive 4 procent.

Antal butiker

Den främsta anledningen till försäljningsökningen är att antalet nya butiker successivt har ökat. 2007/08 öppnades femton nya butiker, 2006/07 tolv, 2005/06 elva, 2004/05 tio, 2003/04 åtta.

Vid början av verksamhetsåret 2003/04 fanns 30 butiker jämfört med 86 butiker i slutet av verksamhetsåret 2007/08.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet har under de senaste fem åren ökat från 356,6 Mkr till 577,5 Mkr, en ökning med 62 procent. Resultatet har således inte ökat i samma takt som försäljningen. Det beror främst på tre faktorer: dels på vår etablering i Finland där vi än så länge har lägre marginaler, dels på att etableringstakten av nya butiker har ökat och dels på att nya mindre butiker har en lägre lönsamhet än befintliga. Därtill kommer även de senaste åren uppstartskostnader för etablering av verksamhet i Storbritannien och Kina.

Bruttomarginal

Bruttomarginalen uppgick under verksamhetsåret till 40,2 procent vilket är oförändrat jämfört med 2003/04.

Marginalen har påverkats positivt av valutaeffekter samtidigt som ett antal faktorer påverkat marginalen negativt. Dessa är främst ökade fraktkostnader till följd av ökade världsmarknadspriser och längre fraktavstånd, ökade inköpspriser till följd av högre råvarukostnader, ökade miljöavgifter på produkterna till följd av förändrad lagstiftning samt förändringar i försäljningsmixen.

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen har under de senaste fem åren minskat från 14,2 procent till 12,4 procent. Detta är främst en följd av de tre faktorer som beskrivits i avsnittet om rörelseresultat.

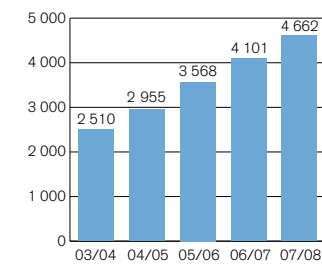
Kassaflöde

Kassaflödet från rörelsen har de senaste fem åren ökat från 296,6 Mkr till 480,0 Mkr, en ökning med 62 procent. Detta innebär att kassaflödet har ökat i samma takt som rörelseresultatet. De genomsnittliga årliga investeringarna de senaste fem åren uppgår till 175,6 Mkr.

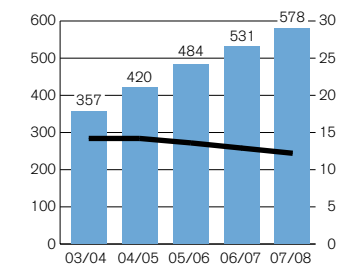
Avkastning

Avkastningen på sysselsatt kapital har under de senaste fem åren minskat från 45,2 procent till 41,0 procent medan avkastningen på eget kapital minskat från 32,2 procent till 29,4 procent. Minskningen är främst en följd av den minskade rörelsemarginalen.

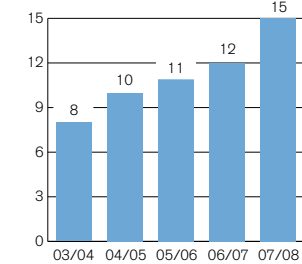
Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr
Rörelsemarginal, %

Antal nya butiker

Koncernen

Resultaträkning

Mkr	Not	070501 -080430	060501 -070430
	1, 2		
Nettoomsättning		4 661,6	4 101,2
Kostnad för sålda varor	4	-2 788,7	-2 474,1
Bruttoresultat		1 872,9	1 627,1
Försäljningskostnader	4, 5, 6	-1 183,1	-996,4
Administrationskostnader	4, 5, 6, 7	-110,9	-100,0
Övriga rörelseintäkter	3	1,0	1,1
Övriga rörelsekostnader	3	-2,4	-0,9
Rörelseresultat		577,5	530,9
<i>Finansiella poster</i>			
Finansiella intäkter	8	10,9	7,1
Finansiella kostnader	8	-0,6	-0,2
Resultat före skatt		587,8	537,8
Inkomstskatt	9	-166,0	-152,0
Årets vinst		421,8	385,8
Antal aktier, miljoner		65,6	65,6
Vinst per aktie, kr (före och efter utspädning för vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare under året)	10	6,43	5,88
Föreslagen utdelning per aktie, kr	11	5,00	4,50

Kassaflödesanalys

Mkr	070501 -080430	060501 -070430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	577,5	530,9
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	83,7	75,0
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	1,6	0,2
- övriga ej kassaflödespåverkande poster	0,7	0,0
Erhållna räntor	9,2	6,3
Erlagda räntor	-0,6	-0,2
Betald skatt	-150,3	-143,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	521,8	469,0
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	3,9	-3,6
- varulager	-115,3	-87,4
- övriga fordringar	-25,8	-19,9
- leverantörsskulder	71,1	12,7
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	24,3	34,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	480,0	405,1
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-251,6	-126,3
Försäljning av inventarier	1,0	1,1
Förvärv av långfristiga fordringar	0,0	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-250,6	-125,1
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Utdelning till aktieägare	-295,2	-262,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-295,2	-262,4
Årets kassaflöde	-65,8	17,6
Likvida medel vid årets början	347,9	338,4
Kursdifferens i likvida medel	-1,8	-8,1
Likvida medel vid årets slut	280,3	347,9

Koncernen

Balansräkning

Mkr	Not	08-04-30	07-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		273,0	279,8
Inventarier, verktyg och installationer		431,9	398,4
Pågående nyanläggningar		143,8	0,5
Summa materiella anläggningstillgångar		848,7	678,7
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar		0,1	0,1
Uppskjuten skattefordran	9	2,5	4,6
Långfristiga fordringar		0,1	0,1
Överskott i pensionsplan	18	0,6	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar		3,3	4,8
Summa anläggningstillgångar		852,0	683,5
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager	13	952,6	826,7
Kundfordringar	14	13,3	17,0
Övriga fordringar		5,3	15,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	88,5	47,0
Likvida medel	16	280,3	347,9
Summa omsättningstillgångar		1 340,0	1 254,2
Summa tillgångar		2 192,0	1 937,7

Balansräkning

Mkr	Not	08-04-30	07-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	17		
<i>Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Övrigt tillskjutet kapital		90,4	90,4
Omräkningsdifferenser		-8,2	-13,8
Balanserad vinst inklusive årets resultat		1 335,3	1 208,7
Summa eget kapital		1 499,5	1 367,3
<i>Långfristiga skulder</i>			
Uppskjutna skatteskulder	9	23,0	23,0
Pensionsförpliktelser	18	0,0	0,9
Övriga avsättningar		3,9	0,0
Summa långfristiga skulder		26,9	23,9
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder	19	238,0	165,7
Skatteskuld		149,3	137,6
Övriga kortfristiga skulder	19	30,8	25,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	227,9	201,1
Övriga avsättningar	21	19,6	16,8
Summa kortfristiga skulder		665,6	546,5
Summa eget kapital och skulder		2 192,0	1 937,7

Förändring i koncernens eget kapital

Mkr	Hänförligt till moderföretagets aktieägare					
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräkningsdifferenser	Säkringsreserv	Balanserad vinst	Summa
Ingående balans per 1 maj 2006	82,0	90,4	-0,8	0,0	1 085,3	1 256,9
Valutakursdifferenser			-13,0			-13,0
Kassaflödessäkringar redovisade i eget kapital, efter skatt ¹				9,1		9,1
Kassaflödessäkringar redovisade mot resultaträkningen, efter skatt ²				-7,5		-7,5
Kassaflödessäkringar inkluderade i varulager				-1,6		-1,6
Summa transaktioner redovisade direkt mot eget kapital	0,0	0,0	-13,0	0,0	0,0	-13,0
Årets resultat					385,8	385,8
Summa redovisade intäkter och kostnader i eget kapital	0,0	0,0	-13,0	0,0	385,8	372,8
Utdelning					-262,4	-262,4
Utgående balans per 30 april 2007	82,0	90,4	-13,8	0,0	1 208,7	1 367,3
Ingående balans per 1 maj 2007	82,0	90,4	-13,8	0,0	1 208,7	1 367,3
Valutakursdifferenser			5,6			5,6
Kassaflödessäkringar redovisade i eget kapital, efter skatt ¹				-26,8		-26,8
Kassaflödessäkringar redovisade mot resultaträkningen, efter skatt ²				21,2		21,2
Kassaflödessäkringar inkluderade i varulager				5,6		5,6
Summa transaktioner redovisade direkt mot eget kapital	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0	5,6
Årets resultat					421,8	421,8
Summa redovisade intäkter och kostnader i eget kapital	0,0	0,0	5,6	0,0	421,8	427,4
Utdelning					-295,2	-295,2
Utgående balans per 30 april 2008	82,0	90,4	-8,2	0,0	1 335,3	1 499,5

¹ Skatt har beaktats med +10,4 Mkr (-3,5 Mkr)

² Skatt har beaktats med -8,2 Mkr (+2,9 Mkr)

Moderbolaget

Resultaträkning

Mkr	Not	070501 -080430	060501 -070430
	1, 2		
Nettoomsättning	22	4 062,8	3 424,7
Kostnad för sålda varor	4, 22	-2 750,8	-2 450,3
Bruttoresultat		1 312,0	974,4
Försäljningskostnader		-665,4	-561,5
Administrationskostnader		-97,6	-84,9
Övriga rörelseintäkter	3	0,8	1,0
Övriga rörelsekostnader	3	-0,5	-0,7
Rörelseresultat	4,5,6,7	549,3	328,3
<i>Finansiella poster</i>			
Utdelning från koncernföretag	23	165,8	159,4
Ränteintäkter	8	6,5	3,5
Räntekostnader	8	-0,6	-0,2
Resultat efter finansiella poster		721,0	491,0
Bokslutsdispositioner	24	-16,0	-26,9
Resultat före skatt		705,0	464,1
Inkomstskatt	9	-152,4	-86,7
Årets vinst		552,6	377,4
Föreslagen utdelning per aktie, kr (före och efter utspädning)	11	5,00	4,50

Kassaflödesanalys

Mkr	070501 -080430	060501 -070430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	549,3	328,3
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	59,8	54,3
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	-0,1	0,2
- övriga ej kassaflödespåverkande poster	0,9	0,0
Erhållna utdelningar	165,8	159,4
Erhållna räntor	4,2	4,1
Erlagda räntor	-0,6	-0,2
Betald skatt	-82,5	-57,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	696,8	488,8
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	4,2	-3,9
- varulager	-67,8	-50,2
- övriga fordringar	-216,1	14,0
- leverantörsskulder	58,8	4,6
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	14,3	15,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	490,2	469,0
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-197,4	-99,1
Försäljning av inventarier	0,8	1,1
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,1
Nybildning dotterbolag	-4,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-200,6	-97,9
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Utdelning till aktieägare	-295,2	-262,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-295,2	-262,4
Årets kassaflöde	-5,6	108,7
Likvida medel vid årets början	200,4	91,7
Likvida medel vid årets slut	194,8	200,4

Moderbolaget

Balansräkning

Mkr	Not	08-04-30	07-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		273,0	279,6
Inventarier, verktyg och installationer		287,9	287,7
Pågående nyanläggningar		143,8	0,5
Summa materiella anläggningstillgångar		704,7	567,8
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	23	34,4	30,4
Aktier och andelar		0,1	0,1
Summa finansiella anläggningstillgångar		34,5	30,5
Summa anläggningstillgångar		739,2	598,3
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager</i>	13		
Handelsvaror		703,9	636,1
Summa varulager		703,9	636,1
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	14	8,2	12,4
Fordran på koncernföretag	22	252,0	65,6
Övriga fordringar		0,7	0,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	56,5	25,0
Summa kortfristiga fordringar		317,4	103,1
Kassa och bank	25	194,8	200,4
Summa omsättningstillgångar		1 216,1	939,6
Summa tillgångar		1 955,3	1 537,9

Balansräkning

Mkr	Not	08-04-30	07-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	17		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Reservfond		106,8	106,8
Summa bundet eget kapital		188,8	188,8
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		537,1	454,9
Årets vinst		552,6	377,4
Summa fritt eget kapital		1 089,7	832,3
Summa eget kapital		1 278,5	1 021,1
Obeskattade reserver	26	152,6	136,6
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	21	11,5	10,6
Summa avsättningar		11,5	10,6
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder	19	195,9	137,0
Skatteskuld		138,6	73,4
Övriga kortfristiga skulder	19	11,0	11,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	167,2	147,4
Summa kortfristiga skulder		512,7	369,6
Summa eget kapital och skulder		1 955,3	1 537,9
Ställda säkerheter	27	67,0	67,0
Ansvarsförbindelser	28	90,4	81,9

Förändring i moderbolagets eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans per 1 maj 2006	82,0	106,8	717,3	906,1
Utdelning			-262,4	-262,4
Årets resultat			377,4	377,4
Utgående balans per 30 april 2007	82,0	106,8	832,3	1 021,1
Ingående balans per 1 maj 2007	82,0	106,8	832,3	1 021,1
Utdelning			-295,2	-295,2
Årets resultat			552,6	552,6
Utgående balans per 30 april 2008	82,0	106,8	1 089,7	1 278,5

Redovisningsprinciper och noter

Belopp i Mkr om ej annat anges

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Överrensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) såsom de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU.

Moderbolagets årsredovisning är upprättad enligt den svenska årsredovisningslagen (ÅRL) och samma redovisningsprinciper som för koncernen tillämpas utom i de fall som anges nedan under "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föranleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av den svenska årsredovisningslagen.

Upplysning om kommande standarder

Följande nya standarder, samt ändringar och tolkningar av befintliga standarder har publicerats. De är obligatoriska för koncernens redovisning för räkenskapsår som börjar den 1 maj 2008 eller senare, men har inte tillämpats i förtid av koncernen:

Standard eller tolkningsuttalande (ikraftträdandedatum)	
IAS 1 *	Ändring – Utformning av finansiella rapporter (2009-01-01)
IAS 23 *	Ändring – Lånekostnader (2009-01-01)
IAS 27 *	Ändring – Koncernredovisning och separata finansiella rapporter (2009-07-01)
IAS 32 *	Finansiella instrument (2009-01-01)
IFRS 2 *	Ändring – Aktierelaterade instrument (2009-01-01)
IFRS 3 *	Ändring – Rörelseförvärv (2009-07-01)
IFRS 8	Rörelsesegment (2009-01-01)
IFRIC 12 *	Service concession arrangements (2008-01-01)
IFRIC 13 *	Customer loyalty programmes (2008-07-01)
IFRIC 14 *	IAS 19 – Begränsningar i förvaltningstillgångars värde, minimifonderingskrav samt samspelet mellan dessa (2008-05-01)

* Dessa standarder/tolkningar är ej antagna av EU vid denna tidpunkt.

Av ovanstående standarder bedöms endast IAS 1 och IFRS 8 ha en inverkan på bolaget.

Förutsättningar vid upprättandet

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvaluta för moderbolaget och koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal svenska kronor med en decimal. Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moder- och dotterföretag.

Uppskattningar och antaganden

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet och bedöms inte innebära någon betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår. Eventuella ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen enbart påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Mer information om gjorda uppskattningar och antaganden återfinns i noterna 13, 18 och 21.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och samtliga de företag över vilka moderbolaget direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. I koncernredovisningen ingår de helägda dotterföretagen Clas Ohlson AS, Clas Ohlson OY och Clas Ohlson Ltd. Vid upprättandet av koncernredovisningen har förvärvsmetoden tillämpats. Omräkning av de utländska dotterföretagens bokslut har skett till dagskursmetoden, vilken innebär att tillgångar, skulder och eget kapital omräknats från funktionell valuta till svenska kronor enligt den valutakurs som råder på balansdagen och resultaträkningar till genomsnittlig valutakurs för året. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid årets slut än vid årets början, redovisas mot eget kapital. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning och internvinster i sin helhet.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, då vinster/förluster redovisas i eget kapital. För derivat se avsnitt om finansiella instrument.

Intäkter

Koncernens intäkter genereras av försäljning av produkter till konsument i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningsintäkterna redovisas netto med avdrag för mervärdesskatt, returer, reservering för öppet köp och rabatter. Intäkterna redovisas i samband med försäljning/leverans till kund då väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen. Räntointäkter avser ränta på banktillgodohavanden. Intäkten redovisas i den period som räntan avser. Räntebärande värdepapper värderas löpande till marknadsvärde via resultaträkningen.

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Dessa temporära skillnader har huvudsakligen uppkommit vid avskrivning av anläggningstillgångar, värdering av varulager, avsättningar för pensioner samt hantering av skattemässiga underskott i dotterföretag i Finland. När det gäller det sistnämnda är vår bedömning att vi kommer att kunna utnyttja underskottet till fullo.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar baseras på tillgångarnas anskaffningskostnad och beräknade nyttjandeperiod. Linjär avskrivning används för samtliga materiella anläggningstillgångar. Mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Inventarier, verktyg och installationer	3–15 år
Byggnader	25–33 år
Markanläggningar	20 år

Ny- och återanskaffningar aktiveras, medan kostnader för underhåll och reparationer kostnadsföres. Då tillgångar säljs eller utangeras, bortskrivs anskaffningskostnaden och därmed sammanhängande ackumulerade avskrivningar. Eventuell vinst eller förlust resultatföres. Eventuella räntekostnader läggs inte till tillgångarnas anskaffningskostnad utan kostnadsföres när de uppkommer. Samtliga Clas Ohlsons fastigheter är rörelsefastigheter.

Nedskrivningar

Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdeminskning närhelst händelser eller förändringar i förhållande indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Leasing

I koncernen tillika moderbolaget förekommer endast leasingkontrakt i form av hyreskontrakt för butikslokaler. Samtliga butiker utom den i Insjön förhyrs. Dessa avtal har klassificerats som operationella leasingavtal då de inte innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet överförs till hyresgästen.

Varulager

Varulagret har värderats med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för försäljningskostnader. Avdrag sker för internvinster som uppkommer vid leverans mellan i koncernen ingående bolag. Erforderlig inkuransavsättning har gjorts. I kostnader för varulager ingår överföringar från eget kapital av eventuella vinster/förluster från kassaflödessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av varor.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Koncernen klassificerar sina finansiella instrument i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella instrument som hålles till förfall och finansiella tillgångar som kan säljas. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle.

Köp och försäljningar av finansiella instrument redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument värderas inledningsvis till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella instrument tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och fördelar som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, då vinster/förluster redovisas i eget kapital (se under rubriken Omräkning av utländsk valuta). Lånefordringar och kundfordringar samt finansiella investeringar som hålles till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Realiserade och orealiserade vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen ingår i resultaträkningen i den period de uppstår. Vid bokslutstillfället fanns endast lånefordringar och kundfordringar. Löpande under räkenskapsåret brukar dock finansiella instrument i form av räntebärande värdepapper finnas.

När det gäller eventuella derivat som inte är ett instrument i en valutasäkring ska förändringar i verkligt värde redovisas över resultaträkningen. Vid säkring av kassaflöde som är kvalificerade för säkringsredovisning, ska förändringar i säkringsinstrumentens verkliga värde redovisas under eget kapital i säkringsreserven, tills underliggande, säkrad post, redovisas, varvid samtidigt alla därtill knutna säkringsposter i eget kapital överförs till resultaträkningen och redovisas i kostnad för sålda varor. Clas Ohlson tillämpar löpande under året säkringsredovisning på valutaterminsavtal i den utsträckning de kvalificerar för säkringsredovisning enligt kraven. Säkringarna avser i samtliga fall kassaflödessäkringar. Vid bokslutstillfället fanns inga utestående valutaterminsavtal, vilket är oförändrat mot föregående år. För information angående koncernens valutasäkringpolicy, se not 2 under avsnittet Valutarisk.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader från anskaffningstidpunkten.

Ersättningar till anställda

Samtliga incitamentsprogram inom koncernen har under räkenskapsåret utbetalats i form av lön eller pensionspremier. Det finns tre olika typer av resultatbaserade löner (bonuslöner). Ett som baserar sig på försäljningen per arbetad timme som används för anställda i butiker och distributionscentral. Två olika som baserar sig på koncernens resultat för koncernens tjänstemän och ledande befattningshavare. Redovisning av ersättningarna sker löpande samt i varje del- och helårsbokslut. Clas Ohlson har under räkenskapsåret inte haft några aktierelaterade ersättningar till de anställda. När det gäller eventuella avgångsvederlag redovisas en avsättning i de fall där företaget bevisligen är förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång.

När det gäller pensioner förekommer både förmånsbaserade och avgiftsbaserade pensionsplaner. I det finska dotterföretaget är pensionsförsäkringarna avgiftsbestämda i sin helhet. I moderbolaget finns både avgifts- och förmånsbestämda pensionsförsäkringar. Den förmånsbestämda ITP-planen (Alecta) hanteras dock som en avgiftsbestämd pensionsförsäkring i enlighet med uttalande från FAR SRS. I det norska dotterföretaget finns både avgifts- och förmånsbestämda pensionsförsäkringar. Beräkningen av de framtida förpliktelserna, gällande förmånsbestämda pensionsförsäkringar, görs varje år enligt en modell som beskrivs utförligt nedan.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inga förpliktelser att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas med kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

I förmånsbaserade planer utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas. I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran. I de fall ett överskott i en plan inte helt går att utnyttja redovisas endast den del av överskottet som företaget kan återvinna genom minskade framtida avgifter eller återbetalningar.

Beträffande förmånsbestämda planer beräknas pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Metoden fördelar kostnaden för pensioner i takt med att de anställda utför tjänster för företaget som ökar deras rätt till framtida ersättning. Beräkningen utförs årligen av oberoende aktuarier. Företagets åtaganden värderas till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användning av en diskonteringsränta som motsvarar räntan på förstklassiga företagsobligationer med en löptid som motsvarar de aktuella åtagandena. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 18. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antagandena ändras. Den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, vid föregående års utgång, som överstiger 10 procent av det största av förpliktelsernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstetid.

Avsättningar

Avsättning redovisas i balansräkningen bland kort- och långfristiga skulder när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som är en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar sker för öppet köp, outlösta presentkort och beräknade framtida garantiåtaganden.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassa- eller banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuation, dels har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Segmentsredovisning

En uppdelning har gjorts av primärt respektive sekundärt segment av företagets verksamhet. Avgörande för valet har varit vilka slag av risker och möjligheter som dominerar samt hur företaget är organiserat och hur det interna rapporteringssystemet är uppbyggt. Verksamheten utgörs till fullo av försäljning av produkter inom hus, hem, teknik och hobby varför det räknas som primärt segment. Som sekundärt segment räknas uppdelningen i geografiska kundmarknader. Försäljning mellan segment har ej förekommit. En uppdelning skulle även kunna ske mellan butiker och distanshandel men då butikerna står för 97 procent av försäljningen är inte denna uppdelning relevant när det gäller segmentsredovisning.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt den svenska årsredovisningslagen, ÄRL och Redovisningsrådets Rekommendationer RR 32:06 Redovisning för juridisk person. Denna innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för ÄRL och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Skillnaden mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper för Clas Ohlson är att IAS 1 inte tillämpas beträffande uppställning av balans- och resultaträkningarna, som i stället ställs upp enligt ÄRL.

Redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Not 2 Finansiella risker

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk, ränterisk och prisrisk), kreditrisk, likviditetsrisk och kassaflödesrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning (koncernfinans) enligt policy som fastställs av styrelsen. Koncernfinans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar principer såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, användning av derivat samt placering av överlikviditet.

MARKNADSRISK

Valutarisk

En betydande del av leverantörsskulderna utgör skulder i utländsk valuta och är därmed utsatta för valutarisker. Vid inköp används i koncernen terminssäkringar av de viktigaste valutorna för att minska eventuella valutarisker i enlighet med finanspolicy. Cirka 50 procent av det förväntade flödet ett år framåt valutasäkras i samband med att priserna i huvudkatalogen bestäms. Vid verksamhetsårets slut hade samtliga valutaterminsavtal utnyttjats.

Ungefär 38 procent av bolagets inköp görs i andra valutor än den svenska. De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) mycket viktig för koncernen då mer än en tredjedel av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg, eftersom bolaget har en högre försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden. Nedanstående tabell visar hur rörelseresultatet påverkas av förändringar av de viktigaste valutorna. Observera att tabellen gäller exklusive valutasäkringar. Även den norska kronan valutasäkras efter ovanstående principer.

Valuta	Förändring	Påverkan på rörelseresultat, Mkr
NOK	+/- 5 procent	+/- 39
USD	+/- 5 procent	-/+ 21
HKD	+/- 5 procent	-/+ 10
EUR	+/- 5 procent	+/- 4

Likvida medel är också utsatta för en valutarisk då en viss del av medlen är placerade hos dotterföretagen. Av totalt 280,3 Mkr är 194,8 Mkr placerade i Sverige, 42,6 Mkr i Norge, 39,4 Mkr i Finland och 3,5 Mkr i Storbritannien. Valutasäkringar för att säkra likvida tillgångar eller eget kapital i dotterföretagen används ej.

Ränterisk

Ränterisken är mycket låg då den genomsnittliga löptiden på bolagets placeringar normalt understiger tre månader. Vid årets slut fanns inga kortfristiga placeringar men de kan förekomma löpande under året. Räntebärande skulder saknas.

Prisrisk

Prisrisken betecknas som låg då bolaget handlar från mer än 800 leverantörer. Vidare undviker bolaget i enlighet med inköspolicy att ingå långsiktiga leveransavtal, för att på så sätt behålla flexibilitet avseende leverantörer och produkter.

Kreditrisk

Kundfordringarna karaktäriseras av en mycket låg risk då varje delpost är liten samt att koncernens kreditpolicy är restriktiv. Reservering av osäkra fordringar sker efter individuell prövning men detta har inte behövts göras de senaste två verksamhetsåren vare sig för koncernen eller för moderbolaget.

De kortfristiga placeringarna avser normalt placeringar i företagscertifikat på den svenska räntemarknaden. Förlustrisken är låg då policyn är att välja certifikat med en mycket hög kreditrating. Vid årets slut fanns inga kortfristiga placeringar, men de kan förekomma löpande under året.

Likvida medel är placerade på olika bankkonton i huvudsak i Svenska Handelsbanken med dess utländska kontor i Norge, Finland och Storbritannien. Kreditrisken bedöms vara obetydlig.

Kapitalrisk

Kapitalrisken betecknas som låg då koncernen vid bokslutstillfället inte hade några räntebärande skulder och en soliditet på 68,4 procent.

Not 3 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Övriga rörelseintäkter				
Valutakursdifferenser	0,8	1,1	0,6	1,0
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	0,2	0,0	0,2	0,0
Summa	1,0	1,1	0,8	1,0
Övriga rörelsekostnader				
Valutakursdifferenser	-0,7	-0,7	-0,4	-0,5
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	-1,7	-0,2	-0,1	-0,2
Summa	-2,4	-0,9	-0,5	-0,7

Not 4 Avskrivningar

Koncernen	2007/08	2006/07
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Byggnader och mark	14,4	13,8
Inventarier, verktyg och installationer	69,3	61,2
Summa	83,7	75,0
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	16,8	15,7
Försäljningskostnader	64,4	56,9
Administrationskostnader	2,5	2,4
Summa	83,7	75,0
Moderbolaget	2007/08	2006/07
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Byggnader och mark	14,1	13,7
Inventarier, verktyg och installationer	45,7	40,6
Summa	59,8	54,3
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	14,4	13,6
Försäljningskostnader	42,9	38,3
Administrationskostnader	2,5	2,4
Summa	59,8	54,3

Not 5 Kostnader fördelade på kostnadslag

Lönekostnaderna inklusive sociala kostnader i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 919,7 Mkr (810,4 Mkr) och i moderbolaget till 647,9 Mkr (576,2 Mkr). Avskrivningarna i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 83,7 Mkr (75,0 Mkr) och i moderbolaget till 59,8 Mkr (54,3 Mkr).

Not 6 Kostnader för ersättning till anställda

	2007/08		2006/07	
	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader
Löner och andra ersättningar				
Moderbolaget	465,0		406,4	
Dotterföretag	232,0		199,5	
Summa koncernen	697,0		605,9	
Sociala kostnader				
Moderbolaget	182,9	34,0	169,8	32,2
Dotterföretag	39,8	9,9	34,7	10,1
Summa koncernen	222,7	43,9	204,5	42,3

Av moderbolagets pensionskostnader avser 4,7 Mkr (12,6 Mkr) gruppen styrelse, VD och vVD. Avtalspensionering skedde föregående år av styrelseledamoten Björn Haid med 9,4 Mkr. Av dotterföretagens pensionskostnader avser 0,6 Mkr (0,6 Mkr) VD i dotterföretag.

I koncernen uppgick årets kostnader för avgiftsbaserade pensioner till 37,9 Mkr (35,6 Mkr) och för förmånsbaserade pensioner till 0,2 Mkr (3,0 Mkr). I moderbolaget förekommer både avgiftsbaserade och förmånsbaserade pensionsplaner. Den förmånsbaserade ITP-planen (Alecta) hanteras som en avgiftsbestämd pensionsförsäkring i enlighet med uttalande från FAR SRS. Årets totala kostnader i moderbolaget (inklusive Alecta) uppgick till 28,2 Mkr (28,5 Mkr). Årets kostnader för särskild löneskatt på pensionspremier uppgick till 5,8 Mkr (3,7 Mkr). För mer information när de gäller de förmånsbaserade pensionsplanerna i koncernen, se not 18.

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare

	2007/08	2006/07
Moderbolaget		
Löner och andra ersättningar	23,4	17,2
- varav tantiem	4,5	3,5
Pensionskostnader	7,0	15,1
Antal personer i gruppen	16	13
Koncernen	2007/08	2006/07
Löner och andra ersättningar	28,2	21,6
- varav tantiem	5,2	4,2
Pensionskostnader	7,6	15,7
Antal personer i gruppen	18	15

Avtalspensionering skedde föregående år av styrelseledamoten Björn Haid med 9,4 Mkr.

Ersättningar till styrelse

Till styrelsens ledamöter utgår arvode enligt årsstämmans beslut. Görs arbete utöver själva styrelsearbetet för bolagets räkning utgår särskild ersättning för detta. Styrelseledamöter som är anställda i bolaget erhåller ej styrelsearvode. Pension eller övriga incitamentsprogram utgår ej till bolagets styrelse.

Styrelsearvodet i dotterföretag har utgått med 0,2 Mkr (0,2 Mkr) till externa ledamöter. I övrigt har inga styrelsearvodet utgått i dotterföretagen.

	2007/08		2006/07	
	Styrelsearvode	Övriga löner	Styrelsearvode	Övriga löner
Styrelsen				
Anders Moberg, ordförande	0,4	0,1	0,4	0,2
Björn Haid, ledamot	0,2	0,1	0,2	1,2
Cecilia Tufvesson Marlow, ledamot	0,2	0,1	-	-
Elisabet Salander Bjöklund, ledamot	0,2	0,2	0,2	0,2
Klas Balkow, ledamot och VD	0,0	4,7	-	-
Lottie Svedenstedt, ledamot	0,2	0,1	0,2	0,1
Urban Jansson, ledamot	0,2	0,1	0,2	0,1
Carl-Henrik Enhörning, ledamot i fjol	-	-	0,2	0,1
Gert Karnberger, avgående VD	0,0	8,3	0,0	6,2
Summa styrelsen	1,4	13,7	1,4	8,1

Övriga löner till styrelsen avser i huvudsak ersättning för arbete i styrelsens utskott i enlighet med årsstämmans beslut. Könsfördelning i styrelsen bland de årsstämmovalda ledamöterna har under verksamhetsåret varit fyra män och tre kvinnor. Fördelningen blir således 57 procent män och 43 procent kvinnor. Föregående år var motsvarande fördelning fem män (71 procent) och två kvinnor (29 procent).

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare har utgjorts av grundlön, tantiem och pensionspremier. Med andra ledande befattningshavare avses de åtta personer som tillsammans med den verkställande direktören utgör koncernledning. För sammansättningen av koncernledningen per 2008-04-30, se sidan 71 i den tryckta årsredovisningen.

	2007/08			2006/07		
	Löner	Tantiem	Förmåner	Löner	Tantiem	Förmåner
Löner till ledande befattningshavare						
Klas Balkow, VD	3,3	1,4	0,2	-	-	-
Gert Karnberger, avgående VD	6,1	2,2	0,3	4,1	2,1	0,2
Vice verkställande direktör	3,3	0,5	0,1	3,2	0,6	0,1
Andra ledande befattningshavare (7 stycken)	8,3	1,2	0,4	8,1	1,5	0,5
Summa ledningen	21,0	5,3	1,0	15,4	4,2	0,8

	2007/08		2006/07	
	Avgiftsbaserad	Förmånsbaserad	Avgiftsbaserad	Förmånsbaserad
Pensionskostnader till ledande befattningshavare				
Klas Balkow, VD	1,3	0,0	-	-
Gert Karnberger, avgående VD	2,1	0,0	1,9	0,0
Vice verkställande direktör	1,3	0,0	1,3	0,0
Andra ledande befattningshavare (7 stycken)	2,9	0,0	2,7	0,4
Summa ledningen	7,6	0,0	5,9	0,4

Enligt anställningsavtalet med verkställande direktören är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer tolv månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande lön och förmåner. Pensionsåldern är 65 år och nuvarande pensionspremie motsvarar 1,3 Mkr. Lön och övriga ersättningar till vd beslutas av styrelsen och bereds av ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott. Lönen revideras i slutet av varje kalenderår. Tre av de andra ledande befattningshavarna har särskilda avtal avseende uppsägningstider. Vid uppsägning från bolaget sida mellan ett år och två år och från den anställdes sida mellan ett halvår och ett år. Under uppsägningstiden utgår gällande lön och förmåner. Lön och övriga ersättningar till vd i dotterföretag beslutas av styrelsen i respektive dotterföretag enligt riktlinjer från styrelsens ersättningsutskott. För andra ledande befattningshavare beslutas löner och övriga ersättningar av den verkställande direktören med stöd av ersättningsutskottet. När det gäller tantiem till alla befattningshavare beslutas detta av styrelsen. Tantiemet har baserats på koncernens nettomarginal enligt en stafflad skala. Reservering av tantiem sker löpande i respektive års bokslut. Samtliga ledande befattningshavare har rätt till årliga pensionspremier i huvudsak enligt gällande ITP-plan. Pensionsåldern varierar mellan 65 och 67 år.

Könsfördelningen bland de ledande befattningshavarna i moderbolaget tillika koncernen är sju män och två kvinnor. Fördelningen blir således 78 procent män och 22 procent kvinnor. Föregående år var fördelningen 89/11.

Utöver den ordinarie lönen fanns tre olika typer av resultatbaserade löner. För medarbetare i butikerna är en betydande del av lönen baserad på försäljningen i respektive butik. Inom företagets centrallager används samma lönesystem men här baseras lönen på hela koncernens försäljning. Tjänstemännen har ett bonussystem som baserar sig på koncernens resultat. Ledande befattningshavare har haft tantiem som baserats på koncernens resultat och nettomarginal. Tantiemen var maximerade till cirka 40 procent av årslönen. Under verksamhetsåret uppgick de till cirka 15 procent.

Mer information om beslutsprocesser i koncernen återfinns även på sidan 66-68 i den tryckta årsredovisningen.

Not 7 Ersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Öhrlings PricewaterhouseCoopers				
Ersättning för revisionsuppdrag	1,6	1,6	1,0	1,0
Ersättning för övriga konsultationer	0,4	0,4	0,3	0,3
Summa	2,0	2,0	1,3	1,3

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2007/08	2006/07
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:	
– verkligt värde-vinster på värdepapper	1,2	0,2
Ränteintäkter	9,7	6,9
Summa koncernen	10,9	7,1

Moderbolaget	2007/08	2006/07
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:	
– verkligt värde-vinster på värdepapper	1,2	0,2
Ränteintäkter	5,3	3,3
Summa moderbolaget	6,5	3,5

Finansiella kostnader är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2007/08	2006/07
	Räntekostnader	-0,6
Moderbolaget	-0,6	-0,2

Not 9 Inkomstskatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Skatt på årets resultat				
Inkomstskatt på årets resultat	163,9	151,2	152,4	86,7
	163,9	151,2	152,4	86,7
Uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	0,0	0,2	0,0	0,0
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	2,1	0,6	0,0	0,0
	2,1	0,8	0,0	0,0
Totalt redovisad skattekostnad	166,0	152,0	152,4	86,7
Avstämning mellan gällande skattesats och effektiv skattesats				
Redovisat resultat före skatt	587,8	537,8	705,0	464,1
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget 28%	-164,6	-150,6	-197,4	-129,9

Skatteeffekt av:				
Ej avdragsgilla kostnader	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Utdelningar från dotterföretag	0,0	0,0	46,4	44,6
Redovisad skattekostnad	-166,0	-152,0	-152,4	-86,7
Gällande skattesats för inkomstskatt, %	28,0	28,0	28,0	28,0
Effektiv skattesats, %	28,2	28,3	21,6	18,7

Koncernen	2007/08	2006/07
	Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	
Inventarier, verktyg och installationer	-2,8	-2,7
Varulager	0,6	0,9
Internvinst i varulager	20,1	15,2
Reserveringar	2,0	1,6
Pensioner	-0,2	0,3
Avskrivningar utöver plan	-42,7	-38,3
Underskott i dotterbolag	2,5	4,6
Summa uppskjuten skattefordran (+) uppskjuten skatteskuld (-), netto	-20,5	-18,4
Uppskjuten skattefordran	2,5	4,6
Uppskjuten skatteskuld	-23,0	-23,0

Koncernen har inga oredovisade uppskjutna skattefordringar eller skatteskulder på temporära skillnader.

Koncernen	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultat-räkningen	Belopp vid årets utgång
Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader under året			
Inventarier, verktyg och installationer	-2,7	-0,1	-2,8
Varulager	0,9	-0,3	0,6
Internvinst i varulager	15,2	4,9	20,1
Reserveringar	1,6	0,4	2,0
Pensioner	0,3	-0,5	-0,2
Avskrivningar utöver plan	-38,3	-4,4	-42,7
Underskott i dotterbolag	4,6	-2,1	2,5
Summa	-18,4	-2,1	-20,5

Not 10 Vinst per aktie

	2007/08	2006/07
	Resultat per aktie före utspädning	
Årets resultat	421,8	385,8
Genomsnittligt antal utestående aktier	65,6	65,6
Resultat per aktie före utspädning	6,43	5,88
Resultat per aktie efter utspädning		
Årets resultat	421,8	385,8
Genomsnittligt antal utestående aktier	65,6	65,6
Resultat per aktie efter utspädning	6,43	5,88

RESULTAT PER AKTIE FÖRE OCH EFTER UTSPÄDNING
Beräkningen av resultat per aktie har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgående till 421,8 Mkr (385,8 Mkr) och på ett vägt genomsnitt antal utestående aktier under såväl 2006/07 som 2007/08 uppgående till 65,6 miljoner aktier.

Not 11 Utdelning per aktie

De utdelningar som betalades ut under 2007/08 och 2006/07 uppgick till 295,2 Mkr (4,50 kr per aktie) respektive 262,4 Mkr (4,00 kr per aktie). På årsstämman den 13 september 2008 kommer en utdelning avseende år 2007/08 på 5,00 kr per aktie, totalt 328,0 Mkr, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

Not 12 Anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark				
Ingående anskaffningsvärde	364,6	346,5	364,1	345,4
Årets anskaffningar	7,5	16,6	7,5	16,6
Omklassificeringar	0,0	2,1	0,0	2,1
Omräkningsdifferenser	0,0	-0,6	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	372,1	364,6	371,6	364,1
Ingående avskrivningar	84,8	71,5	84,5	70,8
Årets avskrivningar	14,4	13,8	14,1	13,7
Omräkningsdifferenser	-0,1	-0,5	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	99,1	84,8	98,6	84,5
Utgående planenligt restvärde	273,0	279,8	273,0	279,6
Taxeringsvärde byggnader	98,2	80,4	98,2	80,4
Taxeringsvärde mark	13,6	8,5	13,6	8,5
Bokfört värde mark	5,6	5,6	5,6	5,6

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Inventarier, verktyg och installationer				
Ingående anskaffningsvärde	612,4	533,3	432,3	362,7
Årets anskaffningar	100,8	109,2	46,6	82,0
Omklassificeringar	0,0	11,8	0,0	11,8
Försäljningar och utrangeringar	-32,2	-32,5	-16,7	-24,2
Omräkningsdifferenser	7,8	-9,4	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	688,8	612,4	462,2	432,3
Ingående avskrivningar	214,0	185,0	144,6	125,3
Årets avskrivningar	69,3	61,2	45,7	40,6
Försäljningar och utrangeringar	-29,7	-29,5	-16,0	-21,3
Omräkningsdifferenser	3,3	-2,7	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	256,9	214,0	174,3	144,6
Utgående planenligt restvärde	431,9	398,4	287,9	287,7
Pågående nyanläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	0,5	13,9	0,5	13,9
Årets anskaffningar	143,3	0,5	143,3	0,5
Omklassificeringar	0,0	-13,9	0,0	-13,9
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	143,8	0,5	143,8	0,5
Finansiella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	4,8	5,4	30,5	30,6
Minskning/ökning av långfristiga fordringar	-1,5	-0,6	0,0	-0,1
Ökning av andelar i koncernföretag	0,0	0,0	4,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3,3	4,8	34,5	30,5
Verkligt värde	3,3	4,8	34,5	30,5
Investeringsåtaganden				
Kontrakterade investeringar på balansdagen som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna uppgår till följande belopp:				
Byggnader och mark	228,2	0,0	228,2	0,0
Inventarier, verktyg och installationer	104,0	0,0	104,0	0,0

Not 13 Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Handelsvaror	952,6	826,7	703,9	636,1
Summa	952,6	826,7	703,9	636,1
Kostnad för sålda varor	2 788,7	2 474,1	2 750,8	2 450,3
Varav inkurans	21,4	26,2	14,2	19,6

Inkurans beräknas enligt individuell bedömning utifrån åldersanalys i butiker och distributionscentral.

Not 14 Kundfordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Kundfordringar	13,3	17,0	8,2	12,4
Summa	13,3	17,0	8,2	12,4
Verkligt värde	13,3	17,0	8,2	12,4

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Förutbetalda hyror	32,5	24,6	20,5	16,4
Förutbetalda varukostnader	4,7	3,6	4,7	3,5
Övriga förutbetalda kostnader	47,8	17,1	28,2	4,3
Upplupna ränteutgifter	3,5	1,7	3,1	0,8
Summa	88,5	47,0	56,5	25,0

Not 16 Likvida medel

Koncernen		
	2007/08	2006/07
Kassa och bank	280,3	347,9
Summa koncernen	280,3	347,9

Outnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 100 Mkr (15 Mkr).

Not 17 Eget kapital

Totalt antal stamaktier är 65 600 000 (2006/07: 65 600 000) med kvotvärde 1,25. Antal A-aktier uppgår till 5 760 000 medan antal B-aktier uppgår till 59 840 000. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla emitterade aktier är till fullo betalda. Bolaget har inga utestående aktieoptioner. Koncernens reserver består enbart av omräkningsdifferenser, vilka uppstår vid omräkning av utländska dotterföretag.

Not 18 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser avser anställda i dotterföretag i Norge. Pensionen är förmånsbestämd vilket innebär att ersättningar till anställda och före detta anställda baseras på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Förpliktelserna är tryggt i försäkringsbolaget Storebrand AS.

Koncernen	2007/08	2006/07
Överskott/förpliktelser i balansräkningen för:		
Pensionsförmåner	-0,6	0,9
Summa koncernen	-0,6	0,9
Koncernen		
2007/08		
2006/07		
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Pensionsförmåner	0,2	3,0
Summa koncernen	0,2	3,0

Pensionsförmåner

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2007/08	2006/07
Nuvärde för fonderade förpliktelser	9,4	17,9
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-6,6	-10,1
Oredovisade aktuariella vinster/förluster	-3,4	-6,9
Tillgång/skuld i balansräkningen	-0,6	0,9

De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande:

	2007/08	2006/07
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	2,8	2,6
Räntekostnad	0,2	0,7
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-0,3	-0,5
Aktuariella nettovinster/förluster redovisade under året	0,1	0,2
Vinster på reducering	-2,6	0,0
Summa, ingår i personalkostnader	0,2	3,0

Av den totala kostnaden ingick 0,0 Mkr (0,6 Mkr) i posten Kostnad för sålda varor, 0,1 Mkr (1,2 Mkr) i Försäljningskostnader och 0,1 Mkr (1,2 Mkr) i Administrationskostnader.

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångar uppgick till 0,3 Mkr (0,4 Mkr).

Förändringar i den tillgång/skuld som redovisas i balansräkningen är:

	2007/08	2006/07
Vid årets början	0,9	0,8
Valutakursdifferenser	0,1	0,0
Summa kostnader redovisade i resultaträkningen	0,2	3,0
Erlagda avgifter	-1,8	-2,9
Vid årets slut	-0,6	0,9

Not 18 forts

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:

	2007/08	2006/07
Diskonteringsränta, %	4,5	4,5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, %	5,5	5,5
Framtida löneökningar, %	4,5	4,0
Framtida pensionsökningar, %	1,8	2,5
Uppskattad genomsnittlig återstående tjänstetid, år	13	21

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer förekommer i Sverige, Norge och Finland. Betalning till dessa sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2007/08	2006/07
Koncernen	37,9	35,6
Moderbolaget	28,2	28,5

Avtalspensionering skedde föregående år av styrelseledamoten Björn Haid med 9,4 Mkr.

Av koncernens totala kostnad för avgiftsbestämda planer avser 11,7 Mkr (11,9 Mkr) ITP-plan finansierad i Alecta. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2007 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 152 procent (2006: 143 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Not 19 Finansiella skulder

Vid bokslutstillfället fanns endast övriga finansiella skulder enligt nedan.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Leverantörsskulder	238,0	165,7	195,9	137,0
Övriga kortfristiga skulder	30,8	25,3	11,0	11,8
Summa	268,8	191,0	206,9	148,8
Verkligt värde	268,8	191,0	206,9	148,8

Genomsnittlig kreditdittid för leverantörsskulder är 17 dagar (17 dagar) och för övriga kortfristiga skulder 13 dagar (15 dagar).

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Upplupna lönekostnader	72,5	68,6	51,6	50,2
Upplupna semesterlönekostnader	93,0	75,0	61,3	49,4
Upplupna sociala avgifter	53,4	48,1	46,0	42,2
Övriga poster	9,0	9,4	8,3	5,6
Summa	227,9	201,1	167,2	147,4

Not 21 Övriga avsättningar

Avser avsättningar för garantiåtaganden, outlösta presentkort och öppet köp som alla förväntas tas i anspråk under det nästkommande räkenskapsåret. Avsättningen för beräknade framtida garantiåtaganden motsvaras av årets garantikostnader med beaktande av garantitidens längd. 30 dagars öppet köp gäller i köpvillkoren. Avsättningen för öppet köp är beräknad enligt dessa villkor, med beaktande av bedömd returfrekvens.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Ingående avsättningar	16,8	15,5	10,6	9,7
lanspråktagande under året	-16,8	-15,5	-10,6	-9,7
Avsatt under året	19,6	16,8	11,5	10,6
Summa övriga avsättningar	19,6	16,8	11,5	10,6
Posternas fördelning:				
Garantiåtaganden	6,6	5,5	4,1	3,6
Öppet köp och outlösta presentkort	13,0	11,3	7,4	7,0
Summa övriga avsättningar	19,6	16,8	11,5	10,6

Not 22 Koncerninterna transaktioner

Av moderbolagets fakturerade försäljning avser 1 476,9 Mkr (1 079,2 Mkr) koncernintern försäljning. Av dessa avser 1 271,6 Mkr (907,0 Mkr) försäljning till Clas Ohlson AS i Norge och 205,3 Mkr (172,2 Mkr) försäljning till Clas Ohlson OY i Finland. Några inköp från dotterföretagen har ej förekommit.

Not 23 Andelar i koncernföretag

Dotterföretaget Clas Ohlson AS i Norge, med organisationsnummer NO 937402198 och med säte i Oslo, 10 000 aktier à nominellt 100 kronor. Ägarandel 100 procent. Bokförd värde 50 475 kronor. Utdelning från det norska dotterföretaget till moderbolaget har skett med 165,8 Mkr (159,4 Mkr).

Dotterföretaget Clas Ohlson OY i Finland, med organisationsnummer FI 1765891-7 och med säte i Helsingfors, 500 000 aktier à nominellt 1 euro. Ägarandel 100 procent. Bokförd värde 30,4 Mkr, varav värde av aktieägartillskott 25,8 Mkr.

Dotterföretaget Clas Ohlson Ltd i England, med organisationsnummer 6298382, 300 000 aktier à nominellt 1 GBP. Ägarandel 100 procent. Bokförd värde 4,0 Mkr.

Not 24 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2007/08	2006/07
Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:		
- inventarier, verktyg och installationer	-17,0	-27,9
- byggnader och mark	1,0	1,0
Förändring av periodiseringsfond	0,0	0,0
Summa moderbolaget	-16,0	-26,9

Not 25 Kassa och bank

Moderbolaget	2007/08	2006/07
Kassa och bank	194,8	200,4
Summa moderbolaget	194,8	200,4

Outnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 100 Mkr (15 Mkr).

Not 26 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2007/08	2006/07
<i>Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:</i>		
– inventarier, verktyg och installationer	142,8	125,8
– byggnader och mark	9,8	10,8
Summa moderbolaget	152,6	136,6

Not 27 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Likvida medel	8,8	7,2	-	-
Fastighetsinteckningar	23,0	23,0	23,0	23,0
Företagsinteckningar	44,0	44,0	44,0	44,0
Summa säkerheter	75,8	74,2	67,0	67,0

Ovan angivna säkerheter, för egna förpliktelser, är till kreditinstitut och är generell säkerhet för valutaterminkontrakt samt outnyttjade krediter, vilka vid årets slut uppgick till 100 Mkr (15 Mkr) i koncernen och 100 Mkr (15 Mkr) i moderbolaget.

Not 28 Ansvarsförbindelser och åtaganden

Moderbolaget	2007/08	2006/07
<i>Ansvarsförbindelser</i>		
Borgen till förmån för koncernföretag avseende framtida hyresåtaganden	90,4	81,9

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets policy är att hyran ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2008-04-30 till i genomsnitt sex år. Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2008 års hyresnivå.

	2007/08	2006/07
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	101,7	76,1

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012–
Avtalade framtida hyror	119,0	113,3	103,5	100,0	390,1

Not 29 Transaktioner med närstående

Antalet aktieägare i moderbolaget uppgick vid verksamhetsårets slut till 22 744. Störst ägarandel har Clas Ohlsons ättlingar Mary Haid, Johan och Helena Tidstrand med 47 procent av kapitalet och 68 procent av rösterna. Några transaktioner med närstående har ej skett under verksamhetsåret. När det gäller ersättningen till styrelse och ledande befattningshavare framgår detta av not 6 i årsredovisningen.

Not 30 Medelantalet anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
Insjön	501	473	501	473
Övriga butiker i Sverige	763	658	763	658
Summa Sverige	1 264	1 131	1 264	1 131
– varav kvinnor	(518)	(451)	(518)	(451)
Summa Norge	385	370		
– varav kvinnor	(143)	(141)		
Summa Finland	152	146		
– varav kvinnor	(70)	(67)		
Totalt	1 801	1 647	1 264	1 131
– varav kvinnor	731	659	518	451

Medelantalet anställda beräknas på totalt antal arbetade timmar i förhållande till total årsarbetstid. För mer information gällande våra medarbetare, se sidan 14-17 i den tryckta årsredovisningen.

Not 31 Sjukfrånvaro

	Koncernen		Moderbolaget	
	2007/08	2006/07	2007/08	2006/07
<i>Genomsnittlig sjukfrånvaro, %</i>				
Total sjukfrånvaro	3,9	4,1	3,9	4,1
– varav långtidssjukfrånvaro	31	37	31	37
– varav män	3,0	3,1	3,0	3,1
– varav kvinnor	5,4	5,8	5,3	5,8
– varav anställda –29 år	3,2	3,2	3,0	3,0
– varav anställda 30–49 år	4,4	4,8	4,4	4,7
– varav anställda 50 år–	4,9	5,3	4,9	5,3

Not 32 Redovisning i segment

Koncernen	2007/08	2006/07
<i>Primärt segment: försäljning av produkter för hus, hem, teknik och hobby utgör gemensamt primärt segment</i>		
Försäljning	4 661,6	4 101,2
Rörelseresultat	577,5	530,9
Summa tillgångar	2 192,0	1 937,7
Summa skulder	692,5	570,4
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar (se not 12)	251,6	126,3
Årets avskrivningar	83,7	75,0

Koncernen	2007/08	2006/07
<i>Sekundära segment: försäljning per geografisk kundmarknad</i>		
<i>Sverige</i>		
Försäljning, externa kunder	2 585,9	2 345,4
Summa tillgångar	1 599,3	1 390,3
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	197,4	99,1

Koncernen	2007/08	2006/07
<i>Norge</i>		
Försäljning, externa kunder	1 716,8	1 458,2
Summa tillgångar	436,8	448,3
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	39,2	26,5

Koncernen	2007/08	2006/07
<i>Finland</i>		
Försäljning, externa kunder	358,9	297,6
Summa tillgångar	152,4	99,1
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	15,0	0,7

Koncernen	2007/08	2006/07
<i>Storbritannien</i>		
Försäljning, externa kunder	0,0	-
Summa tillgångar	3,5	-
Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar	0,0	-

Not 33 Händelser efter periodens slut

Försäljningen under maj uppgick till 330,4 Mkr mot 313,0 Mkr föregående år, en ökning med 6 procent. Försäljningen fördelar sig med 322,4 Mkr (305,0 Mkr) på butiker och 8,0 Mkr (8,0 Mkr) på distanshandel. Per land fördelar sig 185,9 Mkr (186,4 Mkr) på Sverige, 118,1 Mkr (104,6 Mkr) på Norge och 26,4 Mkr (22,0 Mkr) på Finland. Jämfört med samma period föregående år har femton butiker tillkommit.

Clas Ohlson har gjort en överenskommelse (agreement for lease) gällande villkoren för sitt första butikskontrakt i Storbritannien. Den nya butiken kommer att ligga i köpcentret the Whitgift Croydon i sydöstra London och kommer att ha en butiksytta på 1 900 kvadratmeter. Upptagningsområdet för butiken är ca 512 000 invånare. Köpcentret har totalt 140 butiker, 7 000 parkeringsplatser och 25 miljoner besökare per år. Den nya Clas Ohlson-butiken beräknas öppna under tredje kvartalet 2008/09.

Styrelsen har fattat beslut om att utnyttja stämmans bemyndigande att återköpa aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2008. Clas Ohlson kommer att göra återköp om maximalt 645 000 aktier fram till årsstämman 2009. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Nordic Exchange Stockholm till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet.

I övrigt har inga väsentliga händelser skett efter balansdagens slut.

Not 34 Eventualförpliktelser och åtaganden

Koncernen har inga eventualförpliktelser.

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets policy är att hyran ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2008-04-30 till i genomsnitt 6 år. Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2008 års hyresnivå.

Koncernen	2007/08	2006/07			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	231,0	184,0			
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012–
Avtalade framtida hyror	272,9	282,5	268,4	253,5	1 015,9

Årsredovisningens undertecknande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Insjön 2008–06–25

ANDERS MOBERG
Styrelseordförande

BJÖRN HAID

ELISABET SALANDER BJÖRKLUND

LOTTIE SVEDENSTEDT

URBAN JANSSON

CECILIA TUFVESSON MARLOW

SÖLWE JOHNSON
Arbetsgarerepresentant (Handels)

CAROLINE PERSSON
Arbetsgarerepresentant (Unionen)

KLAS BALKOW
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits 2008–06-30

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

ANNIKA WEDIN
Auktoriserad revisor

PETER BLADH
Auktoriserad revisor

Balansräkningarna och resultaträkningarna ska fastställas på årsstämma den 13 september 2008.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i
Clas Ohlson Aktiebolag (publ)
Org nr 556035-8672

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Clas Ohlson Aktiebolag (publ) för räkenskapsåret 2007-05-01—2008-04-30. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 42-64. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Insjön den 30 juni 2008

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

ANNIKA WEDIN
Auktoriserad revisor

PETER BLADH
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrning

Styrningen av Clas Ohlson utgår från svensk lagstiftning, främst aktiebolagslagen, noteringsavtalet med OMX Nordiska Börs och Svensk kod för bolagsstyrning. Vidare följer styrningen bolagsordningen, interna instruktioner och policys samt rekommendationer som utges av relevanta organisationer. Bolagsstyrningsrapporten har upprättats i enlighet med koden. Den utgör inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av bolagets revisorer.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning tillämpas för alla större bolag som är noterade på Stockholmsbörsen. Syftet är att förbättra bolagsstyrningen i börsnoterade bolag och främja förtroendet för företagen både hos allmänheten och kapitalmarknaden. Koden bygger på principen ”följ eller förklara” vilket innebär att man kan avvika från koden om förklaring kan lämnas till varför avvikelserna skett. Clas Ohlson har under verksamhetsåret följt svensk kod för bolagsstyrning med undantag för nedanstående punkt.

Ordförande i valberedningen

Valberedningens ordförande ska enligt koden inte vara en styrelseledamot. Årsstämman utsåg Elisabet Salander Björklund till ordförande då det bedömdes ge kontinuitet i valberedningens arbete.

Bolagsstämma

Det högsta beslutande organet inom koncernen är årsstämman (den ordinarie bolagsstämman) som sedan börsintroduktionen 1999 hittills alltid har hållits på en lördag i början av september i Insjön. Årsstämman utser varje år styrelse och styrelseordförande för Clas Ohlson AB. Med fyra års mellanrum utser den även revisorer för bolaget. Vidare beslutar årsstämman hur vinstmedlen ska disponeras. Andra frågor som förekommer är frågor som är obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen och Clas Ohlsons bolagsordning (finns i sin helhet på www.clasohlson.se under finansiell information). Årsstämman har alltid varit mycket välbesökt och den senaste lockade nästan 1 700 deltagare vilket gör den till en av Sveriges största. I april 2008 hölls en extra bolagsstämma i Stockholm som antog styrelsens förslag till nya principer för ersättning till ledande befattningshavare inklusive ett långsiktigt aktierelaterat incitamentsprogram.

Nomineringsförfarande

Årsstämman beslutar om vilka som ska ingå i bolagets valberedning. Valberedningens uppgift är att till kommande bolagsstämma, där val av styrelse och revisorer ska ske, komma med förslag på styrelseledamöter och revisorer samt arvoden till dessa, samt styrelsens utskott. Valberedningen föreslår även ordförande på stämman.

Vid årsstämman den 8 september 2007 valdes en valberedning bestående av Elisabet Salander Björklund ordförande, Per Karlsson och Lars Öhrstedt. Elisabet Salander Björklund är styrelseledamot medan de två övriga är oberoende från både

styrelsen och bolaget. Valberedningen representerar en bred erfarenhet av arbete i styrelser och nomineringsförfaranden.

Gruppen har arbetat med nomineringsförfarandet till Clas Ohlsons årsstämma den 13 september 2008 och har haft fem möten, där styrelsens sammansättning har övervägts och diskuterats. Fokus har lagts vid att kandidaterna ska tillföra Clas Ohlsons styrelse rätt kompetens. Den utvärdering av styrelsens arbete som gjorts har också legat till grund för bedömningarna.

Valberedningens förslag kommer att presenteras andra veckan i augusti i samband med att kallelsen till årsstämman offentliggörs.

Revisorer

Med fyra års mellanrum utser årsstämman revisorer för moderbolaget. Nuvarande revisorer är Öhrlings PricewaterhouseCoopers (ÖPwC) som företräds av Annika Wedin (huvudansvarig) och Peter Bladh. Båda är auktoriserade revisorer hos ÖPwC. ÖPwC valdes första gången 2004 och är valda till och med årsstämman 2008. Ersättningen för revisionsuppdrag i koncernen har de senaste tre åren uppgått till 1,6 Mkr, 1,6 Mkr respektive 1,4 Mkr. Ersättningen för övriga konsultationer har de senaste tre åren uppgått till 0,4 Mkr, 0,4 Mkr respektive 0,6 Mkr. Arbetet utöver revision handlar om Clas Ohlson-koncernens anpassning till redovisningsreglerna IFRS samt konsultationer i skattefrågor. Revisorernas oberoende ställning säkerställs dels av revisionsbyråns interna policys, dels av styrelsens riktlinjer som anger vilka uppdrag revisionsbyrån får åta sig utöver revision.

Styrelse

Clas Ohlsons styrelse består av sju bolagsstämموvalda ledamöter, inklusive VD, som är valda av bolagsstämman. Utöver dessa ingår också två ledamöter och två suppleanter för de fackliga organisationerna inom företaget. Dessa väljs av sin respektive organisation. Den nuvarande styrelsen finns beskriven på sidan 70 i årsredovisningen.

Styrelsens möten

Direkt efter årsstämman hålls ett konstituerande styrelsemöte där styrelsens arbetsordning fastställs. Vid detta möte utses även ledamöter till styrelsens revisions- och ersättningsutskott samt firmateknare för bolaget. Utöver detta möte har styrelsen ytterligare minst sex möten under året. En gång per kvartal i samband med offentliggörandet av bolagets ekonomiska rapporter, en gång i juni inför slutförandet av årsredovisningen och en gång under vinterhalvåret för strategiska diskussioner. Strategimötet brukar pågå i två dagar medan övriga möten pågår i en dag. På strategimötet diskuteras i huvudsak frågor av strategisk karaktär såsom koncernens mål och strategier, sortiment, etableringsstrategi, större investeringar med mera. På övriga möten hanteras i huvudsak sedvanliga styrelsefrågor, bolagets rapporter samt avrapportering från styrelsens utskott. På två av styrelsemötena deltar bolagets revisorer och avrapporterar vad som framkommit under revisionen. Styrelsen har under verksamhetsåret haft nio styrelsemöten och ett strategimöte.

Styrelsens arbetsätt

Styrelsens arbetsordning förelägger vilka punkter på dagordningen som ska vara fasta och vilka som kan variera. Normalt ska varje styrelsemöte innehålla ett speciellt tema för att kunna ge styrelsen en fördjupad kunskap och förståelse i de olika delarna av bolagets verksamhet. Vid behandlingen av dessa teman deltar även tjänstemän från bolaget som föredragande.

Arbetet i styrelsens utskott utgör en viktig del i styrelsearbetet. Styrelsen har upprättat instruktioner för utskottets arbete. Ersättningsutskottet och revisionsutskottet bereder de frågor som inryms inom utskottens arbetsområden. De frågor som behandlats på utskottsmötena protokollförs och delges övriga styrelseledamöter på styrelsesammanträdena.

Arbetsordningen anger också att styrelsen minst två gånger per år ska sammanträffa med bolagets revisorer samt vissa formella frågor såsom kallelserregler och sekretess.

Arbetsfördelning mellan styrelse och VD

Styrelsen utser verkställande direktör (VD) för bolaget. Arbetsfördelningen mellan styrelse och VD finns angiven i styrelsens arbetsordning. Bland annat framgår det att styrelsen är ansvarig för bolagets styrning, tillsyn, organisation, strategier, intern kontroll, budget och policys. Vidare beslutar styrelsen om större investeringar och principiella frågor rörande styrning av dotterföretag såsom val av styrelseledamöter och VD. Styrelsen ansvarar också för kvaliteten i den finansiella rapporteringen. VD ansvarar i sin tur för att bolagets förvaltning sker enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vidare ansvarar VD för att budgetera och planera bolagets verksamhet så att uppställda mål uppnås. VD tillser att kontrollmiljön är god och att koncernens risktagande vid varje tidpunkt är förenlig med styrelsens riktlinjer. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrelsen. Varje månad får även styrelsen löpande information från VD via en månadsrapport.

Revisionsutskott

Styrelsen har vid det konstituerande styrelsemötet inrättat ett revisionsutskott bestående av Cecilia Tufvesson Marlow, ordförande, Björn Haid och Lottie Svedenstedt. Revisionsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning. Revisionsutskottet svarar för beredning av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen och arbete med frågor beträffande företagets interna kontroll. Revisionsutskottets ledamöter har sammanträffat med revisorerna vid två tillfällen under räkenskapsåret för att informera sig om revisionens inriktning och diskutera synen på företagets risker. Revisorerna har dessutom medverkat på utskottets övriga möten. Viktiga uppgifter för revisionsutskottet är att fungera som kommunikationslänk mellan styrelsen och bolagets revisorer och att fastställa vilka tjänster utöver revision som kan upphandlas av bolagets revisorer. Revisionsinsatsen utvärderas årligen varefter information lämnas till valberedningen om utfallet.

Revisionsutskottet har haft åtta möten under räkenskapsåret. Närvaron framgår av tabell nedan. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Representanter för bolagets ledning och bolagets internkontroller har deltagit på utskottets möten som adjungerade ledamöter. Avrapportering har gjorts beträffande arbete med företagets interna kontroll.

Ersättningsutskott

Styrelsens, valberedningens och revisorernas arvoden beslutas varje år av årsstämman. Förslag till arvoden har i förväg beretts av valberedningen. Styrelsen beslutar däremot om ersättningen till VD. Ett särskilt ersättningsutskott, som har utsetts av styrelsen, bestående av styrelsens ordförande Anders Moberg och två övriga ledamöter, Elisabet Salander Björklund och Urban Jansson, har under verksamhetsåret arbetat med att

Styrelsens sammansättning och närvaro under verksamhetsåret⁷

Ledamot	Invald	Oberoende ¹	Oberoende ²	Styrelsemöten	Revisionsutskott	Ersättningsutskott
Anders Moberg	2003	Ja	Ja	10/10 ⁶		7/7 ⁶
Klas Balkow ³	2007	Nej ³	Ja	6/6 ³		
Björn Haid	1990	Nej ⁴	Nej ⁵	8/10	6/8	
Cecilia Tufvesson Marlow ⁸	2007	Ja	Ja	6/6 ⁸	4/4 ^{6 8}	
Lottie Svedenstedt	2004	Ja	Ja	10/10	8/8	
Elisabet Salander Björklund	2000	Ja	Ja	9/10		7/7
Urban Jansson	2005	Ja	Ja	9/10		6/7

¹ Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

² Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

³ VD och koncernchef. Klas Balkow tillträdde som VD och koncernchef i samband med årsstämman 2007-09-08.

⁴ Har varit anställd 1965–2006.

⁵ Clas Ohlsons dotterson, företrädare den enskilt störste aktieägaren Mary Haid, se sidan 41.

⁶ Ordförande.

⁷ De fackliga organisationerna har haft två representanter i styrelsen och en representant i ersättningsutskottet.

För ytterligare information om styrelseledamöter, se sidan 70. Styrelsens och utskottets arbete beskrivs på sidan 66-67.

⁸ Cecilia Tufvesson Marlow invaldes i styrelsen på årsstämman 2007-09-08.

ta fram beslutsunderlag för detta. Ersättningsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning.

Ersättningsutskottet lägger även fram förslag till riktlinjer när det gäller lön och tantiem för övriga ledande befattningshavare inklusive VD i respektive dotterbolag. På motsvarande sätt fungerar processen när det gäller incitamentsprogrammen för samtliga medarbetare. Utskottet har under verksamhetsåret haft sju möten. Närvaron framgår av tabell på sid 67. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Under året har arbetet i första hand avsett framtagande av de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare och det långsiktiga incitamentsprogram som fastställdes på extra bolagsstämma den 10 april 2008.

Styrning av dotterföretagen

De tre helägda dotterbolagen Clas Ohlson AS i Norge, Clas Ohlson OY i Finland och Clas Ohlson Ltd i Storbritannien styrs via egna styrelser i respektive land bestående främst av representanter från Clas Ohlson AB i Sverige. Styrelsen i Sverige får på varje möte en rapport från dotterbolagen. I denna ingår även resultat och den finansiella ställningen för respektive bolag.

Ersättningar

Styrelsens arvode uppgick under verksamhetsåret till 1,8 Mkr i enlighet med årsstämmans beslut. Av arvodet avsåg 0,4 Mkr ersättning för arbete i styrelsens ersättnings- och revisionsutskott. Av styrelsens totala arvode tillföll 0,5 Mkr styrelsens ordförande. För styrelsemedlemmar som är anställda i bolaget utgår inte något arvode.

Valberedningens arvode uppgick under verksamhetsåret till 0,2 Mkr. Av dessa tillföll 0,1 Mkr valberedningens ordförande. Ledamoten Lars Öhrstedt har avböjt arvode.

Bolagets VD erhöll under motsvarande period en lön på totalt 4,7 Mkr, varav 1,4 Mkr utgjorde tantiem. Lön till övriga åtta ledande befattningshavare uppgick till 13,3 Mkr varav 1,7 Mkr utgjorde tantiem. För fem av dessa samt till VD tillkommer även förmånen av fri bil. Årsstämman 2007 beslutade om riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare avseende räkenskapsåret 2007/08.

Avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalet med VD är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer tolv månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande lön, tantiem och förmåner. Även tre av de övriga ledande befattningshavarna har motsvarande avtal gällande uppsägningstider.

Pensioner

Styrelseledamöterna har inga pensionsförmåner för sina styrelseuppdrag.

Pensionsåldern för VD är 65 år och för övriga ledande

befattningshavare varierar den mellan 65 och 67 år. VD har en avgiftsbaserad pension till vilken det under året har betalats 1,3 Mkr. Övriga ledande befattningshavare erhåller pensionsrätt med grund enligt den gällande ITP-planen som även omfattar övriga tjänstemän. Utöver detta har kompletterande pensioner erlagts för fyra av de andra ledande befattningshavarna.

Incitamentsprogram

Varje medarbetare har någon form av resultatbaserad lön. Normerna för detta fastställs av styrelsen. För medarbetarna i butikerna och distributionscentralen betalas denna rörliga del ut månadsvis och baserar sig på försäljningen i relation till antal arbetade timmar. Tjänstemännen har ett bonussystem som baserar sig på koncernens resultat och bonusen utbetalas två gånger per år. För ledande befattningshavare har utbetalats tantiem som har baserat sig på koncernens resultat. Tantiemen har utbetalats en gång per år. Samtliga av Clas Ohlsons incitamentsprogram har under räkenskapsåret utbetalats som lön.

På en extra bolagsstämma den 10 april 2008 fastställdes nya riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare och ett långsiktigt incitamentsprogram som tillämpas från och med räkenskapsåret 2008/09. Det långsiktiga incitamentsprogrammet är aktierelaterat och inriktat sig på ett ökat aktieäggande hos bolagets ledande befattningshavare.

Internkontroll

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen för räkenskapsåret 2007/08

Denna rapport är upprättad i enlighet med svensk kod för bolagsstyrning och den vägledning som framtagits av FAR SRS och Svenskt Näringsliv samt med tillämpning av de anvisningar som kollegiet för svensk bolagsstyrning meddelade den 5 september 2006. Detta innebär i korthet:

- att rapporten är avgränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen
- att rapporten inte är en del av den formella årsredovisningen
- att rapporten är begränsad till en beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad (och inte innehåller något yttrande över hur väl kontrollen fungerat) samt
- att rapporten inte är granskad av bolagets revisorer

Arbetet med den interna kontrollen följer det ramverk som framtagits av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Ramverket består av fem delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön består av den organisationsstruktur och de värderingar, riktlinjer, policys, instruktioner med mera som organisationen arbetar efter. Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god intern kontroll och Clas Ohlsons styrelse har en etablerad arbetsordning och tydliga instruktioner för

sitt arbete. Detta inkluderar även styrelsens ersättnings- och revisionsutskott.

En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policys som är styrande för koncernens arbete med den interna kontrollen. En annan del är att skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som utmynnar i en effektiv hantering av verksamhetens risker. Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållande av god intern kontroll. Fortlöpande pågår ett arbete med att utvärdera bolagets rutiner enligt COSO-modellen. Verkställande ledning och utskotten rapporterar kontinuerligt till styrelsen enligt fastställda rutiner. All verksamhet bedrivs i enlighet med de etiska riktlinjer som framtagits i koncernens "Code of Conduct".

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Inom företaget har en modell utarbetats för bedömning av risken för fel i den finansiella rapporteringen, i vilken man har identifierat ett antal poster i resultat- och balansräkningen samt processer för framtagande av finansiell information där risken för väsentliga fel bedöms som förhöjd.

Koncernens intäkter består till 97 procent av försäljning i butik där betalningen i huvudsak erhålls kontant eller med kontokort. Intäkterna redovisas i sin helhet på bankkonton som stäms av dagligen. Risken för fel i intäktsredovisningen är begränsad. Koncernens kostnader består främst av varukostnader, frakter, löner och sociala avgifter, hyreskostnader och marknadsföring. Budget beträffande intäkter och kostnader har fördelats på varje butik och avdelning. Utfallet kontrolleras varje månad mot såväl budget som föregående år. Avvikelser dokumenteras skriftligen via avvikelserapporter som går igenom av närmaste chef.

Clas Ohlsons tillgångar utgörs till 82 procent av anläggningstillgångar och varulager. Särskild vikt har därför lagts vid utformning av interna kontroller för att förebygga och upptäcka brister inom dessa områden.

Processerna och kontrollstrukturen finns dokumenterade i en särskild ekonomihandbok som uppdateras löpande. Fortlöpande pågår ett arbete med att utvärdera de mest väsentliga processerna inom koncernen. Inom varje process kartläggs de största riskerna. Därefter görs en bedömning om de kontroller som utförs är tillräckliga. Om behov föreligger införs ytterligare kompenserande kontroller för att reducera risken till en acceptabel nivå. Under räkenskapsåret har arbete bedrivits med att utvärdera delar av inköps- och försäljningsrutinerna i enlighet med COSO-modellen.

Under räkenskapsåret har en uppdaterad kartläggning gjorts av företagets största risker. Kartläggningen har gjorts på koncernnivå och utgör ett verktyg för styrelsens och bolagsledningens strategiska och operativa styrning. Genom kartläggningen kan fokus riktas mot att minska företagets riskexponering och att reducera konsekvensen av eventuella inträffade risker.

Under räkenskapsåret har moderbolagets IT-säkerhet

reviderats av extern part. Revisionen har omfattat generella IT-kontroller inom utvalda väsentliga områden.

Information och kommunikation

Väsentliga policys, riktlinjer, instruktioner och manualer som har betydelse för den interna kontrollen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. Allmänna riktlinjer och instruktioner finns även utlagda på bolagets intranät som samtliga medarbetare i koncernen har tillgång till. Det finns såväl formella som informella informationskanaler till bolagsledningen och styrelsen för information från medarbetarna. Via revisionsutskottet får styrelsen regelbundet återkoppling från verksamheten avseende frågeställningar som berör den interna kontrollen. För extern kommunikation finns riktlinjer som stödjer kravet på att ge korrekt information till aktiemarknaden.

Uppföljning

Bolagsledningen och revisionsutskottet rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Varje månad får även styrelsen löpande information från VD via en månadsrapport för koncernen. Vid varje styrelsemöte får styrelsen även en mer utförlig redogörelse och en rapport från dotterbolagen. I denna ingår även resultat och den finansiella ställningen för respektive bolag.

Varje delårsrapport analyseras av revisionsutskottet avseende riktigheten i den finansiella informationen. Revisionsutskottet har även en central roll i att följa upp att det finns tillräckliga kontrollaktiviteter för de mest väsentliga riskområdena avseende den finansiella rapporteringen samt att kommunicera väsentliga frågor med bolagets ledning, styrelse och revisorer. En viktig del är att säkerställa att eventuella brister från den externa revisionen åtgärdas.

Två gånger per år träffar hela styrelsen bolagets revisorer för att ta del av den externa revisionen och diskutera aktuella frågor. Utifrån revisorernas rapportering bildar sig styrelsen en uppfattning om den interna kontrollen och riktigheten i den finansiella informationen. VD deltar inte i eventuella frågeställningar som berör bolagsledningen.

Internrevision

Efter utvärdering under 2007/08 och tidigare år har styrelsen hittills inte funnit anledning att inrätta en internrevisionsfunktion. Istället har bolagets koncernövergripande controllerfunktion anpassats för att även hantera arbetet med bolagets interna kontroll. Frågan om att inrätta en särskild internrevisionsfunktion kommer att prövas på nytt årligen.

Denna rapport är inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av bolagets revisorer.

Insjön 25 juni 2008

Styrelsen

Styrelse

Från vänster, stående: Anders Moberg, Elisabet Salander Björklund, Lottie Svedenstedt, Sölwe Johnson, Klas Balkow och Urban Jansson. Från vänster, sittande: Cecilia Tufvesson-Marlow, Emma Lindqvist, Björn Haid och Caroline Persson.

Anders Moberg

Född 1950
Styrelseordförande sedan 2004, ledamot sedan 2003.
Arbetslivserfarenhet: Koncernchef i retail-företaget MAF Group i Dubai sedan 1 juli 2007. Tidigare ett antal år på IKEA varav som koncernchef 1986–1999. Divisionschef Home Depot 1999–2002. Koncernchef Royal Ahold 2003–2007.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Husqvarna och DFDS.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 312 000
Oberoende*

Klas Balkow

Född 1965
Verkställande direktör och koncernchef från och med 8 september 2007.
Arbetslivserfarenhet: Tidigare VD för ett dotterföretag inom Axel Johnson-koncernen, där han ansvarat för Aximage, ett affärsområde som innefattar flera butikskedjor, samt agenturen för Fujifilm i både Sverige och Norge. Dessförinnan Bredbandsbolaget. Tidigare under en tioårsperiod ett antal ledande befattningar inom Procter & Gamble i både Norden och USA.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Fujifilm Sverige AB.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 7 650

Björn Haid

Född 1945
Styrelseledamot sedan 1990.
Clas Ohlsons dotterson.
Arbetslivserfarenhet: Sortimentsutveckling på Clas Ohlson under åren 1965–2006.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 266 400

Cecilia Tufvesson-Marlow

Född 1960
Styrelseledamot sedan 2007
Arbetslivserfarenhet: VD på JC/J-Store 2006–2007, VD Polarn&Pyret 2004–2006, VD Ordning&Reda 2001–2003, VD Publicis Welinder 1997–2001.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Catella Capital.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0
Oberoende*

Lottie Svedenstedt

Född 1957
Styrelseledamot sedan 2004
Arbetslivserfarenhet: Koncernchef KID Interiör 2006–2007. Egen konsultverksamhet inom organisations- och ledarskapsutveckling 2000–2006. Affärsområdeschef IKEA of Sweden 1998–2000. VD Inter IKEA Systems AS 1993–1996. Regionchef H&M 1989–1992.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande

i MiL Institute. Ledamot i Björn Borg AB, Stadium AB, Stampen AB, Promedia AB, mkt media ab, Global Health Partner Plc.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3 300
Oberoende*

Elisabet Salander Björklund

Född 1958
Styrelseledamot sedan 2000
Arbetslivserfarenhet: Arbetar sedan 1995 på Stora Enso, nu som Senior Executive Vice President för Forest Products. Tidigare Domänverket/AssiDomän 1981–1995.
Övriga styrelseuppdrag: Vice ordförande i Vägverket. Ledamot i Skogsindustrierna, Bergvik AB, Marcus Wallenbergs stiftelse, Kungliga Skogs och Lantbruksakademien, Ingengörsvetenskapsakademien samt ett antal dotterföretag inom Stora Enso.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3 000
Oberoende*

Urban Jansson

Född 1945
Styrelseledamot sedan 2005
Arbetslivserfarenhet: Koncernchef Ratos 1992–1998, vice VD Incentive 1990-1992, koncernchef HNJ Intressenter 1984–1990, olika ledande befattningar inom SEB 1972–1984.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i EAB, Global Health Partner Plc, HMS Networks, Jetpak Group, Rezidor Hotel Group och OMX Nordic Exchange Stockholm AB listing Committee. Ledamot i Addtech, W Becker, Ferd A/S, Höganäs och SEB.
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 10 000
Oberoende*

Sölwe Johnson

Född 1950
Arbetslagarrepresentant Handels
Styrelseledamot sedan 1990
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 2 000

Caroline Persson

Född 1978
Arbetslagarrepresentant Unionen
Styrelseledamot sedan 2007
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Suppleant Emma Lindqvist

Född 1976
Arbetslagarrepresentant Handels
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Ledande befattningshavare

Klas Balkow

Född 1965
VD och Koncernchef
VD sedan 2007
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 7 650

Susanne Löfås-Hällman

Född 1964
HR-chef
Anställd sedan 2001
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 598

Bo Heyman

Född 1952
Etableringschef
Anställd sedan 1983
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 519

Lars Wallén

Född 1947
Vice VD och Finanschef
Anställd sedan 1987
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 5 407

Ulrika Göransson

Född 1970
Koncernmarknadschef
Anställd sedan 2008
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 216

Rolf Andersson

Född 1946
Chef Distributionscentral
Anställd sedan 1989
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 847

John Womack

Född 1966
Informations- och IR-chef
Anställd sedan 2008
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 5 034

Mats Bortas

Född 1948
Inköpschef
Anställd sedan 1976
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3 712

Peter Jelkeby

Född 1963
Operativ chef
Anställd sedan 2008
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 947

* Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen respektive större aktieägare i bolaget.

Resultat per kvartal

Mkr	2007/2008				2006/2007			
	KV 1 070501 -070731	KV 2 070801 -071031	KV 3 071101 -080131	KV 4 080201 -080430	KV 1 060501 -060731	KV 2 060801 -061031	KV 3 061101 -070131	KV 4 070201 -070430
Försäljning	1 031,9	1 146,1	1 496,2	987,4	878,7	1 020,4	1 331,2	870,9
Kostnad för sålda varor	-624,9	-676,8	-875,7	-611,3	-540,1	-616,0	-788,7	-529,3
Bruttoresultat	407,0	469,3	620,5	376,1	338,6	404,4	542,5	341,6
Försäljningskostnader	-242,5	-308,0	-333,8	-298,8	-210,3	-261,9	-268,7	-255,5
Administrationskostnader	-22,8	-36,2 ¹	-25,9	-26,0	-20,2	-30,7 ²	-24,4	-24,7
Övriga rörelseintäkter/kostnader	0,1	-0,1	0,1	-1,5	0,0	-0,5	0,6	0,1
Rörelseresultat	141,8	125,0	260,9	49,8	108,1	111,3	250,0	61,5
Finansnetto	2,5	1,9	2,1	3,8	1,9	1,6	1,8	1,6
Resultat före skatt	144,3	126,9	263,0	53,6	110,0	112,9	251,8	63,1
Inkomstskatt	-40,4	-35,6	-73,5	-16,5	-30,9	-31,6	-70,4	-19,1
Periodens vinst	103,9	91,3	189,5	37,1	79,1	81,3	181,4	44,0
NYCKELTAL FÖR PERIODEN								
Bruttomarginal, %	39,4	40,9	41,5	38,1	38,5	39,6	40,8	39,2
Rörelsemarginal, %	13,7	10,9	17,4	5,0	12,3	10,9	18,8	7,1
Vinst per aktie, kr	1,58	1,39	2,89	0,57	1,21	1,24	2,77	0,67

¹ Engångskostnad ingår med 10,9 Mkr avseende avgångsvederlag för tidigare VD Gert Karnberger.

² Engångskostnad ingår med 9,4 Mkr avseende avtalspensionering för Björn Haid.

Definitioner

Kassaflöde från rörelsen

Internt genererade medel inklusive förändring av rörelsekapital.

Rörelsekapital

Summan av omsättningstillgångar exklusive likvida medel, minskat med kortfristiga skulder.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder och avsättningar. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som genomsnittet av ingående och utgående sysselsatt kapital under året.

Bruttomarginal

Bruttoresultatet i resultaträkningen i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat enligt resultaträkningen i procent av genomsnittligt eget kapital.

Soliditet

Eget kapital vid årets slut i procent av balansomslutningen.

Försäljning per kvadratmeter i butik

Butikens försäljning i förhållande till den effektiva butiksytan. För nya butiker har omräkning skett i förhållande till hur länge butiken har varit öppen.

Resultat per aktie

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt antal aktier.

Bruttokassaflöde per aktie

Resultat efter skatt plus avskrivningar i relation till genomsnittligt antal aktier.

Adresser

HUVUDKONTOR

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 00
Fax 0247-444 25
www.clasohlson.se

HUVUDKONTOR NORGE

Clas Ohlson AS
Torggata 2-6
n-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 05
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

HUVUDKONTOR FINLAND

Clas Ohlson OY
Georgsgatan 23 A
00100 Helsingfors
Tel +358 9 584 002 31
Fax +358 20 111 22 34
www.clasohlson.fi

DISTANSHANDEL SVERIGE

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 44
Fax 0247-445 55
www.clasohlson.se

DISTANSHANDEL NORGE

Clas Ohlson AS
Postboks 485
n-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 00
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

SVERIGE

Borås – Knalleland
Eskilstuna – Cityhuset
Gävle – Affärshuset Nian
Göteborg – Bäckebo
Göteborg – Nordstan
Göteborg – Partille
Halmstad – Combihuset
Helsingborg – Väla centrum
Insjön – Dalarna
Jönköping – A6
Kalmar – Baronen
Karlstad – Mitt i City
Kristianstad – Domus-huset
Kungsbacka – Kungsmässan
Linköping – Centrum
Luleå – Smedjan
Malmö – Triangeln
Norrköping – Domino
Nyköping – Nyckeln
Piteå – Gallerian Piteå
Skellefteå – Citykompaniet
Stockholm – Farsta
Stockholm – Gallerian
Stockholm – Haninge
Stockholm – Häggvik
Stockholm – Kista Galleria
Stockholm – Nacka
Stockholm – Sickla
Stockholm – Skärholmen
Stockholm – Solna
Stockholm – Täby
Stockholm – Vällingby
Stockholm – Väsby
Sundsvall – Birsta
Sundsvall – Nya hamnen
Trelleborg – Valen
Uddevalla – Centrum
Umeå – MVG
Uppsala – S:t Per Gallerian
Visby – Centrum
Västerås – Arosian
Växjö – Affärshuset Tegnér
Örebro – Krämmaren
Örnsköldsvik – Magasinet
Östersund – Mittpunkten

NORGE

Arendal – Amfi Arena
Bergen – Bergen Storsenter
Bergen – Laguneparken
Bergen – Sartor
Bergen – Åsane
Fredrikstad – Torvbyen Kjøpesenter
Gjøvik – CC Mart'n
Hamar – Maxi Kjøpesenter
Haugesund – Oasen Storsenter
Kristiansand – Sørlandssenteret
Lørenskog – Lørenskog Storsenter
Moss – Amfi Senter
Oslo – Alna Senter
Oslo – Oslo City
Oslo – Torggata
Porsgrunn – Down Town
Sandnes – Kvadrat
Sandvika – Sandvika Storsenter
Sarpsborg – Storbyen
Ski – Ski Storsenter
Skien – Herkules
Stavanger – Kilden
Stavanger – Madla
Strømmen – Strømmen Storsenter
Trondheim – City Syd
Trondheim – Lade
Trondheim – Solsiden
Tønsberg – Farmandstredet
Ålesund – Stormoa Kjøpesenter

FINLAND

Esbo – Sello
Helsingfors – Kamppi
Helsingfors – Mannerheimvägen
Helsingfors – Östra Centrum
Karleby – Chydenia köpcentrum
Kuopio – Centrum
Villmanstrand – Gallerian köpcentrum
Lembois – Ideapark
Tammerfors – Centrum
Vanda – Jumbo köpcentrum
Vasa – Rewell Center
Åbo – Forum köpcentrum

För information om butikernas adress och telefonnummer se www.clasohlson.se

Kontaktpersoner Investor Relations

John Womack
Informations- och IR-chef
Tel: 0247 - 444 00

Klas Balkow
VD och koncernchef
Tel: 0247 - 444 00

Jan Skarner
Koncerncontroller
Tel: 0247 - 444 00

Michael Ehrling
IR-produktion
Tel: 0247 - 444 00

Produktion: Clas Ohlson AB i samarbete med Sund Kommunikation AB
Tryck: Strokirk-Landströms AB, Lidköping
Foto: Lars Dahlström

793 85 Insjön
Tel: 0247-444 00
Fax: 0247-444 25
www.clasohlson.se

Organisationsnummer: 556035-8672

CLAS OHLSON

Allt för en enklare vardag